

Programma

BEGROTING 2021

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1 Leeswijzer	3
1.2 Budgetcyclus	3
1.3 Functies van de begroting en jaarstukken	4
1.4 Bestuurlijke procedure	5
Hoofdstuk 2 Van voorjaarsnota 2020 naar begroting 2021	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Financieel totaaloverzicht	7
2.3 P.M. posten	10
2.4 Overzicht investeringen	11
2.5 Reserves en voorzieningen	12
2.6 Baten en lasten programma's / taakvelden	13
Hoofdstuk 3 Programmaplan	14
3.1 Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	14
3.2 Programma B - Verkeer en vervoer	17
3.3 Programma C - Economie & VHROSV	19
3.4 Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	21
3.5 Programma E - Sociaal domein	23
3.6 Programma F - Volksgezondheid en milieu	25
3.7 Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2021 - 2024	27
Hoofdstuk 4 Paragrafen	28
4.1 Organisatieschema	28
4.1.1 Organisatiestructuur	28
4.2 Bedrijfsvoering	29
4.2.1 Algemeen	29
4.2.2 Personeelsbeleid	30
4.2.3 Personeelssterkte	30
4.2.4 Arbeidsomstandigheden	30
4.2.5 Informatiebeveiliging	31
4.3 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	32
4.3.1 Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen	33
4.3.2 Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf	34
4.3.3 Financiële risico's Grondbedrijf	39
4.3.4 Niet gekwantificeerde en overige risico's	40
4.3.5 Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen	42
4.3.6 Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief	43
4.3.7 Weerstandsvermogen – conclusies	44
4.3.8 Kengetallen	46
4.3.8.1 Netto Schuldquote	46
4.3.8.2 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47
4.3.8.3 Solvabiliteit	48
4.3.8.4 Grondexploitatie	49
4.3.8.5 Structurele exploitatieruimte	50
4.3.8.6 Belastingcapaciteit	51

4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	52
4.4.1	Wegen	52
4.4.2	Riolering	52
4.4.3	Water	52
4.4.4	Groen	53
4.4.5	Gebouwen	54
4.5	Financiering	55
4.5.1	Renterisiconorm	56
4.5.2	Kasgeldlimiet	57
4.5.3	Renteschema	58
4.6	Lokale heffingen	59
4.6.1	Onroerende zaakbelastingen	59
4.6.2	Afvalstoffenheffing	61
4.6.3	Rioolheffing	62
4.6.4	Toeristenbelasting	63
4.6.5	Grafrechten, begrafenisrechten	63
4.6.6	Bouwleges en overige vergoedingen	64
4.6.7	Kwijtscheldingsbeleid	64
4.6.8	Lastenontwikkeling	65
4.6.9	Totaaloverzicht kostendekkendheid leges	66
4.7	Verbonden partijen	67
4.8	Grondbeleid	76
4.8.1	Visie	76
4.8.2	Beleid inzake reserves en risico	77

Bijlagen:

A.	Programma, functie en portefeuillehouder, budgethouder
B.	Overzicht van reserves & voorzieningen
C.	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
D.	Toelichting aard en reden van reserves en voorzieningen
E.	Overzicht incidentele lasten en baten
F.	Ontwikkeling resultaat en eigen vermogen
G.	Begrotingsgegevens EMU-saldo 2021
H.	Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2021 - 2024
I.	Staat van opgenomen geldleningen
J.	Beleidsindicatoren

Geacht raadslid,

Hierbij bied ik u, mede namens het college, de begroting 2021 aan. In deze begroting zijn ook de meerjarenramingen voor de jaren 2022-2024 opgenomen, overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

De programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 zijn reëel sluitend.

Bij de voorjaarsnota 2020 vertoonde de begroting in eerste aanleg een positief saldo dat in meerjarig perspectief veranderde in oplopende tekorten. Hierbij waren de effecten van de meicirculaire 2020 op dat moment nog niet bekend en niet meegenomen in de voorjaarsnota 2020.

In de voorliggende programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 zijn deze effecten wel verwerkt.

Dat geldt ook voor alle voorzienbare lasten van de toekomstige grootschalige investeringen, zoals Zuidwand Sint Agathaplein, de Randweg, woningbouw de Burgt en bestemmingsplannen Kommen. Ook de risico's zijn opnieuw geactualiseerd en afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Hierbij kan geconcludeerd worden dat de weerstandscapaciteit van voldoende omvang is om deze risico's op te kunnen vangen, als die zich allemaal tegelijk zouden voordoen (conform Gemeenschappelijk financieel Toetsingskader 2020 Provincie Noord-Brabant).

Helaas heeft de Corona-crisis de gemeenschap Boekel hard getroffen maar toont onze gemeenschap veerkracht om deze crisis te lijf te gaan. Wat de financiële effecten van deze crisis zijn, is op dit moment nog niet bekend en kan dus helaas ook niet worden meegenomen in de begroting 2021. Wellicht dat de Bestuursrapportage 2020 meer duidelijkheid kan bieden.

In hoeverre de rijksoverheid hierin meedenkt is nog maar de vraag vandaar dat wij de minister(s) dringend hebben verzocht rekening te houden met de financiële effecten. Dat geldt niet alleen voor de financiële effecten met betrekking tot de Corona-crisis maar ook de financiële claims die een fors beslag zullen leggen op uitvoering van de gemeentelijke taken, zoals het abonnementstarief Wmo, opschalingskorting 2021 en de herverdeling van het gemeentefonds.

De gemeente Boekel monitort de financiële positie en de versterking daarvan permanent. Dit vormt onderdeel van het financieel beleid en uitvoering om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen waarborgen.

Naast deze financiële invalshoeken, het op orde houden en versterken van de financiële positie zal in 2021 ook aandacht worden geschonken aan:

- Voorbereiding en implementatie rechtmatigheidsverklaring door het college vanaf 2021;
- Uitvoering nieuwe inkoopssystematiek Jeugdhulp;
- Regionale uitvoering ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor psychisch kwetsbare inwoners;
- Verdere transformatie van de Jeugdzorg, naast kostenbeheersing en kwaliteitsverbetering zal het integraal werken worden bevorderd;
- Invulling veranderopgave inburgering;
- Oprichten platform toeristisch-recreatieve ondernemers;
- Voortgang uitvoering plan Zuidwand – Sint Agathaplein;
- Realisatie van de Randweg;
- Onderzoek en keuze maken Oost-west route;
- Invulling Gebiedsvisie Dorpsmantel Noord-West (bedrijventerrein);
- Transitie duurzame veehouderij;
- Versterken leefbaarheid buitengebied met name Buurtschap De Elzen;
- Uitvoering duurzaamheidsvisie;

- Focus op Circulaire Economie en onderzoek naar initiatieven 100% afvalscheiding
- Uitvoering bestemmingsplan Voskuilen, Venhorst;
- Ontwikkelen woningbouwlocatie “De Burgt”;
- Bestemmen van het Landgoed Huize Padua in het dorp Huize Padua
- Verdere uitvoering Collegeprogramma 2018-2022.

Het jaar 2021 betekent weer een jaar met veel ambities. Ambities die veel kunnen bieden voor onze gemeenschap en daarbuiten. Een gemeenschap waar men met plezier woont, leeft en werkt en waar men elkaar helpt in het levendig en zelfstandig houden van deze prachtige gemeente met zijn unieke kernen.

Ik ga er vanuit dat de begrotingsstukken u een helder inzicht geven in de financiële en beleidsmatige ontwikkeling en dat de begroting 2021 bijdraagt aan de invulling van onze strategische visie Boekel, gastvrij en actief naar 2030.

Ik wens u een vruchtbare begrotingsbehandeling toe.

De burgemeester,
P.M.J.H. Bos

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

In het onderhavige hoofdstuk worden enkele algemene onderwerpen zoals 'de budgetcyclus', 'de functie van de begroting en de jaarrekening' en het 'bestuurlijke proces' uiteengezet en toegelicht.

Hoofdstuk twee betreft de financiële vertaling van de voorjaarsnota 2020 naar de begroting 2021 en geeft de aansluiting van de begroting met de voorjaarsnota weer.

Hoofdstuk drie behandelt het programmaplan. Dit plan is een overzicht van de beleidsitems zoals de raad die behandelt. De programma's bestaan uit verzamelingen van gemeentelijke producten / taalvelden.

In hoofdstuk vier worden de in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven paragrafen behandeld. De onderwerpen van de paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het doel van de paragrafen is dan ook om de onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, in een kort overzicht gebundeld weer te geven. De paragrafen geven, gezien het groot financieel en politiek belang, informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Boekel op korte en (middel) langere termijn.

1.2 Budgetcyclus

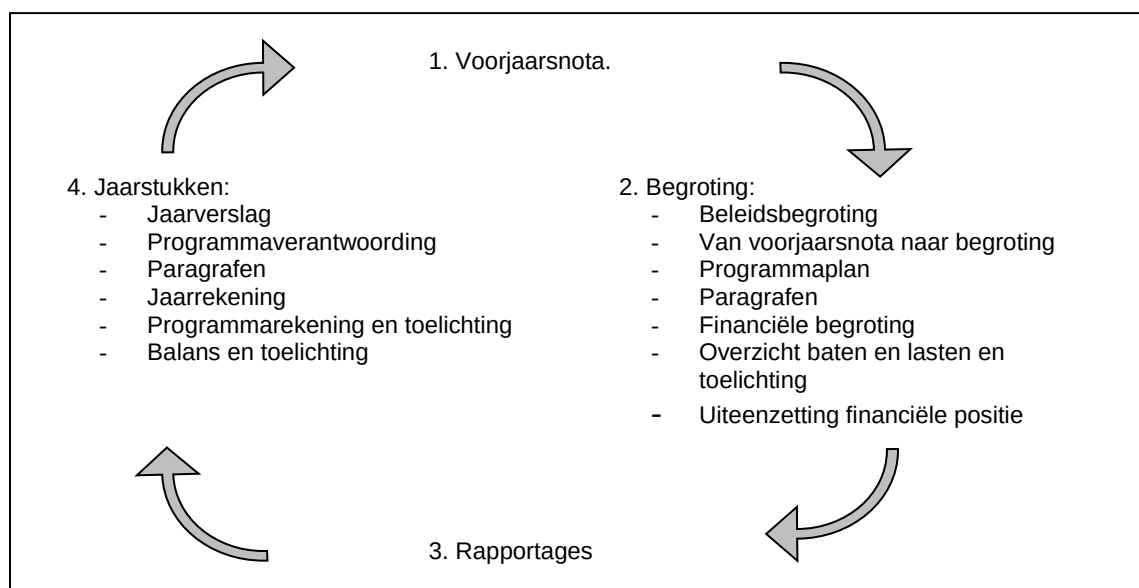
Het BBV onderscheidt een beleids- en een financiële begroting. De begroting van de grondexploitatie is ingepast in alle begrotingsdocumenten, maar kent, exploitatietechnisch, een budgettair neutraal karakter. Daar de mutaties hiervan tot uitdrukking komen in de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden op de balans.

1. Voorjaarsnota

De budgetcyclus start met de voorjaarsnota in de periode april / mei / juni. De voorjaarsnota is als het ware de fundering voor de begroting, die na de algemene beschouwingen in november wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Begroting

Zoals de budgetcyclus aangeeft, is de begroting onderverdeeld in de beleidsbegroting en de financiële begroting.

Budgetcyclus Besluit Begroting en Verantwoording

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting gaat vooral in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op belangrijke onderdelen van het beheer. De begroting is onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- Van voorjaarsnota naar begroting:
hier is de opbouw van het saldo van de voorjaarsnota naar het saldo van de begroting terug te vinden.
- Het programmaplan:
dit plan is opgebouwd uit groepen van samenhangende producten, activiteiten en geldmiddelen welke in afzonderlijke programma's worden samengevat.
- De paragrafen:
dit begrotingsonderdeel legt de beleidslijnen vast voor wat betreft relevante beheersmatige aspecten en het lokale heffingenbeleid.

Financiële begroting

De financiële positie en de geraamde inkomsten en uitgaven voor de komende jaren van de gemeente worden in dit onderdeel inzichtelijk gemaakt. De financiële begroting bestaat minimaal uit:

- Het overzicht van de baten en lasten;
- De uiteenzetting van de financiële positie en toelichting: de uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.

3. Rapportages

Het periodiek rapporteren is een onlosmakelijk onderdeel van de P&C-cyclus. De actuele stand van zaken en de meest recente toekomstverwachtingen worden hierin uiteengezet en nader toegelicht. Daar waar nodig en/of gewenst wordt op verschillende momenten gerapporteerd.

4. Jaarstukken

Na afloop van het boekjaar presenteren wij u de beleidsmatige en financiële resultaten in de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In tegenstelling tot de begroting gaat het dan niet om ramingen, maar om financiële en beleidsmatige realisaties. Het jaarverslag is onderverdeeld in de programmaverantwoording en de paragrafen. In het jaarverslag staan de resultaten ten aanzien van het beleid centraal. De jaarrekening bevat de programmarekening met een toelichting en de balans met bijbehorende toelichting. De jaarrekening gaat merendeels in op de behaalde financiële resultaten.

1.3 Functies van de begroting en jaarstukken

De begroting en jaarstukken zijn om vier redenen belangrijk voor de raad. In de eerste plaats is dat vanwege het budgetrecht van de raad. Dit houdt in dat alleen de raad bevoegd is het college te machtigen tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. Dit is de **autorisatiefunctie**. Het grote belang van deze functie komt ook tot uitdrukking in het feit dat deze functie ook wel de staatsrechtelijke functie wordt genoemd. Of zoals de Staatscommissie Dualisme en lokale democratie het zegt: 'Het budgetrecht is een fundament van elke volksvertegenwoordiging, dus ook van de raad'.

In het verlengde van de autorisatiefunctie ligt de 2^e functie van de begroting, de **allocatiefunctie**. Omdat de middelen beperkt zijn, moet gekozen worden aan welke doeleinden wel of geen en aan welke minder of meer middelen worden besteed. Bij deze functie komt nadrukkelijk tot uiting dat het bij de begroting om zowel het beleid als de financiële vertaling gaat. In het BBV komt dat tot uitdrukking doordat de begroting bestaat uit een programmabegroting en een financiële begroting. In de programmabegroting wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten die nagestreefd worden, hoe men deze effecten wil gaan bereiken en welke middelen daarvoor nodig zijn en hoe deze worden ingezet.

In de derde plaats heeft het sluitstuk van de begroting, de jaarstukken, de **controlerende functie**. Deze functie is in het duale stelsel in belang toegenomen. Versterking van de controlerende functie van de raad is een van de oogmerken van de dualisering. Bij de controle zijn diverse aspecten van belang. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven: de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, moeten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen. Door het vaststellen van de jaarrekening wordt het college decharge verleend voor het gevoerde financieel beleid/beheer in het

betreffende jaar. Het jaarverslag moet verenigbaar zijn met de jaarrekening, wat wil zeggen dat de cijfers in beide documenten met elkaar overeenstemmen en de conclusies ten aanzien van de financiële positie eenzelfde beeld geven. Voorts is het jaarverslag van belang voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Op het jaarverslag wordt hier verder niet ingegaan, omdat het jaarverslag zich, net zoals zijn tegenhanger de begroting, richt op beleid.

De raad maakt bij zijn controlerende taak gebruik van de controleverklaring waarin de accountant zijn oordeel geeft over zowel de getrouwheid als rechtmatigheid. Ook kan de raad gebruik maken van onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid.

Tenslotte, heeft de raad tot taak ervoor te zorgen dat de begroting in evenwicht is. Voor deze taak is een adequaat inzicht in de financiële positie noodzakelijk. **Het geven van een goed inzicht in de financiële positie** is de vierde begrotingsfunctie. Van de eis dat de begroting in evenwicht is, mag worden afgeweken als aannemelijk gemaakt kan worden dat de begroting in de eerstvolgende jaren in evenwicht wordt gebracht (artikel 189, derde lid van de Gemeentewet). Voorts kan de raad besluiten tot instelling van een Rekenkamer of een Rekenkamercommissie. Er is een Rekenkamercommissie ingesteld en de leden van de commissie Bestuur & Leven zijn lid van de rekenkamercommissie.

1.4 Bestuurlijke procedure

Het tijdspad van de begroting ziet er vanaf het moment van aanbieden tot het moment van vaststelling in de raad als volgt uit:

• Aanbieding begroting 2021 aan de commissie- en raadsleden	08-09-2020
• Ambtelijke technische toelichting begroting 2021 (indien wenselijk)	22-09-2020
• Inleveren algemene beschouwingen door de raad (1 ^e termijn, tot 23:59 uur*)	11-10-2020
• Verzending antwoorden algemene beschouwingen 1 ^e termijn aan de raad	29-10-2020
• Behandeling begroting 2021 in raad (vanaf 16.00 uur)	11-11-2020

* Gelieve de 1e termijn uiterlijk zondagavond voor 23:59 aan te leveren bij de Griffie.

* Gelieve de vragen te nummeren (doornummeren), en het document te voorzien van paginanummers.

HOOFDSTUK 2 Van voorjaarsnota 2020 naar begroting 2021

2.1 Inleiding

Op basis van het vastgestelde onderdeel van de voorjaarsnota 2020 (Raadsbesluit d.d. 25.06.2020) is de financiële begroting 2021 – 2024 doorgerekend.

Een begroting die qua programma indeling is aangepast aan de eisen die de wet (BBV) vanaf begrotingsjaar 2017 stelt. Deze aangepaste indeling betreft de gewijzigde programma indeling op basis van de nieuwe taakvelden indeling. In bijlage A vindt u de programma / taakvelden indeling.

Tenslotte zijn er in de onderhavige begroting nog enkele mutaties als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving en voortschrijdend inzicht opgenomen. In de volgende paragraaf worden deze mutaties inzichtelijk gemaakt en kort (per mutatie) toegelicht.

2.2. Financieel totaaloverzicht

Van voorjaarsnota 2020 naar begroting 2021		2021		2022		2023		2024	
	- = negatief (hogere uitgaven of lagere inkomsten)	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel
1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2020			-16.000		-40.000		-88.000		-237.000
2.) Mutaties bestaand beleid begroting 2021		82.000		139.000		187.000		258.000	
	<u>Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid</u>								
A.01	Salarissen en sociale lasten	11.000		6.000		39.000		26.000	
A.02	Procedure burgemeestersbenoeming		-15.000						
A.03	Bedrijfsvoering		-33.000		-33.000		-33.000		-33.000
A.04	Algemene uitkering (gemeentefonds)		-153.000		-26.000		-154.000		-262.000
A.05	Stelpost loon- prijsontwikkeling	219.000		218.000		245.000		290.000	
A.06	Taakmutaties	65.000		25.000			-80.000	75.000	
A.07	OZB-opbrengsten	17.000		26.000		34.000		42.000	
A.08	Diverse kleine mutaties PA	10.000			-13.000	8.000		13.000	
	<u>Programma B - Verkeer en vervoer</u>								
B.01	Salarissen en sociale lasten	29.000		27.000		27.000		26.000	
B.02	Diverse kleine mutaties PB	4.000		4.000		4.000		4.000	
	<u>Programma C - Economie & VHRCSV</u>								
C.01	Salarissen en sociale lasten	50.000		48.000		63.000		64.000	
C.02	Bestemmingsplan Kommen		-150.000		-150.000				
C.03	Diverse kleine mutaties PC		-6.000		-6.000		-6.000		-6.000
	<u>Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie</u>								
D.01	Salarissen en sociale lasten	21.000		15.000		18.000		17.000	
D.02	Diverse kleine mutaties PD		-10.000		-10.000		-10.000		-15.000
	<u>Programma E - Sociaal domein</u>								
E.01	Salarissen en sociale lasten	13.000		17.000		17.000		12.000	
E.02	Wmo	93.000		93.000		93.000		93.000	
E.03	Jeugdhulp		-7.000		-7.000		-7.000		-7.000
E.04	Bijdrage werkvoorzieningsschap		-29.000		-41.000		-20.000		-26.000
E.05	Diverse kleine mutaties PE		-5.000		-6.000		-6.000		-6.000
	<u>Programma F - Volksgezondheid en milieu</u>								
F.01	Salarissen en sociale lasten		-35.000		-41.000		-38.000		-42.000
F.02	Diverse kleine mutaties PF		-7.000		-7.000		-7.000		-7.000
3.) Saldo begroting 2021 - 2024 (som van 1 + 2)		66.000		99.000		99.000		21.000	

Toelichting mutaties: van voorjaarsnota 2020 naar begroting 2021

1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2020

Betreft het saldo van de voorjaarsnota 2020 (Raadsbesluit 25.06.2020).

2.) Mutaties bestaand beleid begroting 2021

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

- A.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma A cf. het meest recente inzicht.
- A.02 Betreft de verwachte kosten voor de procedure omtrent de burgemeestersbenoeming.
- A.03 Betreft overheveling van budgetten van programma E naar programma A (zie voordeel E.02). Het gaat met name om opleidingskosten inzake medewerkers binnen het sociaal domein.
- A.04 Betreft bijstelling van de algemene uitkering (mei circulaire 2020) t.o.v. de december circulaire 2019 zoals deze in de voorjaarsnota 2020 is opgenomen.
- A.05 Betreft bijstelling van de stelpost loon- en prijsontwikkeling (mei circulaire 2020) t.o.v. de december circulaire 2019 zoals deze in de voorjaarsnota 2020 is opgenomen.
- A.06 Betreft bijstelling van de taakmutaties (mei circulaire 2020) t.o.v. de december circulaire 2019 zoals deze in de voorjaarsnota 2020 is opgenomen.
- A.07 De toename OZB opbrengsten betreft een hogere autonome groei dan was voorzien met het opstellen van de begroting 2020.
- A.08 Diverse kleine mutaties op programma A.

Programma B - Verkeer en vervoer

- B.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma B cf. het meest recente inzicht.
- B.02 Diverse kleine mutaties op programma B.

Programma C - Economie & VHROSV

- C.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma C cf. het meest recente inzicht.
- C.02 De Gemeente Boekel loopt voorop met het Omgevingsplan Buitengebied, daar mogen we trots op zijn. Met de komplannen (Venhorst en Boekel) lopen we achter. Deze bestemmingsplannen in zijn niet meer actueel, maar dateren al van 2005 (Kom Venhorst) en 2007 (Kom Boekel). In de tussentijd zijn vele duizenden vergunningen verleend en inmiddels gelden vele tientallen verschillende bestemmingsplannen in de kommen. Dit zorgt voor onduidelijkheid en discussie, zowel extern als intern. Ouderwetse (analoge) plannen zijn digitaal niet zichtbaar en burgers, ondernemers, adviseurs weten vaak niet wat er op hun locatie 'mag'. Daarom is het zaak om deze komplannen nu te actualiseren. Met een integrale herziening in de vorm van een Omgevingsplan wordt ook alvast voorgesorteerd op de Omgevingswet. Deze efficiëntieslag zal tijd, geld en helderheid opleveren voor zowel burger als gemeente. Een geactualiseerd en digitaal komplan zorgt voor een duidelijke leidraad en toekomstbestendig hulpmiddel voor de burger om prettig te wonen en werken in onze gemeente. Met een plan van aanpak (eind 2020) worden de benodigde kosten beter in beeld gebracht, zowel in hoogte als in tijd. Indien nodig zal dan een herijking plaatsvinden.
- C.03 Diverse kleine mutaties op programma C.

Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

- D.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma D cf. het meest recente inzicht.
- D.02 Diverse kleine mutaties op programma D.

Programma E - Sociaal domein

- E.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma E cf. het meest recente inzicht.
- E.02 Betreft o.a. overheveling van budgetten van programma E naar programma A (zie nadeel A.03). Het gaat met name om opleidingskosten inzake medewerkers binnen het sociaal domein. Daarnaast vind er een vrijval plaats op het inhuur budget voor medewerkers sociaal domein.
- E.03 Betreft diverse kleine bijstellingen inzake jeugdhulp.
- E.04 Betreft budgettaire neutrale bijstelling in relatie tot de inkomsten die voor dit onderwerp ontvangen worden via de algemene uitkering.
- E.05 Diverse kleine mutaties op programma E.

Programma F - Volksgezondheid en milieu

- F.01 Betreft actualisatie salariskosten binnen programma F cf. het meest recente inzicht.
- F.02 Diverse kleine mutaties op programma F.

3.) Saldo begroting 2021 - 2024 (som van 1 + 2)

Stand na voorjaarsnota 2020 en mutaties binnen het bestaand beleid.

2.3 P.M. posten

Wanneer financiële effecten niet met voldoende betrouwbaarheid zijn in te schatten worden ze als PM-post (pro memorie) opgenomen, voor zover ze niet zijn opgenomen in paragraaf 4.3 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing.

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid
Effecten Coronacrisis
Programma B - Verkeer en vervoer
Herinrichting Kerkstraat - aanpassingen openbare ruimte
Oost - West verbinding
Programma C - Economie & VHROSV
Uitvoering Regiodeal - vitalisering buitengebied / buurtschappen
Invoering omgevingswet (digitalisering)
Uitvoering centrumontwikkeling / invulling visie
Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie
Peelrandbreuk / Geopark
Programma E - Sociaal domein
-
Programma F - Volksgezondheid en milieu
-

2.4 Overzicht investeringen

Hieronder treft u een overzicht aan van alle verwerkte investeringen in de begroting 2021.

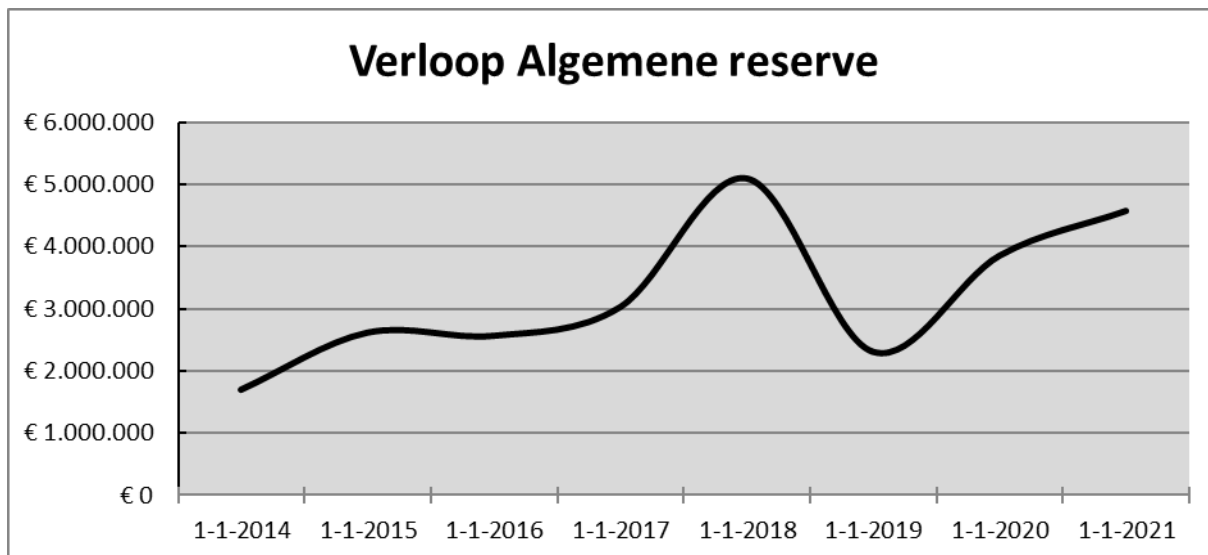
Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (cf. vGRP 2018)	500.000	500.000	500.000	500.000
Groot onderhoud gebouwen (cf. MOP 2020)	25.129	22.141	26.317	26.854
Wegenbeheerplan				
- Groot & klein onderhoud	325.715	324.715	318.715	324.715
- Tweejaarlijkse actualisatie wegbeheerplan	0	12.000	0	12.000
- Beheerpakket	5.000	5.000	5.000	5.000
Openbare Verlichting (vervangen armaturen)	78.000	23.500	23.500	23.500
Randweg				
- Te activeren investering (kapitaallasten)	2.650.000			
Klussenbus				
- Te activeren investering (kapitaallasten)	35.000			
Herinrichting centrum				
- Te activeren investering (kapitaallasten)			1.200.000	
Wegbeheer bermen				
- Te activeren investering (kapitaallasten)	120.000	120.000	120.000	120.000
EVZ Meerkensloop				
- Te activeren investering (kapitaallasten)	100.000			
I&A				
- Digitaal stelsel omgevingswet (DSO)	41.000			
- Financieel systeem	50.000			
- Vervanging telefooncentrale	60.000			
- GGI veilig	20.000			
- Zaaksysteem		50.000		
Zonnepanelen				
- De Horst	132.500			
- Gemeentewerf	47.500			
Vrachtwagen				
- Te activeren investering (kapitaallasten)		100.000		
Totaal investeringen	4.189.844	1.157.356	2.193.532	1.012.069

2.5 Reserves en voorzieningen

Het overzicht van de reserves en voorzieningen over de periode 1-1-2020 tot 1-1-2025 (incl. specificatie claims) treft u aan in de bijlagen B en C. Hierin zijn alle vermogensmutaties tot en met de voorjaarsnota 2020 verwerkt. In bijlage D vindt u een toelichting per reserve en voorziening. Een realisatie van het overzicht 'van voorjaarsnota 2020 naar begroting 2021' (conform paragraaf 2.1) resulteert in het volgende saldo van de Algemene Reserve:

Algemene Reserve per 1-1-2021 (cf. bijlage B)

€ 4.570.000

*Bovenstaand grafiek vertoont het verloop van de algemene reserve in de periode 2014-2021.

In vergelijking met de begroting 2020 zien we per saldo een toename van € 415.000 van de geprognosticeerde stand van de Algemene Reserve aan het einde van de meerjarige begrotingsperiode. De voornaamste oorzaken hiervan zijn het voordeel van de jaarrekening 2019 € 738.000, afkoop conform overeenkomst, intensieve veehouderij Langstraat IV € 302.000, overheveling naar reserve Duurzaamheid € 202.000, overheveling naar reserve Herplantverplichtingen € 129.000, krediet De Elzen € 120.000 en verkoop St. Jangebouw ad € 430.000.

Ten behoeve van een stabiel financieel beleid, waarbij grote financiële uitschieters zowel in positieve als negatieve zin in enig jaar zoveel mogelijk worden gemitigeerd, worden (bestemmings)reserves en (spaar)voorzieningen gevormd. Er worden als het ware 'spaarpotjes' gevormd die in latere jaren worden ingezet ter dekking van lasten en/of projecten zodat de lasten daarvan niet op de dan lopende exploitatie drukken. Het vormen en aanwenden van (bestemmings)reserves en (spaar)voorzieningen dient echter wel op een verantwoorde basis te geschieden zodat er:

- voldoende dekkingsmiddelen overblijven om eventuele onvoorziene tegenvallers in de toekomst op te vangen;
- niet onnodig veel potjes worden gevormd waardoor de financiële ruimte in de begroting en/of exploitatie te zeer wordt ingeperkt.

De gemeente Boekel houdt rekening met een vaste reserve van circa € 1.000.000. In de nota Financieel Beleid 2015 is een bedrag van € 100 per inwoner als norm opgenomen. Dit bedrag is bedoeld om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Voor reguliere aanspraken op het eigen vermogen zijn bestemming reserves gevormd die een bepaalde vooropgestelde bestemming hebben, bijvoorbeeld het fonds Kunst & Cultuur.

Voor meer en gedetailleerdere informatie met betrekking tot de reserves en de voorzieningen wordt verwezen naar de volgende bijlagen:

Bijlage B	Overzicht van reserves en voorzieningen
Bijlage C	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
Bijlage D	Toelichting op de gevormde reserves en voorzieningen

2.6 Baten en lasten programma's / taakvelden

De diverse programma's zijn opgebouwd uit de gemeentelijke taakvelden, gebaseerd op de indeling zoals deze door het Rijk is voorgeschreven.

Voor inzicht in de baten en lasten op programma / taakveld niveau, wordt verwezen naar de ter inzage gelegde financiële begroting, bestaande uit de volgende onderdelen:

- Recapitulatie van de baten en lasten per programma, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per programma (splitsing Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien), inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per taakveld, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het realisatie jaar 2019.
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het jaar 2020 inclusief mutaties voorjaarsnota 2020.
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor de jaren 2021 tot en met 2024.

3.1 Programma A. Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

Portefeuillehouder

- P. Bos

Waar gaat dit programma over?

Onder dit programma vallen de volgende taakvelden:

- Bestuur (raad, college, burgemeester, raadscommissies, regionale samenwerkingen, voorlichting, accountantscontrole).
- Burgerzaken (rijbewijzen, paspoorten en burgerschap, leges, verkiezingen, referenda).
- Beheer overige gebouwen (beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente in bezit heeft en niet in exploitatie neemt).
- Ondersteuning en organisatie (overheadkosten: loonkosten overhead, ICT-kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering, bestuursondersteuning).
- Treasury (financiering, beleggingen, dividenden etc.).
- OZB (uitvoering wet WOZ).
- Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds.
- Overige baten en lasten (stelposten, taakstellenden bezuinigingen, mutaties reserves, VPB etc.).
- Crisisbeheersing en brandweer (brandbestrijding, preventie, rampenbestrijding).
- Openbare orde en veiligheid (integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde, aanpak ondermijning, preventie, APV, politie/Boa's, buurtpreventie).
- Informatiebeveiliging en privacybescherming

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- De inwoners van Boekel activeren en zo onafhankelijk mogelijk maken van de (gemeentelijke) overheid, door de verantwoordelijkheid voor de fysieke en sociale leefomgeving zoveel als mogelijk, op een verantwoorde manier, bij de inwoners te laten.
- We willen de sociale samenhang en leefbaarheid van de Boekelse gemeenschap versterken.
- Een effectieve en efficiënte dienstverlening richting de Boekelse inwoners tegen zo laag mogelijke kosten.
- De gemeentelijke lasten voor de inwoners van Boekel zijn passend bij het aanwezige voorzieningenniveau en lokale ambities en zijn over 2 jaar op een gemiddeld regionaal niveau.
- Risicospreiding met behulp van marktpartijen.
- Een gezonde vermogenspositie.
- Reëel sluitende meerjarenbegrotingen t/m 2024.
- Brandbestrijding en preventie goed op orde hebben.
- Rampenbestrijding: zorgen dat de organisatie is toegerust op de aanpak van crises en rampen.
- Voeren van Integraal veiligheidsbeleid.
- Toezicht en handhaving openbare orde.
- Preventie.
- Handhaving APV.
- Bescherming van informatie en privacygevoelige gegevens van de burgers.
- Wet Digitale Overheid; verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening en informatiebeveiliging
- We houden grip op de financiële impact van de Corona crisis.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

- Uitvoering van het collegeprogramma 2018-2022.
- Een gemeentelijke regie organisatie zijn die niet overnemend is, maar faciliteert en zo nodig ondersteunt.
- Het op orde houden en versterken van de financiële positie van de gemeente Boekel.
- Bij bovenlokale onderwerpen de meerwaarde van het (regionale) samenwerken opzoeken.
- Brandweer Brabant Noord zorgt voor uitvoering van de brandbestrijding en preventie. De gemeente Boekel draagt hier financieel aan bij. De gemeente Boekel stuurt hier op via het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio en door periodiek overleg met vertegenwoordigers van de brandweer.
- Rampenbestrijding vindt plaats door vier partijen: de politie, de brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio), en gemeenten in Brabant Noordoost.

Indien nodig schuiven andere relevante organisaties aan zoals defensie, het waterschap, Rijkswaterstaat, etc. De gemeentelijke taken op het gebied van rampenbestrijding worden via bevolkingszorg door de gemeenten in de regio Brabant-Noord gezamenlijk opgepakt. Dit gebeurt deels via regionale functies en deels via lokale. Via opleiden, trainen en oefenen worden alle personen met een rol in het kader van bevolkingszorg in staat gesteld om deze optimaal te vervullen. De (loco)burgemeester en het gemeentelijk beleidsteam krijgen gelegenheid om naar behoefte te oefenen.

- Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 Maas & Leijgraaf.
- Planmatig wordt samengewerkt op basis van het beleidsplan Toezicht en Handhaving Fysieke leefomgeving. Het toezicht en de handhaving openbare orde vindt plaats door de gemeente, boa's en de politie. Zaken die bestuursrechtelijk opgepakt kunnen worden, worden opgepakt: denk hierbij aan feiten die gerelateerd zijn aan de APV en bijvoorbeeld het sluiten van panden waarin drugs wordt gevonden (Opiumbeleid).
- Preventie vindt onder andere plaats via het buurtpreventie-project. Vanuit buurtcoördinatoren is iemand bereid gevonden als coördinator op te treden en is er een werkgroep actief die prioriteiten stelt en fungeert als agendacommissie voor de vergaderingen. De buurtcoördinatoren worden vanuit de gemeente Boekel ondersteund. Daarnaast wordt buurtpreventie onder de aandacht gebracht bij de inwoners via het weekblad Boekel-Venhorst, facebook en Instagram.
- De APV wordt up-to-date gehouden en indien nodig aangepast.
- De boa's voeren hun taken op het gebied van controleren in de blauwe zone en APV-gerelateerde feiten uit. Invulling van de boa-capaciteit vindt plaats door middel van inhuur bij de gemeente Uden.
- De aanpak van ondermijning wordt uitgevoerd middels het programmaplan 2020-2022 ondermijning Maas & Leijgraaf. Coördinatie en afstemming verloopt onder andere via het signaleringsoverleg, het informatieknooppunt ondermijning en via de ambtenaar openbare veiligheid met de regionale projectleider ondermijning. Met de andere gemeente van basisteam Maas en Leijgraaf, politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst worden gezamenlijke projecten opgestart en uitgevoerd.
- Voorbereiding/implementatie rechtmatigheidsverklaring door gemeente m.i.v. verslagjaar 2021. Vanaf 1 januari 2021 is het college van B&W verplicht om zelf een rechtmatigheidsverklaring af te geven. Daarvoor is dit belegd bij de accountant. In 2020 wordt gestart met de voorbereiding.
- Ontwikkeling en implementatie Wet Digitale Overheid (vanaf 1-7-2019). De reikwijdte en het doel van de wet is; het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer, regels over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de (semi)overheid, verplicht te stellen. In 2020 en 2021 zal een aanvraag reisdocument en rijbewijs vanuit huis mogelijk zijn. Tevens zal het mogelijk zijn om de vermissing van een reisdocument digitaal door te geven waardoor de kans op fraude geminimaliseerd wordt.
- Voorbereiding en implementatie Omgevingswet. Ondanks het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2022), wordt in 2021 de eerste software aangesloten aan het Digitale Stelsel Omgevingswet. Boekel wil de inwoners tijdig, digitaal, gedegen en veilig kunnen bedienen.
- Optimalisatie BAG/BGT. Onderzoek naar procesverbetering en informatie-uitwisseling in samenwerking met de BSOB. Ook de interne informatie uitwisseling binnen de basisregistraties wordt geoptimaliseerd.
- De structurele en incidentele financiële impact van de corona crisis is op het moment van opstellen van de begroting 2021 niet volledig in beeld. De kosten worden gemonitord en daar waar mogelijk ter compensatie aangeboden aan het Rijk.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Brabant Historisch Informatiecentrum (BHIC)
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- Regio Brabant Noordoost/AgriFood Capital
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Overige partijen

- Tasforce-RIEC Brabant-Zeeland (Regionaal Expertise en InformatieCentrum)

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstallen
- Geweldsmisdrijven
- Diefstallen uit woning
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	7.077.000	6.944.000	6.700.000	7.040.000	7.391.000	7.635.000
Totale baten	17.192.000	17.592.000	17.488.000	18.033.000	18.322.000	18.691.000
Saldo voor bestemming	10.114.000	10.648.000	10.788.000	10.993.000	10.931.000	11.055.000
Mutaties reserves	144.000	297.000	-13.000	-13.000	-20.000	-22.000
Saldo na bestemming	9.971.000	10.351.000	10.801.000	11.006.000	10.951.000	11.077.000

3.2 Programma B. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder

- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van de gemeente Boekel.

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Inwoners, bedrijven en overige gebruikers zijn tevreden over de inrichting, functioneren en het beheer en onderhoud van de totale openbare ruimte.

- Bereikbaarheid.
De wegenstructuur van de gemeente Boekel is dusdanig ingericht dat de bereikbaarheid gewaarborgd is. Hierdoor wordt de gemeente een aantrekkelijke plek om te verblijven en recreëren.
- Leefbaarheid en veiligheid.
Het verkeer veroorzaakt voor bewoners en gebruikers zo min mogelijke onveilige situaties, hinder van geluid of slechte luchtkwaliteit. De inrichting is zodanig dat een veilig gebruik wordt gestimuleerd.
- Toekomstbestendig.
De openbare ruimte is toekomstbestendig samen met onze burgers creëren we een duurzame, groene, gezonde en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

Verkeer en vervoer dient de leefbaarheid en bereikbaarheid. Een belangrijk aspect daarbij is dat het bijdraagt aan de (kansen voor) economische ontwikkeling.

- Bereikbaarheid voor iedereen, daarbij aandacht voor een adequaat openbaar vervoer dan wel alternatieven.
 - Realisatie en oplevering van de randweg om Boekel waardoor we goed zijn ontsloten op het provinciale en landelijke wegennet.
 - Onderzoek en keuzes inzake de gewenste verkeersstromen op de Oost-west route.
 - Samen met de provincie voeren we een studie uit naar een toekomst bestendige N605 en N264. Regionaal wordt gekeken naar een goede aansluiting van de N605 op de N264 (rondweg zuid Uden). Daarbij stellen wij het belang van een goede verkeerskundige ontsluiting voorop. We hebben begrip voor de bijkomende vraagpunten aangaande de leefbaarheid van Volkel maar zien dat als een secundaire opdracht voor Provincie en gemeente Uden.
 - Met de provincie en gemeente Gemert-Bakel nader onderzoek naar de N605 tussen de rotonde Mutshoek (Boekel) en de rotonde Noord-Om (Gemert).
 - Door ontwikkelen van de pilot "Ritjes in Boekel" waarmee we proberen invulling te geven aan een laagdrempelige lokale oplossing voor vervoersvragen.
- Leefbare en veilige omgeving
 - Continueren regionale samenwerking door het deelnemen aan GGA Noordoost Brabant op het gebied van verkeer en mobiliteit om te borgen dat de aansluiting op de regio logisch en efficiënt is ingericht.
 - Uitvoering convenant verkeersveiligheid "Nul verkeersdoden" met als doel een gerichte aanpak om de verkeersveiligheid op een beter niveau te krijgen.
 - Samen met VVN afdeling Boekel/Venhorst worden educatieve verkeersveiligheidsprojecten georganiseerd.
- Toekomstbestendig
 - Overleg met de provincie Noord Brabant over het openbaar vervoer en overleg met het Servicepunt regiotaxi over alternatieven voor ontbrekend openbaar vervoer.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Niet van toepassing.

Overige partijen

- Provincie Noord Brabant (concessiehouder openbaar vervoer)
- GebiedsGerichte Aanpak Mobiliteit Noordoost Brabant (GGA Noordoost Brabant)
- De lokale partners van VVN
- Flying Kiwi inzake de pilot "Ritjes in Boekel".

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Niet van toepassing

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	1.128.000	958.000	960.000	1.046.000	1.056.000	1.138.000
Totale baten	85.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
Saldo voor bestemming	-1.044.000	-886.000	-889.000	-974.000	-985.000	-1.066.000
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-1.044.000	-886.000	-889.000	-974.000	-985.000	-1.066.000

3.3 Programma C. Economie & VHROSV*

* Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder

- M. Buijsse
- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het bevorderen van de economische activiteiten en het verbeteren van de structuur voor zowel het buitengebied, de bedrijventerreinen en centrum. Boekel moet een innovatieve en actieve plattelandsgemeente zijn met een goede balans en samenhang tussen de fysieke omgeving, sociaal maatschappelijke effecten en economische vooruitgang.

Het bebouwen en inrichten van het grondgebied wordt afgestemd op de lokale behoeften van alle doelgroepen waarbij het in de gemeente Boekel prettig leven is en er voldoende voorzieningen zijn voor alle leeftijdscategorieën.

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Het behouden en bevorderen van werkgelegenheid.
- Het behouden en waar nodig verbeteren van de leefbaarheid in de gemeente.
- Het bevorderen van de welvaart in economische en sociale zin.
- Transitie in de landbouw resulterend in een meer duurzame sector.
- Ruimte voor omschakeling en herontwikkeling in het buitengebied in samenhang met verbeteren van de omgevingskwaliteit.
- Het verbeteren van de bereikbaarheid zowel fysiek als digitaal.
- Realiseren van voldoende woningbouw voor alle doelgroepen.
- Realiseren van voldoende bedrijventerrein.
- Een praktisch en toekomstbestendig hulpmiddel voor de burger dat zorgt voor helderheid over bouwmogelijkheden.
- Een samenleving waar het goed wonen is, waar het voorzieningenniveau op orde is en die volop kansen biedt voor werk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

- Invulling geven aan de Gebiedsvisie Centrum Boekel.
- Uitvoering geven aan plan Zuidwand aan het Sint Agathaplein.
- Uitvoering geven aan het bestemmingsplan Randweg.
- Uitgifte bouw kavels woningbouw en kavels bedrijventerrein.
- Meewerken aan ontwikkelingen in het kader van Vitaal Buitengebied Boekel.
- Faciliteren sloop van ongewenste bebouwing in het buitengebied.
- Gebiedsproces om te komen tot een goed woon- en leefklimaat in buurtschap De Elzen.
- Faciliteren circulaire en grondgebonden landbouw.
- Toeristische en recreatieve ontwikkelingen stimuleren en versterken.
- Uitvoering geven aan het bestemmingsplan Voskuilen, Venhorst
- Ontwikkelen van woningbouwlocatie "De Burgt".
- Invulling geven aan de Gebiedsvisie Dorpsmantel Noord-west voor bedrijventerrein.
- Starten met actualiseren van de komplannen met een Omgevingsplan.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Agrifood Capital
- Brabant Water N.V.

Overige partijen

- Ondernemersvereniging
- Peelrand Wonen
- Zlto
- Regiogemeenten
- Provincie

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)
- Gemiddelde WOZ waarde
- Nieuw gebouwde woningen
- Demografische druk
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	8.546.000	11.634.000	10.110.000	8.375.000	5.722.000	5.091.000
Totale baten	8.875.000	11.763.000	10.130.000	8.299.000	5.749.000	5.095.000
Saldo voor bestemming	329.000	128.000	20.000	-76.000	27.000	5.000
Mutaties reserves	-42.000	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	371.000	128.000	20.000	-76.000	27.000	5.000

3.4 Programma D. Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder

- H. Willems
- M. Tielemans

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het faciliteren van een evenwichtig onderwijsaanbod, afgestemd op de lokale behoefte en in samenhang met de directe omgeving. Het faciliteren van een uitgebreid sportaanbod met daarin een stimulans voor onze inwoners om actief deel te nemen. Het faciliteren van de culturele ontwikkeling van de gemeenschap en het bevorderen van het recreatieve gebruik van onze buitenruimte. Veel van deze activiteiten worden feitelijk verzorgd door lokale verenigingen en organisaties. Die zijn van groot belang voor de leefbaarheid van onze kernen. Hierdoor kunnen we ontspannen middels sport en spel, genieten van muziek en toneel, onszelf ontwikkelen door onderwijs, kunst, fietsen en wandelen door de natuur. Om dit in stand te houden zijn veel vrijwilligers actief. Deze willen wij ondersteunen en helpen.

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Een leven lang leren met goede onderwijsvoorzieningen van voorschools tot en met volwasseneneducatie.
- Basisonderwijs, met een goede aansluiting op vervolgonderwijs.
- Voorkomen voortijdig schoolverlaten en aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Een florerend verenigingsleven dat met inzet van veel vrijwilligers zorgt voor een breed aanbod van activiteiten.
- Het stimuleren van verenigingen om aanbod te ontwikkelen voor bepaalde doelgroepen en samenwerking met elkaar te zoeken.
- Goed onderhouden kunstwerken binnen de gemeente Boekel waar inwoners en bezoekers van kunnen genieten.
- Een gemeente brede verbetering van het recreatief fietsen en wandelen in Boekel.
- Het unieke landschap rondom de Peelrandbreuk zichtbaar en beleefbaar te maken zowel lokaal als regionaal.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

- Voortzetting onderwijsachterstandenbeleid met lokale partners: voor- en vroegschoolse educatie, leesbevordering, bibliotheek op school, peuterwerk – voortzetting met lokale partners.
- Coördinatie passend onderwijs: regionaal met samenwerkingsverbanden passend onderwijs, lokaal goede aansluiting voorschool en jeugdhulpverlening.
- Uitvoering leerplicht: door regionaal bureau leerplicht BNO.
- Voorkomen voortijdig schoolverlaten: door regionaal bureau leerplicht, samenwerkingsverbanden passend onderwijs.
- Volwasseneneducatie ten behoeve van participatie en bestrijding laaggeletterdheid.
- Uitvoering leerlingenvervoer in regionaal verband.
- Uitvoering geven aan het onderhoudsplan voor de kunstwerken binnen de gemeente Boekel
- Het buitengebied aantrekkelijker maken voor toeristen en recreanten, bijvoorbeeld kwaliteitsimpuls van het recreatief fietsen en wandelen.
- Oprichten van een platform voor toeristisch-recreatieve ondernemers.
- Uitvoering geven aan het sport- en beweegakkoord. Met als belangrijkste punt samen met verenigingen een sport- en beweegplatform opzetten.
- Samenwerking tussen sportverenigingen, beweegaanbieders en maatschappelijke partners stimuleren. Dit doen we door onder andere het organiseren van thema-avonden en het opzetten van cursusaanbod op basis van het vastgestelde sport- en beweegakkoord.
- Sport meer als middel in gaan zetten, bijvoorbeeld binnen het Sociaal Domein.
- Meer verbinding leggen tussen sport en gezondheid.
- Het landschap zodanig inrichten dat het wijstverschijnsel en de bijbehorende peelrandbreuk zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt.
- Middels de samenwerking Geopark Peelhorst en Maasvallei te komen tot een Geopark waarbij de natuurlijke, educatieve en recreatief toeristische waarde van de Peelrandbreuk verder benut kan worden.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)

Overige partijen

- Stichting GOO; Opvang en Primair Onderwijs
- Stichting SAAM Onderwijs
- Vereniging van eigenaren Octopus
- Stichting Binnensport Boekel
- Stichting Gemeenschapshuis Venhorst
- Nia Domo
- Bibliotheek de Lage Beemden
- Sport- en cultuurverenigingen
- Beweegaanbieders
- Maatschappelijke partners
- Stichting d'n Eik
- Visit Brabant (incl. vrijwilligers)
- Werkgroep Geopark Peelhorst en Maasvallei

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
- % Niet-wekelijks sporters

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	3.007.000	2.513.000	2.490.000	2.506.000	2.516.000	2.512.000
Totale baten	482.000	840.000	411.000	420.000	416.000	416.000
Saldo voor bestemming	-2.525.000	-1.673.000	-2.079.000	-2.086.000	-2.100.000	-2.097.000
Mutaties reserves	15.000	-5.000	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-2.540.000	-1.668.000	-2.079.000	-2.086.000	-2.100.000	-2.097.000

3.5 Programma E. Sociaal domein

Portefeuillehouder

- H. Willems

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het Sociale Domein. Het Sociale Domein betreft alle organisaties, diensten en voorzieningen in Boekel die onze inwoners ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en de participatie (het meedoen) bevorderen. Het gaat hier over het welzijn van onze inwoners, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Aangevuld met de gemeentelijke vangnetvoorzieningen voor onze meest kwetsbare inwoners. Daarbij is onderscheid te maken tussen voorzieningen: van sociale basisvoorzieningen, eerstelijns zorg/ondersteuning, tweedelijns zorg / ondersteuning tot bescherming en veiligheid.

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

Kwetsbare inwoners met ondersteunings-, zorg- en/of werk- en inkomensvragen kunnen een beroep doen op de gemeente, waarbij:

- Iedereen prettig kan blijven wonen, werken en leven. Inclusief onze kwetsbare inwoners zoals kinderen, ouderen, vluchtelingen/statushouders, mensen met een minimum inkomen en mensen met een lichamelijke, psychiatrische, verstandelijke- of een arbeidsbeperking.
- Iedereen mogelijkheden heeft om mee te (blijven) doen in onze samenleving.
- Iedereen zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen.
- Iedereen de ondersteuning of zorg krijgt die zij nodig heeft, die:
 - Zo nauw mogelijk aansluit op hun persoonlijke (thuis)situatie, mogelijkheden en netwerk.
 - Zo tijdelijk, dichtbij en eenvoudig mogelijk is ingericht en zo specifiek en langdurig als noodzakelijk.
 - Het zelf oplossend vermogen van onze inwoners en de Boekelse gemeenschap vergroot.
 - Gekenmerkt wordt door een opbouw in verantwoordelijkheden: van eigen verantwoordelijkheid, sociale verantwoordelijkheid en professionele verantwoordelijkheid.
 - Problemen integraal aanpakt en in samenhang is met het aanbod van ondersteuning en zorg.
 - Oplossingen inzet in volgorde van beschikbaarheid van voorzieningen: algemene – collectieve – individuele voorzieningen.
 - In goede samenwerking tussen en met professionals, vrijwilligers, mantelzorgers en inwoners tot stand komt.
 - Als uitgangspunt heeft *‘één gezin, één plan’*.
- Iedereen die anderen zorg of hulp (willen) biedt, daarvoor alle ruimte en steun krijgt.
- Ruimte en stimulansen voor initiatieven mogelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

- De ramingen voor 2021 tot en met 2024 zijn gebaseerd op de realisatiecijfers 2019, lopende actuele ontwikkelingen 2020 en een doorkijk naar 2021 (al dan niet opgenomen in contracten / overeenkomsten). De koppeling met de inkomsten met betrekking tot de taken in het sociaal domein is niet aanwezig: de inkomsten zijn onderdeel van de Algemene Uitkering.
- In 2021 gaan we het 2de jaar in met het werken in een Integraal Dorpsteam Boekel. We blijven investeren in de integrale samenwerking in het Sociaal Domein, teamvorming, leertrajecten en versterking van regievoering.
- De nieuwe inkoopsystematiek Jeugdhulp in praktijk brengen.
- Uitvoering geven aan de regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en uitvoering geven aan de lokale doorvertaling hiervan.
- Het integraal door ontwikkelen van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg vanuit het perspectief van de doelgroep (mensen met een psychische kwetsbaarheid) en daarbij zorgen voor een sluitende keten van zorg.
- In 2021 gaan we de taken die gekoppeld zijn aan de Wet verplichte GGZ, het meldpunt, verkennend onderzoek, hoorplicht en werkafspraken met ketenpartners, evalueren en indien nodig bijstellen.
- We werken verder aan de Transformatieopgaven voor Jeugdzorg. Deze pijlers zijn: 1. Toegang op sterkte, 2. Wonen doe je thuis, 3. Regionale zorg waar dat kan, 4. Complexe problematiek.

- Bij de (regionale) inkoop van zorg en welzijn sturen op een sterke regievoering, kwaliteit van zorg en ruimte voor het bieden van lokaal maatwerk.
- Uitrollen van preventieve activiteiten rondom armoedebestrijding.
- Invulling geven aan de Veranderopgave Inburgering en de inkoop van de inburgeringstrajecten afronden.
- Het partnership met IBN evalueren en aanpassen daar waar nodig zodat er per 1-7-2021 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ligt.
- De Corona crisis heeft ook in 2021 nog de nodige invloed. We werken regionaal samen om eenduidige afspraken te maken met zorg- en welzijnsinstellingen en dienstverleners in het sociaal domein. Zorg wordt zoveel mogelijk volgens de reguliere afspraken geleverd. De economie staat onder druk. De positie van kwetsbare burgers op de arbeidsmarkt is daarbij zorgwekkend. We bieden ondersteuning waar nodig en mogelijk.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant
- IBN
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost

Overige partijen

- Adviesraad Sociaal Domein (ASD)
- Vereniging van eigenaren Ontmoetingscentrum Boszicht
- Ons Welzijn
- Gemeente Meierijstad

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Banen
- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezinnen / Kinderen in armoede
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Personen met een bijstandsuitkering
- Personen met een lopend re-integratietraject
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Wat mag het kosten?

Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	8.111.000	8.865.000	8.686.000	8.735.000	8.752.000	8.768.000
Totale baten	1.825.000	1.637.000	1.611.000	1.619.000	1.618.000	1.618.000
Saldo voor bestemming	-6.286.000	-7.228.000	-7.075.000	-7.116.000	-7.134.000	-7.150.000
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-6.286.000	-7.228.000	-7.075.000	-7.116.000	-7.134.000	-7.150.000

3.6 Programma F. Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder

- M. Buijsse
- M. Tielemans
- H. Willems

Waar gaat dit programma over?

Het programma volksgezondheid en milieu heeft als doel dat alle inwoners in de gemeente Boekel leven, wonen en werken in een gezonde en veilige omgeving. Er wordt gestreefd naar een duurzame samenleving waarbij een gezonde leefstijl wordt gestimuleerd, de kwaliteit van de leefomgeving verbetert en een circulaire economie centraal staat.

Wat willen wij bereiken in 2021, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

- Het vaststellen van een nieuw meerjarig beleidsplan Gezondheid, waarin onder andere aandacht is voor positieve gezondheid en omgevingsfactoren.
- In de uitvoering willen we meer nadruk leggen op positieve gezondheid, waarbij aandacht is voor het bevorderen van de volksgezondheid van alle inwoners en het stimuleren van een gezonde leefwijze.
- De innovatiekracht en efficiëntie van de GGD Hart voor Brabant in stand houden en waar nodig verbeteren, zodat de dienstverlening richting onze inwoners optimaal is.
- Voldoen aan de zorgplichten zoals beschreven in het BRP en vGRP, dit betreft onder andere het inzamelen en transporteren van afvalwater en bestrijden van verontreiniging van het oppervlaktewater.
- Samenwerking met regiogemeenten in de watersamenwerking As50+ met als doel de gezamenlijke middelen dusdanig in te zetten dat deze maximaal renderen.
- Invulling geven aan de transitie duurzame veehouderij van de provincie Noord-Brabant.
- De knelpunten betreffende een te hoge geurbelasting aanpakken en de belasting op de bebouwde kommen terugdringen.
- Het aandeel restafval van Boekelse huishoudens verder terugdringen om zo samen te werken naar 100% afvalscheiding in 2030.
- Het ontstaan van zwerfafval bestrijden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021?

- We gaan uitvoering geven aan het nog vast te stellen gezondheidsbeleid 2021-2024. De uitvoering bestaat onder andere uit activiteiten op het gebied van middelenpreventie, stimulering van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving.
- Inzetten op preventie voor de doelgroep 45-60 jaar, door het organiseren van een fittest.
- Monitoren van de uitvoering van het gezondheidsbeleid door de GGD, zowel lokaal als regionaal.
- Het ontkoppelen van huishoudens van het RWA afvoer, opvangen op eigen terrein, nieuwbouw dient hieraan te voldoen, t.b.v. klimaatproef maken van de gemeente.
- Het afkoppelen van het hemelwater van het gemengde rioolstelsel in de wijk Bosberg.
- Het renoveren van hoofdgemalen.
- Project operatie Steenbreek doorzetten t.b.v. van het klimaatproef maken van de gemeente Boekel.
- Door de realisatie van de randweg wordt de lucht in de gemeente gezonder, en meer leefbaar doordat er minder vervoer door de gemeente zal gaan.
- Uitvoering geven aan de actiepunten die volgen uit het nieuwe duurzaamheidsplan, inclusief agenda.
- Door middel van keukentafelgesprekken met veehouderij is bekeken wat de beste toekomstperspectieven zijn voor de ondernemers en de gemeente Boekel. Door het aanpassen van bedrijfsvoeringen en/of het omzetten van bedrijven wordt invulling gegeven aan de transitie duurzame veehouderij.
- Door actieve aanpak proberen we de leefbaarheid in het buitengebied te verbeteren. Buurtschap De Elzen heeft hierbij de hoogste prioriteit.
- Nu de geurkaarten zijn geactualiseerd op basis van de nieuwe regeling Geurhinder en Veehouderij, is bekeken waar de knelpunten liggen. Een eerste aanpassing van de geurverordening van de gemeente Boekel zal plaatsvinden in Buurtschap De Elzen. Daar wordt de geurverordening aangescherpt.

- Samen met de gemeenschappelijke regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel op zoek gaan naar innovatieve initiatieven die kunnen bijdrage aan 100% afvalscheiding.
- Om te komen tot 100% afvalscheiding in 2030 zijn meerdere punten van belang. Dit jaar wordt extra gefocust op Circulaire Economie.
- Door middel van het inzetten van de BeestenBende proberen we kinderen bewustwording bij te brengen over zwerfafval. Daarnaast blijven we eveneens de volwassenen vrijwilligers die zwerfafval willen pikken stimuleren en zeker waarderen.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening (RAV)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (GR Afvalinzameling)

Overige partijen

- Watersamenwerking As50+
- Hermes Groep (OV)
- BeestenBende

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Omvang huishoudelijk restafval
- Hernieuwbare elektriciteit

Wat mag het kosten?

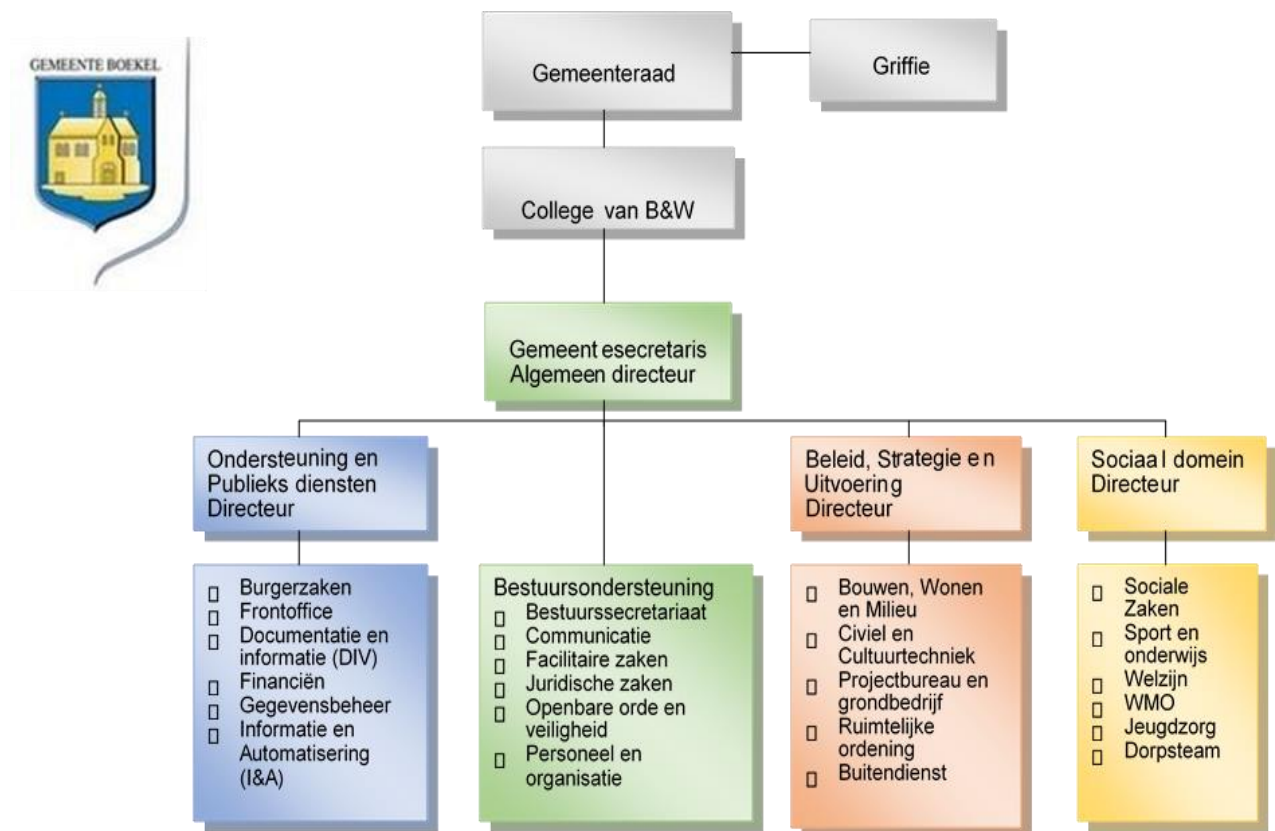
Totale lasten en baten	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale lasten	3.059.000	2.866.000	3.005.000	3.061.000	3.122.000	3.180.000
Totale baten	2.587.000	2.169.000	2.226.000	2.307.000	2.363.000	2.411.000
Saldo voor bestemming	-472.000	-697.000	-779.000	-754.000	-759.000	-769.000
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-472.000	-697.000	-779.000	-754.000	-759.000	-769.000

3.7 Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2021 - 2024

Omschrijving	Lasten 2021	Baten 2021	Nadelig Saldo 2021	Batig Saldo 2021	Lasten 2022	Baten 2022	Nadelig Saldo 2022	Batig Saldo 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Nadelig Saldo 2023	Batig Saldo 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Nadelig Saldo 2024	Batig Saldo 2024
A Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	2.433.000	140.000	2.293.000		2.706.000	127.000	2.578.000		3.008.000	118.000	2.889.000		3.218.000	174.000	3.044.000	
B Verkeer en vervoer	960.000	72.000	889.000		1.046.000	72.000	974.000		1.056.000	72.000	985.000		1.138.000	72.000	1.066.000	
C Economie & VHROSV	10.110.000	10.130.000		20.000	8.375.000	8.299.000	76.000		5.722.000	5.749.000		27.000	5.091.000	5.095.000		5.000
D Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	2.485.000	406.000	2.079.000		2.501.000	415.000	2.086.000		2.511.000	411.000	2.100.000		2.507.000	411.000	2.097.000	
E Sociaal domein	8.686.000	1.611.000	7.075.000		8.735.000	1.619.000	7.116.000		8.752.000	1.618.000	7.134.000		8.768.000	1.618.000	7.150.000	
F Volksgezondheid en milieu	3.005.000	2.226.000	779.000		3.061.000	2.307.000	754.000		3.122.000	2.363.000	759.000		3.180.000	2.411.000	769.000	
Algemene dekkingsmiddelen *	399.000	17.341.000		16.942.000	408.000	17.895.000		17.487.000	415.000	18.193.000		17.778.000	413.000	18.506.000		18.093.000
Overhead *	3.813.000	7.000	3.806.000		3.871.000	11.000	3.861.000		3.913.000	11.000	3.903.000		3.949.000	11.000	3.938.000	
Heffing VPB *	55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000		55.000	
Bedrag onvoorzien *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal programma's (incl. alg.dekk.mid overhead, VPB en onvoorzien)	31.945.000	31.932.000	16.975.000	16.962.000	30.758.000	30.745.000	17.500.000	17.487.000	28.555.000	28.535.000	17.825.000	17.805.000	28.319.000	28.297.000	18.119.000	18.097.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reservers per programma	5.000	18.000		13.000	5.000	18.000		13.000	5.000	25.000		20.000	5.000	27.000		22.000
Geraamd Resultaat	31.950.000	31.950.000	0	0	30.763.000	30.763.000	0	0	28.560.000	28.560.000	0	0	28.324.000	28.324.000	0	0
Structureel begrotingssaldo			0	66.000			0	99.000			0	99.000			0	21.000

* Betreffende onderdelen maken deel uit van programma A, echter dienen separaat te worden weergegeven. De wetgever heeft hiermee beoogd de transparantie en vergelijkbaarheid te bevorderen.

4.1 Organisatieschema

4.1.1 Organisatiestructuur

De gemeente Boekel wil een actieve en gastvrije gemeente zijn, gekenmerkt door veiligheid, sociale cohesie en leefbaarheid.

Daar is een bepaalde soort organisatie en dito medewerkers voor nodig: de overheid is regievoerend en faciliterend en legt de verantwoordelijkheid waar mogelijk terug bij de burgers en/of instellingen.

Om de beoogde dienstverlening richting de Boekelse burger en het bedrijfsleven te verwezenlijken is gekozen voor het directiemodel.

Met het directiemodel wordt een betere afstemming tussen de diverse disciplines nagestreefd, evenals een betere balans tussen strategie en uitvoering, maar wordt vooral ook de burgergerichtheid (vraaggericht werken en 1-loketgedachte) gestimuleerd.

In Boekel is gekozen voor een variant die het publieksmodel heet. Geen onderscheid meer tussen de harde en zachte sector, maar tussen een front- en een backoffice. De afstand van de burger tot de gemeentelijke organisatie is dan leidend voor de inrichting.

Met ingang van 1 juli 2020 is een nieuwe organisatiestructuur van kracht. Het aantal sectoren is met ingang van die datum uitgebreid van 2 naar 3 sectoren. De afdeling Welzijn was dermate gegroeid dat een overheveling van de sector "beleid, strategie en uitvoering", naar een aparte sector wenselijk was.

4.2 Bedrijfsvoering

4.2.1 Algemeen

Organisatiedoel

Zoals al in de vorige paragraaf is omschreven, wil de gemeente Boekel een actieve en gastvrije samenleving zijn, die gekenmerkt wordt door sociale cohesie en leefbaarheid.

Dit willen we bereiken door te kiezen voor een overheid, die de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk als verantwoord neerlegt bij haar burgers en/of instellingen.

Bovendien ziet de gemeente Boekel vergaande deregulering als een strategische opgave.

Gemeente Boekel is er voor haar burgers. Ze wil daadwerkelijk iets doen aan de kloof tussen overheid en burgers door te kiezen voor een andere rol van de overheid. Niet alleen meer transparantie en een betere communicatie, maar vooral meer zeggenschap geven aan onze burgers. Geen overheid die vooral controleert en beheerst, maar die regie voert en faciliteert. De inwoners van Boekel kunnen zelf meer vorm geven aan hun leefomgeving en toekomst. Deze eigen verantwoordelijkheid leidt tot meer respect, samenwerken en rekening houden met elkaar, de belangrijkste fundamenten voor een betere leefbaarheid.

De gemeente wil daarnaast een betrouwbare overheid zijn met een goede dienstverlening naar haar inwoners. Zij stelt zich op als een proactieve partner in de richting van haar inwoners.

Organisatiestrategie

De gemeenteraad stelt de kaders in een meerjarenperspectief vast. De organisatiestrategie is er op gericht om te werken met een kleine, regievoerend organisatie met hoogopgeleide generalisten.

Zij dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente.

Door de regiefunctie zal bezien worden welke de efficiëntste en effectiefste manier van uitvoeren van de taken zal zijn.

Daarbij zal gekeken worden naar samenwerking met derden (gemeenten en bedrijfsleven) op contractbasis, het outsourcen, het privatiseren, maar ook, indien het belang van de inwoners dat vraagt, het zelf realiseren door de inwoners en/of omwonenden.

De ingezette weg naar verdergaande deregulering en terugdringing van de bureaucratie zal, met oog voor behoud van de integraliteit, doorgezet worden. Daarbij zal de gemeente ook de (digitale) dienstverlening en de klantcontacten verder uitbouwen.

Organisatiecompetenties

Om de hiervoor benodigde organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie een optimale invulling kan worden gegeven, zal het management ernaar moeten streven bij elke medewerker de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn. Deze competenties worden onderscheiden in generieke en functiespecifieke competenties.

De generieke competenties zoals vastgesteld:

- Servicegericht;
- Initiatief;
- Zelfstandig;
- Flexibiliteit.

Anderzijds behoren medewerkers te beschikken over specifieke competenties, toegespitst op de functie die zij in de organisatie hebben. Zo dient bijvoorbeeld een leidinggevende over andere, specifieke competenties te beschikken dan een beleidsmedewerker.

Een organisatie als hiervoor omschreven word je niet zomaar. De cultuur binnen een organisatie is minstens net zo belangrijk. Hoe ga je met elkaar om, welke managementprincipes hanteer je. Ook dat gaat niet vanzelf. Daar blijven we tijd en energie in steken.

4.2.2 Personeelsbeleid

De organisatie is er op gericht om te werken als kleine, regievoerende gemeente.

De medewerkers dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Door de regiefunctie zal gekeken worden wat de efficiëntste en effectiefste manier van het uitvoeren van de taken zal zijn. Om de organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie kan worden voldaan, streven we ernaar bij medewerkers de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn.

Daarnaast is het personeelsbeleid er op gericht een substantiële bijdrage te leveren aan het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Niet alleen in het kader van het werven van nieuw personeel, maar ook in het kader van het boeien en binden van het huidige personeel. De toename van lokale economische activiteit (bijvoorbeeld op het gebied van bouwen en wonen), zorgt voor een toename van de hoeveelheid werkzaamheden op diverse taakvelden. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaamheid, milieu en het sociaal domein, van invloed op de uitvoering van onze gemeentelijke taak. Met een arbeidsmarkt waarbij momenteel de vraag groter is dan het aanbod, is het ook voor onze organisatie een uitdaging de juiste medewerkers te vinden om aan onze taak te voldoen.

In 2020 is in de vorm van een organisatiebrede training aandacht besteed aan “helder en zakelijk schrijven”. Dit, met als doel duidelijke, actieve en doeltreffende brieven en e-mails te schrijven. Het merendeel van de medewerkers heeft hier aan deelgenomen en als inspirerend en leerzaam ervaren. In het najaar wordt hieraan een vervolg gegeven in de vorm van “helder adviseren”.

In maart 2020 zijn we vanwege de Coronacrisis gedwongen op een andere manier te gaan werken dan we gewend waren. Voor een organisatie als de onze, waar we vanuit de verschillende taakvelden makkelijk bereikbaar zijn voor elkaar en de buitenwereld, een ingrijpende verandering. Met andere (digitale) werkvormen zijn we er in geslaagd onze taken op een goede manier uit te blijven voeren.

In de tweede helft van 2020 zal ingezet worden op het creëren van nieuwe werkruimten, waarbij het werken op 1.5 meter beter geborgd kan worden. Iedere medewerker is dan ook weer (deels, naast thuiswerken) op het gemeentehuis in Boekel aan het werk. En dat is prettig voor onze manier van werken, met korte lijnen, open deuren en een zo klein mogelijke vergadercultuur. Uiteraard hebben wij de nodige voorzorg en beschermingsmaatregelen getroffen om dit mogelijk te maken.

4.2.3 Personeelssterkte

Voor de komende jaren varieert de formatie tussen 50 en 55 fte (60 tot 65 medewerkers) in de meerjarenbegroting.

Dit moet niet gezien worden als een absoluut cijfer. Zo kan een toe- en/of afname van gemeentelijke taken leiden tot bijstelling van de personeelsformatie. Onder meer door de aantrekkende economie (o.a. meer bouwactiviteiten) en de in het collegeakkoord verwoorde ambities is de druk op de medewerkers aanzienlijk toegenomen en is onder andere ingezet op uitbreiding van de formatie.

4.2.4 Arbeidsomstandigheden

Binnen de organisatie wordt op diverse manieren aandacht geschonken aan de arbeidsomstandigheden. Een veilig, gezond, stimulerend maar ook prettig werkklimaat voor de medewerkers staat daarbij voorop. Per leeftijdscategorie wordt bijvoorbeeld aan iedere medewerker een PMO (periodiek medisch onderzoek) aangeboden. En hebben we aandacht voor werkdruk. Het ziekteverzuimpercentage ligt medio 2020 op 4,1%. Dit is fors lager dan het ziekteverzuimpercentage in 2019 in dezelfde periode (8,6%). Doordat wij een relatief kleine organisatie zijn, betekent één langdurig ziektegeval al snel een aanzienlijke toename van het ziekteverzuimpercentage. Omdat dit soort verzuim veelal buiten de invloedssfeer van de werkgever valt, is daar zeer lastig op te sturen.

4.2.5 Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is het middel om informatieveiligheid te bereiken. Het doel hierbij is dat wij een betrouwbare partner zijn voor inwoners, organisaties en ketenpartners. Informatieveiligheid wordt bereikt door een samenhangend pakket van maatregelen ter waarborging van de beschikbaarheid, integriteit en de vertrouwelijkheid van informatie binnen de gemeente Boekel. De maatregelen zijn gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en worden op basis van risicoanalyse toegepast. In 2020 zijn veel technische verbeteringen aangebracht aan de digitale omgeving.

Daarnaast is er blijvend aandacht voor organisatorische maatregelen en zijn er activiteiten gericht op bewustwording en alertheid van medewerkers.

Middels de ENSIA systematiek wordt jaarlijks de stand van zaken omtrent informatiebeveiliging in kaart gebracht en verantwoord richting bestuur en landelijke toezichthouders. Onderdeel hiervan is een IT audit door een externe auditor. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de stand van zaken omtrent informatiebeveiliging.

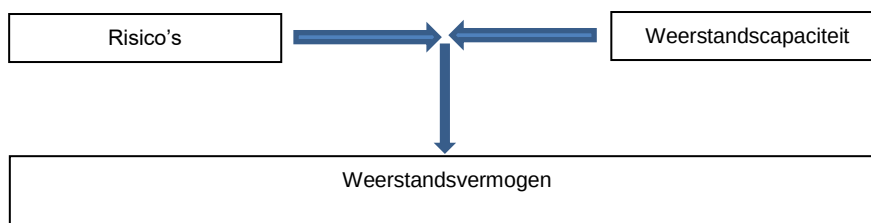
Bij informatiebeveiliging hoort ook het beschermen van persoonsgegevens en het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de privacywet, de AVG). De gemeente stuurt op privacy bewuste medewerkers en past beheersmaatregelen toe op basis van risicoanalyse. In de komende periode voert de gemeente verbeteringen door bij de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein en wordt het verwerkingsregister omgebouwd naar een nieuw model.

4.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat sinds begrotingsjaar 2004 van kracht is, bevat regels voor de financiële verslaglegging. Volgens artikel 11 van het BBV moeten gemeenten en provincies inzicht verschaffen in hun weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het verband tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor géén (beheers)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten kunnen beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Het gaat hier om de elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals Algemene Reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente is gedefinieerd als: 'het vermogen van de gemeente Boekel om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'. En is eigenlijk niet meer of minder dan een confrontatie van de risico's met de weerstandscapaciteit.

Een eerste stap bij het beoordelen van het weerstandsvermogen is het in kaart brengen c.q. identificeren van eventuele risico's. Zoals uit de onderstaande figuur blijkt en in de volgende paragraaf gebeurt.

Als onderdeel van risicomanagement wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente periodiek afgezet tegen een inschatting van de mogelijke financiële risico's die zich kunnen manifesteren. Voor het belangrijkste risico (de grondexploitatie) wordt al jaren de 'vinger aan de pols gehouden' middels het jaarlijks actualiseren van de exploitatieberekeningen, het doorrekenen van verschillende scenario's en de confrontatie van het gewenste met het beschikbare weerstandsvermogen. Met een organisatie brede beoordeling van het weerstandsvermogen zijn de afgelopen jaren de eerste ervaringen opgedaan. Een leer- en groeitraject dat continue aan verandering en verbetering onderhevig is.

Ondanks dat er géén zekerheid aan ontleend kan worden is risicomanagement wel van toegevoegde waarde; het geeft een beeld van wat verwacht kan worden en of de organisatie hierop voldoende voorbereid is.

4.3.1 Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen

Om een confrontatie van deze risico's met de weerstandscapaciteit mogelijk te maken dienen deze eerst financieel te worden gekwantificeerd. Hiertoe wordt een methode gebruikt waarbij, per geïdentificeerd risico, een inschatting wordt gemaakt van de volgende drie parameters:

Kans	de kans dat een risico zich manifesteert wordt ingeschat op basis van een kwalitatief oordeel. Ten behoeven van een transparant en handelbaar model zijn er (slechts) drie categorieën benoemd met een wegingsfactor: laag (0,05) – middel (0,50) – hoog (0,75).
Impact	wat is het (financiële)effect voor de organisatie als het risico zich voordoet? Ook hier wordt eerst een kwalitatief oordeel aan gegeven. Daarna wordt, afhankelijk van het kwalitatieve oordeel, een inschatting gemaakt van het financiële effect; in procenten afgezet tegen de totale lasten conform begroting. Waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd: klein impact tussen de 1 & 9 % middel impact tussen de 10 & 49 % groot impact tussen de 50 & 100%
Effect	voor het kwantificeren van het (financiële) risico is het van belang te weten of een risico van incidentele danwel structurele aard is. Indien het een incidenteel karakter kent wordt de factor '1' gehanteerd. Het risico kan zich immers maximaal één keer voordoen. Betreft het een structureel risico dan wordt de factor '3' toegekend. Dit wil zeggen dat het financiële effect van dit risico 'drie keer wordt ingerekend'; zodat de organisatie als het ware drie jaar de tijd heeft om adequaat te reageren en passende maatregelen te treffen.

Het 'minimabeleid' als voorbeeld:

De kans dat de komende jaren meer aanspraak op onze minima-voorzieningen wordt gedaan, wordt als 'hoog' ingeschat (wegingsfactor 0,75) vanwege de coronacrisis. Het financiële effect hiervan voor de organisatie wordt als 'gemiddeld' ingeschat, met een impact van 10%. Aangezien dit risico een structureel effect zal hebben wordt bij het kwantificeren van het financiële risico een factor '3' toegepast. Het financiële risico, ook wel het benodigd weerstandsvermogen voor dit onderdeel wordt dan als volgt berekend:

Budget cf. Begroting	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
€ 367.000	* 0,75	* 10%	* 3	= € 83.000

4.3.2. Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf

De belangrijkste financiële risico's worden in de onderstaande tabel weergegeven. Deze risico's zijn niet anderszins ondervangen en er zijn geen voorzieningen voor gevormd, waardoor deze relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

Nr.	Risico	Omschrijving	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
1	Openeindregelingen	Wmo	Middel	Middel	Structureel	276.000
		Jeugdzorg	Middel	Middel	Structureel	218.000
		Bijstandsverlening	Hoog	Middel	Structureel	289.000
		Minimabeleid	Hoog	Middel	Structureel	83.000
		Leerlingenvervoer	Middel	Middel	Structureel	34.000
2	Gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds kan lager zijn dan geraamd	Hoog	Groot	Structureel	814.000
3	Uitvoering taakstelling Rijk sociaal domein	Domein Jeugd	Laag	Groot	Structureel	200.000
		Domein Wmo	Laag	Groot	Structureel	150.000
		Domein Participatie	Laag	Groot	Structureel	362.000
4	Afgegeven garanties	Gewaarborgde geldleningen	Laag	Groot	Incidenteel	298.000
		Startersleningen	Laag	Middel	Incidenteel	1.000
5	Randweg	Uitvoering binnen gestelde kaders / meerwerk etc.	Middel	Middel	Incidenteel	199.000
6	Risico's op eigendommen	Rioolbeheer	Laag	Middel	Structureel	19.000
		Wegbeheer	Laag	Middel	Structureel	17.000
		Gebouwenbeheer	Laag	Middel	Structureel	3.000
7	Informatiebeveiliging en privacy	Beveiligingsincidenten en datalekken	Laag	Groot	Incidenteel	25.000
8	Omgevingswet	Kosten aansluiten DSO	Middel	Klein	Structureel	8.000
9	Sociale zaken	Vergoeding bij beëindiging samenwerking Meierijstad	Laag	Klein	Incidenteel	1.000
						2.997.000

1. Openeindregelingen

De gemeente loopt bij een 'openeindregeling' een financieel risico. Dit risico komt door het feit dat de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken als een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft. Ongeacht of hiervoor voldoende budget en/of financiële middelen beschikbaar zijn en ongeacht volumegroei in één jaar. Voorbeelden van de belangrijkste 'openeindregelingen' zijn:

- Bijstandsverlening (Participatiewet, IOAW, IOAZ, en Bbz)
- Minimabeleid (o.a. individuele inkomenstoelag, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en bijzondere bijstand)
- Wmo (o.a. huishoudelijke verzorging, dagbesteding & begeleiding, woningaanpassingen, rolstoel- & vervoersvoorzieningen)
- Leerlingenvervoer
- Jeugdzorg

Door maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen in het Sociaal Domein doen er naar verwachting de komende jaren meer mensen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. Het is denkbaar dat er door de Coronacrisis en de gevolgen ervan, meer hulpvragen komen vanuit de inwoners. In hoeverre hier daadwerkelijk sprake van zal zijn in Boekel en wat de financiële

consequenties hiervan zijn blijkt altijd pas achteraf. Het is nog onduidelijk hoe de compensatie vanuit het Rijk er uit gaat zien.

Ook zijn mogelijke bezuinigingsmaatregelen vanuit het Rijk vanwege het begrotingstekort door Corona, een mogelijk risico voor het sociaal domein.

2. Uitkering gemeentefonds

Gemeenten ontvangen afhankelijk van omvang en samenstelling geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. De precieze omvang van deze uitkering is afhankelijk van veel factoren die aan verandering onderhevig zijn. Daarnaast kunnen politieke besluiten in Den Haag gevolgen hebben voor de grootte van de uitkering aan de gemeente Boekel.

De uitkering uit het gemeentefonds is in de afgelopen jaren geen constante factor gebleken. Via circulaire informeert de Rijksoverheid de gemeenten over de verdeling van het gemeentefonds. Er bestaat hierdoor een risico dat de gemeente minder financiële middelen ontvangt dan oorspronkelijk zijn geraamd. De uitkering kan ook hoger zijn dan geraamd, maar vanwege het voorzichtigheidsbeginsel kijken we hier alleen naar nadelige effecten.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is al langere tijd een nieuwe herijking van het gemeentefonds aan het voorbereiden. Dit gaat via de nieuwe Financiële Verhoudingswet, die een jaar is uitgesteld tot 1 januari 2022. Het Rijk is nu bezig om de effecten van die herijking te berekenen. In voorlopige uitkomsten (die overigens nog niet formeel zijn gedeeld met gemeenten) blijkt dat grofweg tweederde van de gemeenten er op achteruit gaan. Dit betreffen de plattelandsgemeenten, die ten opzichte van de stedelijke gemeenten gaan inleveren. Dit beeld is bevestigd door de minister. De resultaten per individuele gemeente zijn nog niet bekend, volgens de meest recente berichten worden we hierover in december 2020 geïnformeerd. Daarnaast is nog niet bekend hoe groot dit nadeel in omvang zal zijn. De signalen zijn echter zorgelijk, waardoor we het risico als hoog classificeren.

De verwachte uitkering aan de gemeente Boekel in 2021 is cf. de meicirculaire 2020 € 14.470.000. Bij de kwantificering van het benodigd weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een risico dat de uitkering 5% lager uitvalt.

3. Uitvoering taken Rijksoverheid sociaal domein

Doorwerking effecten invoering abonnementstarief in de Wmo

Het abonnementstarief houdt in dat alle cliënten die gebruik maken van Wmo-voorzieningen een vaste bijdrage van € 19,00 betalen per vier weken. Deze bijdrage wordt daarmee onafhankelijk van zorggebruik, inkomen en vermogen. Hiermee komen kosten voor dure aanpassingen bijna volledig voor rekening van de gemeente. We zien dat inwoners sinds de invoering van het abonnementstarief een stijgend beroep doen op voorzieningen in de Wmo. We verwachten dat deze stijging de komende jaren doorzet.

Bijstelling Wmo budget door het Rijk

Jaarlijks ontvangt de gemeente via het gemeentefonds vanuit het Rijk budget voor de Wmo. Risico's voor verlaging van het budget zijn:

- 1) Per 1 januari 2021 wordt de Wlz opengesteld voor GGZ-cliënten met blijvende behoeften aan intensieve zorg. Het doel is doorstroom van de Wmo naar Wlz.
 - a. Wmo-budget wordt gekort, het is nog onduidelijk of dit daadwerkelijk overeenkomt met de 'kostenbesparing' in de Wmo.
 - b. Voor minima die in de Wlz terecht komen kan dit leiden tot een verhoging in kosten vanuit de bijzondere bijstand wegens hogere eigen bijdragen in de Wlz.

Tariefverhogingen zorgaanbieders

Vanwege de Coronamaatregelen zijn zorgaanbieders genooddaakt om zich aan strikte richtlijnen te houden. Het is lastig in te schatten hoe het Coronavirus zich verder gaat ontwikkelen en welke maatregelen er nodig zijn. Met de huidige maatregel, 1.5mtr afstandsregel, is de reguliere dienstverlening niet op alle plekken mogelijk. Aanpassingen in dienstverlening en minder cliënten (tegelijkertijd) kunnen helpen met de bestaande middelen leiden mogelijk tot tariefveranderingen in de zorg.

Nieuwe inkoopssystematiek Jeugdhulp

De nieuwe inkoopssystematiek voor Jeugdhulp is met een jaar uitgesteld naar 2022. Per 2021 gaan we werken met een systematiek dat een mix is tussen de huidige systematiek en de nieuwe systematiek van 2022. In de nieuwe systematiek wordt in een driehoek (jeugdige en ouders/verzorgers, zorgaanbieder en medewerker Dorpsteam) bepaald welke zorg nodig is. Dit zorgt voor meer sturing en grip voor de lokale gemeente. Risico's die kunnen voortvloeien uit de nieuwe inkoopssystematiek zijn:

1. Door de nieuwe inkoopssystematiek rekenen we af op daadwerkelijk zorgverbruik (PxQ). De aanbieder bepaalt het volume. Een risico is dat de Q in grote mate stijgt door deze opneemregeling.
2. Doordat meer verantwoordelijkheid bij de lokale gemeente komt te liggen kan een grotere administratieve last ontstaan. Denk hierbij aan het ophalen van regie informatie uit de systemen.
3. Ook kan er meer druk ontstaan op het Dorpsteam doordat zij een sleutelrol vervullen in het werken in de driehoek.

We kunnen nu nog niet goed inschatten of en wat de eventuele financiële effecten hiervan gaan zijn.

Financieringssysteem Participatiewet

Het budget om de bijstandsuitkeringen (BUIG) te betalen is gebaseerd op de gemaakte uitkeringskosten in jaar T-2. Dat betekent dat we met dit budget altijd achterlopen op de ontwikkeling van het klantenbestand. Ontstane tekorten moeten we aanvullen uit eigen middelen.

De invloed van de Coronacrisis is nu al merkbaar in meer aanvragen voor levensonderhoud. De groep mensen met een arbeidsbeperking zijn de eerste die werk verliezen en zijn door de veranderde arbeidsmarkt lastiger weer naar werk te begeleiden. In 2019 hadden we nog een krimp in het klantenbestand. Met de Coronacrisis verwachten we weer een toename waarmee nu al te voorzien is dat de BUIG ontoereikend is. Daarnaast speelt in casuïstiek steeds vaker multi-problematiek waardoor de afstand tot de arbeidsmarkt erg groot is. Maar ook op andere gebieden (minimabeleid, schuldhelpverlening) zal er meer inzet nodig zijn. De eventuele financiële effecten zijn hiervan nog niet in te schatten.

Nieuwe wet inburgering

Zoals het er nu uitziet gaat de nieuwe wet inburgering per 1 juli 2021 in. Als regio zijn we ons aan het voorbereiden op deze nieuwe wet. In de samenwerking met Meierijstad en Bernheze trekken we samen op voor de inkoop van de inburgeringstrajecten. De financiering voor zowel de trajecten als de uitvoering zijn nog niet volledig bekend. Wel is bekend dat de gemeente een brede verantwoordelijkheid krijgt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vroegtijdig starten met het inburgeringstraject (vaak nog op het AZC) of het financieel ontzorgen van de inburgeringsplichtige door de eerste 6 maanden de vaste lasten door te betalen. Dit brengt uiteraard extra uitvoeringskosten met zich mee.

4. Afgegeven garanties

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

De gemeente staat garant voor diverse leningen die PeelrandWonen in het verleden is aangegaan. Het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door het WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Wanneer het deze betaalverplichting niet kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. Zij moeten dan een renteloze lening aan het WSW verstrekken. Het Rijk verstrekt in alle gevallen 50% van de renteloze leningen. De zogenoemde 'schadegemeente' (in geval van een lening van PeelrandWonen dus de gemeente Boekel) verstrekt 25% van de renteloze leningen. Alle gemeenten die achternager zijn van het (met inbegrip van de 'schadegemeenten') verstrekken samen de resterende 25% van de renteloze leningen.

Tot dusver is het landelijk nog niet voorgekomen, dat rijk en gemeenten moesten bijspringen. Voor wat betreft PeelrandWonen is de garantie nog nimmer aangesproken.

Voor een bedrag van € 23,873 miljoen heeft het WSW leningen van PeelrandWonen geborgd. Over circa € 11,937 miljoen loopt de gemeente momenteel nog risico (situatie 31-12-2019).

De VNG houdt nu een ledenraadpleging om de door haar geconstateerde scheefheid in de achternager bij het WSW te veranderen. Nu staat de gemeente van vestiging van de corporatie borg, zoals Boekel voor PeelrandWonen. Idee is om over te stappen naar een systeem, dat de gemeente,

waar activiteiten worden verricht door de corporatie, mede borg staat. Voor Boekel zou dit betekenen, dat Boekel dan borg staat voor 2 miljoen voor leningen van activiteiten door BrabantWonen in Boekel. Afgewacht moet worden of er een meerderheid bestaat voor wijziging van het verdeelsysteem.

Startersleningen

Vanaf 2014 heeft de gemeente 22 startersleningen verstrekt. Op dit moment zijn 13 startersleningen afgelost. Het openstaande bedrag dat door de gemeente verstrekt is bedraagt € 87.346,59 (stand 31-5-2020). Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente.

Garantieverstrekkingen – Particulieren

Door de gemeente zijn tot 1 januari 1995 garanties aan particulieren verstrekt door de betaling van rente en aflossing op de door hen aangevane hypothecaire geldleningen. Per 1 januari 1995 verstrekt de Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (SWEW) deze garanties. Voor de garanties van vóór 1 januari 1995 heeft de gemeente het risico afgekocht, waarmee deze ten laste van de SWEW komen. Alleen in de situatie, dat de gemeente toestemming zou geven voor een wijziging van een gegarandeerde hypothecaire lening van vóór 1 januari 1995, welke niet past binnen de criteria van de SWEW en de hypotheeknemer betalingsproblemen krijgt, kan de gemeente hierop financieel worden aangesproken. Op dit moment is dit niet van toepassing. Als laatste kan de gemeente worden aangesproken bij financiële problemen van de SWEW.

5. Randweg

In 2017 heeft de raad de uitgangspunten van de uitvoeringsovereenkomst waarin de kostendeling tussen gemeente en provincie is vastgelegd bekrachtigd. Kern daarbij is dat dit een provinciale weg wordt waarbij het merendeel van de kosten en risico's bij de provincie liggen. De gemeentelijke bijdrage aan de randweg is geschat op € 2,82 miljoen. Dat is in het voorjaar van 2017 vastgelegd en in de begroting is een bedrag van € 2,65 opgenomen waarbinnen dit moet kunnen worden uitgevoerd. Binnen het project is aandacht voor de financiële risico's. Deze zijn ook gekwantificeerd en in de projectsom opgenomen. Op basis van een inhoudelijke analyse blijven deze binnen de kaders van het project te vallen. In de overeenkomst is vastgelegd dat eventuele toekomstige onvoorziene risico's die niet binnen het projectbudget vallen naar rato van inbreng worden gedeeld.

Inmiddels zijn belangrijke hordes in het project genomen. Zo is de grondverwerving afgerond binnen de gestelde kaders. Daarnaast is de aanbesteding van de uitvoering voltooid en ruim binnen budget gegend aan Dura Vermeer.

Resumerend is door een aardig aanbestedingsresultaat enige risicoreserve opgebouwd. Zoals hierboven gezegd worden de uitvoeringsrisico's door gemeente en provincie gedeeld waarbij wij aan de lat staan voor ¼ van de kosten. Op dit moment zijn nog geen kosten buiten de projectscope in beeld. Uiteraard blijven er bij een werk van deze omvang altijd risico's bestaan. Volgend jaar wordt de uitvoering afgerond en kan de eindbalans worden opgemaakt.

6. Risico's op eigendommen

Het gebouwenbeheer vraagt een goede afstemming tussen klein en groot onderhoud. Verder is een integrale benadering tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden beheerd en gebouwen die door derden worden beheerd noodzakelijk. Om op een efficiënte en effectieve manier invulling te kunnen geven aan het gebouwenbeheer in de komende jaren wordt de onderhoudsstatus en de behoefte van de diverse gebouwen jaarlijks bekeken. Aan de hand hiervan wordt vervolgens jaarlijks het meerjaren onderhoudsplan (MOP) geactualiseerd. Deze actualisatie wordt jaarlijks vertaald naar de meerjarenbegroting.

De gemeente is eigenaar van enkele oudere gebouwen met een grotere onderhoudsbehoefte. Daarom is de verwachting dat de onderhoudskosten de komende jaren zullen stijgen. Door een structurele en planmatige onderhoudsaanpak wordt het (financiële) risico tot een minimum beperkt.

Voor het rioolbeheer wordt in de komende periode op basis van uitgevoerde klimaatstresstesten een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan opgesteld. Hierin komt meer aandacht voor klimaatadaptatie. In Boekel speelt vooral de noodzaak om water vast te houden tijdens droge perioden en het opvangen van water tijdens hevige buien. Afhankelijk van de te kiezen methodes en technieken gaan hierdoor

de verwachte kosten toenemen. Gezien de structurele en planmatige aanpak hiervan wordt het (financiële) risico tot een minimum beperkt.

7. Informatiebeveiliging en privacy

Als informatieverwerkende organisatie werken we veel met (persoons)gegevens. Het risico bestaat dat gegevens onbedoeld vrijkomen (datalek), dat gegevens onrechtmatig verwerkt worden of dat niet voldoende wordt voldaan aan administratieve verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Daarnaast proberen kwaadwillende partijen schade aan te richten door phishing, ransomware, hacking, of door misbruik te maken van kwetsbaarheden in ketensoftware. De risico's gaan verder dan de directe schade, omdat verstoringen in de continuïteit van de bedrijfsvoering grote indirecte schade kunnen veroorzaken.

De gemeente Boekel heeft al veel maatregelen genomen om de informatieveiligheid en privacy van burgers en medewerkers te borgen, maar er bestaat geen garantie op 100% veiligheid. We houden daarom altijd rekening met rest risico's door beveiligingsincidenten en datalekken. Om deze resterende risico's zoveel mogelijk af te dekken wil de gemeente Boekel in 2020 een cyberverzekering afsluiten.

8. Omgevingswet

De huidige wet- en regelgeving wordt vervangen door de Omgevingswet, naar het zich nu laat aanzien per 1 januari 2022. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen van de implementatie en organisatorische capaciteit. Belangrijke kostenpost van de Omgevingswet zal de aanpassing van de ICT met zich meebrengen. Het gaat hierbij om aanpassing van drie applicaties: vergunning en handhaving, de applicatie ruimtelijke ordening en Toepasbare regels.

Voor eerstgenoemde applicaties dient rekening te worden gehouden met incidentele kosten ad € 20.000,- en jaarlijkse kosten ad € 15.000,-. Voor de andere twee applicaties zijn de kosten nog niet bekend. In 2020/2021 zal een en ander worden aanbesteed en geïmplementeerd. Er is een risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. De uitrol van het nieuwe systeem loopt van 2022 (inwerkingtreding Omgevingswet) tot 2029.

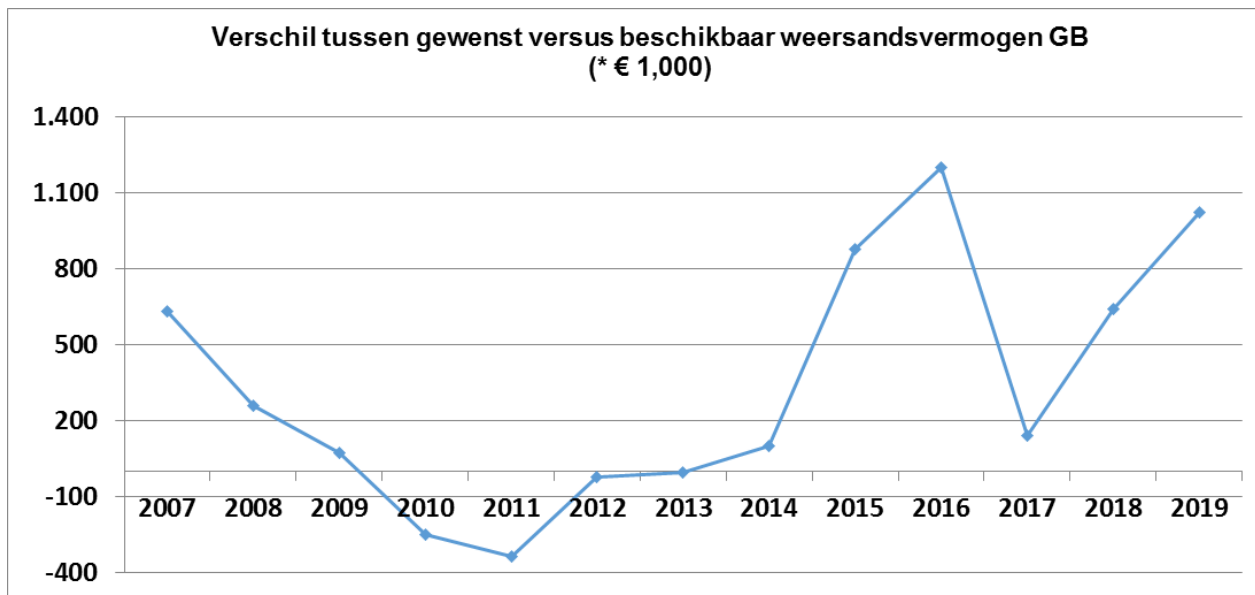
9. Sociale Zaken

De gemeente Boekel neemt vanaf 1 januari 2017 op het gebied van sociale zaken diensten af van de gemeente Meierijstad. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst is afgesproken dat indien de gemeente Boekel na drie jaar niet verlengt de gemeente Boekel een opslagpercentage moet betalen ter compensatie van de financiële (personele) verplichtingen van Meierijstad.

Inmiddels zijn drie jaar verstreken en is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor een periode van 3 jaar (2020-2022). Het is de bedoeling na deze periode van 3 jaar, een overeenkomst aan te gaan voor onbepaalde tijd. Het bedrag dat de gemeente bij beëindiging van het contract moet betalen aan Meierijstad bedraagt drie jaar 25% van de gemiddelde loonsom. Gebaseerd op de huidige gemiddelde loonsom bedraagt dit in totaal € 69.539.

4.3.3 Financiële risico's Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf is, op basis van de door Arcadis in 2020 opgestelde exploitatieberekeningen, een berekening gemaakt van het gewenste versus beschikbare weerstandsvermogen. Op basis van de systematiek en rekenmodellen die hier in de afgelopen jaren voor zijn gebruikt. Uit deze berekening is gebleken dat de omvang van de reserves van het grondbedrijf, inclusief de gecalculeerde post onvoorzien in de grondexploitatie toereikend is. Het is van belang de ontwikkelingen ter zake in de nabije toekomst nauwlettend te blijven volgen zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Op basis van de omvang van de grondbedrijf rapportage 2020 is een benodigd weerstandvermogen berekend van € 1.051.000 en is € 2.074.000 beschikbaar (31-12-2019). Dit resulteert in een overschot op het weerstandvermogen van het grondbedrijf van € 1.023.000.

4.3.4 Niet gekwantificeerde en overige risico's

Loon- & prijsontwikkelingen

Reguliere loon- & prijsontwikkelingen vormen géén financieel risico voor de gemeente aangezien deze zijn doorgerekend en als één budget/post opgenomen in de onderhavige begroting:

2021	n.v.t.
2022	€ 224.000
2023	€ 439.000
2024	€ 639.000
2025	€ 831.000

Verzekeringen

De gemeente beschikt over een uitgebreid verzekeringspakket (o.a. op het gebied van wettelijke aansprakelijkheid en brand/stormschade). Of de hoogte van de dekking afdoende is voor het risico, blijft steeds een onzekere factor. De toekomstige premies staan steeds onder druk vanwege verliezen bij verzekeraars. Eventuele stijging van de premies zijn het gevolg van het feit dat het gemiddelde claimgedrag blijft toenemen.

Aandachtsgebied De Elzen

De gemeente is in overleg met buurtschap De Elzen en de daar gevestigde agrarische ondernemers om te komen tot verbetering van de leefsituatie ter plaatse. De provincie speelt hierin ook een belangrijke rol.

Het is waarschijnlijk dat er aanvullende verplichtingen ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Planschadeclaim(s) in verband met bestemmingsplan

Er zijn enkele planschadeverzoeken ingediend in het kader van het bestemmingsplan N605-Randweg Boekel. Met de provincie zijn afspraken gemaakt over verdeling van de kosten van de Randweg. Voor wat de planschade betreft komt 100% van de kosten voor rekening van de provincie.

Verder zijn op dit moment twee incidentele planschadeverzoeken ingediend.

Voor beide is geen planschadeverhaalsovereenkomst gesloten, waarmee de eventuele kosten van planschade kunnen worden afgewenteld op de initiatiefnemer.

De eventueel te betalen planschadevergoeding komt daarom voor rekening van de gemeente. Of dit het geval zal zijn, zal moeten blijken uit een nog in te stellen planschadeonderzoek door het externe, onafhankelijke deskundige bureau.

Vervangingsinvesteringsbeleid

In afwachting van het aankomende vervangingsinvesteringsbeleid is nog niet zeker welke kosten er komen voor vervangingsinvesteringen van accommodaties. Wanneer er geen verandering komt van beleid blijven de vervangingsinvesteringen voor rekening komen voor de gemeente. Het is nog niet bekend welke kosten hiermee gemoeid kunnen zijn.

Bodembeleid

Per 1 januari 2021 gaat het bodembeleid over van de provincie naar de gemeente. Het is nog niet bekend wat de hiermee gemoeide kosten zijn.

Energietransitie gemeente Boekel (RES)

In de regio wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de Regionale energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Deze ontwikkeling brengt kosten met zich mee. Vanuit het Rijk is bij de decembercirculaire 2019 aan iedere gemeente een budget van € 202.000 toe gekend. Dit budget is met het besluit op de jaarrekening 2019 van de gemeente Boekel in de bestemmingsreserve gestort en geoormerkt voor een duurzaamheidsvisie en de Transitievisie Warmte. In de komende periode wordt duidelijk wat de daadwerkelijke verwachte kosten zijn van het opstellen van de Regionale energiestrategie en de Transitievisie Warmte.

Stormschade en droogte

Door klimaatverandering bestaat er een toenemend risico op stormschade en droogte. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de gemeente waarvoor geen voorziening is getroffen. Bij stormschade kan de gemeente schadeclaims krijgen door bijvoorbeeld omgewaaide bomen en de gemeente maakt op dat moment veel kosten om bomen te verwijderen en wegen indien nodig begaanbaar te maken. Bij aanhoudende droogte maakt de gemeente aanvullende kosten voor het

bewateren van perken en bloemen. Het water daarvoor mag dan niet worden onttrokken aan oppervlaktewateren en wordt ingekocht bij een lokale bronhouder. De kosten bij stormschade en het bewateren zijn niet in te schatten, omdat deze geheel afhankelijk zijn van de weersomstandigheden.

Werving personeel

In de huidige aantrekkelijke economie en krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om bepaalde specialistische functies te vervullen. Deze vacatures staan daardoor soms langer dan gewenst open, waardoor de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar komt. Het kan dan noodzakelijk zijn om te kiezen voor (tijdelijke) externe inhuur. Dit brengt een risico op aanvullende kosten met zich mee. Er bestaat hier echter geen eenduidig beeld, waardoor het niet mogelijk is om dit risico te kwantificeren. Het is nog niet duidelijk of een economische krimp door de corona crisis grote effecten zal hebben op de arbeidsmarkt.

Frauderisico's

Van iedere overheidsorganisatie wordt verwacht dat zij volkomen integer en onkreukbaar is. Helaas bestaan er risico's op fraude en misbruik van gegevens en middelen van de gemeente. De gemeente Boekel voert regelmatig een uitgebreide frauderisicoanalyse uit waarin frauderisico's worden geïdentificeerd, geclassificeerd en worden gekoppeld aan beheersmaatregelen. De gemeente Boekel gaat op deze manier bewust om met risico's op fraude en misbruik van middelen. Desondanks blijven er restrisico's op fraude en misbruik bestaan.

Gemeentelijke belastingen

Door de corona maatregelen ontstaan er diverse risico's bij het innen van gemeentelijke belastingen door de BSOB. Zo kan de daadwerkelijk geïnde toeristenbelasting dalen of kunnen belastingen oninbaar worden door een toename in faillissementen. Het is echter niet duidelijk of dergelijke omstandigheden zich ook nog in 2021 zullen voordoen. Wij kunnen hier geen gekwantificeerde voorspellingen over doen.

4.3.5 Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen

De financiële risico's van de gemeente Boekel dienen te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen van de gemeente. Hiervoor wordt eerst de weerstandscapaciteit bepaald.

Evenals iedere organisatie heeft ook onze gemeente op vele fronten te maken met onzekerheden die het risico van financiële nadelen met zich meebrengen. Bij het becijferen van het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vaste reserve (€ 1.000.000) wordt niet ingezet, maar dient als extra buffer voor onvoorziene omstandigheden;
- Financieringskosten (rente) van nieuwe investeringen worden in de onderhavige uiteenzetting niet gedekt vanuit het eigen vermogen en komen diensgevolge ten laste van de dan lopende exploitatie.
- De reserves van het Grondbedrijf worden buiten beschouwing gelaten voor de Algemene Dienst. Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf is immers afzonderlijk in kaart gebracht en wordt als 'één totaal' in de vergelijking meegenomen;
- Fondsvorming vanuit de grondverkopen is stopgezet en geen mogelijkheid meer om de fondsen te laten groeien / te voeden in de toekomst.

De hiervoor genoemde uitgangspunten resulteren in het 'vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves' van:

- Algemene Reserve + Fondsen (per 31-dec-2020)	€ 4.719.000
- Bestaande claims (zie overzicht hieronder & Bijlage C)	€ 20.000 -/-
Totaal verwacht vrij aanwendbaar deel Eigen Vermogen	€ 4.699.000

Specificatie bestaande claims:

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Dekking uit het fonds
-Boecult	2021-2024	20.000	Fonds Kunst & Cultuur
		20.000	

4.3.6 Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt doorgaans berekend uit de posten onbenutte belastingcapaciteit, het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve en de stille reserves. Een 'breder perspectief' op deze materie dan alleen vanuit de invalshoek 'vrij aanwendbaar deel van het eigen vermogen'; zoals in de voorgaande paragraaf becijferd.

Weerstandscapaciteit (volgens OZB art. 12, lid 2 FVV)	
1. OZB-ruimte	€ 0
2. vrij aanwendbare deel Algemene Reserve / Eigen Vermogen	€ 4.699.000
3. stille reserves:	
* gebouwen en bezittingen	€ 3.134.000
* gronden, niet zijnde bouwgrond (bos, landbouw, gras, erf & tuin)	€ 1.128.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 8.961.000

Ad.1 De limitering van de OZB is per 1 januari 2008 vervallen. Dat is voor de gemeentelijke belastingen de belangrijkste uitkomst van het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten van 4 juni 2007. Het vervallen van de limitering van de OZB mag niet leiden tot een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk en het instellen van een macronorm moet dat voorkomen. Als de ontwikkeling van de lokale lasten tot overschrijding van die norm leidt, kan het Rijk ingrijpen via correctie van het volume van het gemeentefonds. Op grond van doorrekeningen van de begroting 2020 kan worden gesteld dat de OZB-ruimte (het verschil tussen de rekentarieven zoals opgenomen in de meicirculaire 2020 versus de gehanteerde tarieven) volledig ingezet is. In tegenstelling tot ons verleden halen we nu meer OZB-opbrengsten binnen dan waarmee bij het vaststellen van de Algemene Uitkering rekening wordt gehouden.

Ad.2 Het saldo per 1 januari 2021 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve / eigen vermogen is opgebouwd zoals in paragraaf 4.3.5. uiteengezet.

Daar de Algemene Reserve van het grondbedrijf specifiek gevormd is voor het opvangen van risico's die voortvloeien uit de actieve grondpolitiek die de gemeente Boekel voert, is deze financiële buffer in de bovenstaande vergelijking buiten beschouwing gelaten.

Ad. 3 De stille reserve van gebouwen en bezittingen zoals hierboven weergegeven betreft het verschil tussen de WOZ-waarde per 01.01.2019 (aanslag 2020) en de boekwaarde conform de balans per 31.12.2019. In de onderstaande overzichten wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze stille reserve grofweg is opgebouwd;

Soort	WOZ-waarde	Boekwaarde	Stille reserve
Gemeenschapshuizen	€ 370.000	€ -	€ 370.000
Scholen & Peuterspeelzalen	€ 2.477.000	€ 443.000	€ 2.034.000
Diversen	€ 768.000	€ 123.000	€ 645.000
Trafo's	€ 85.000	€ -	€ 85.000
			€ 3.134.000

In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stille reserve in de grondvoorraad, niet zijnde bouwgrond, is opgebouwd;

Categorie	m2	prijs per m2	Stille reserve
Terrein (grasland)	26.066	€ 9,00	€ 235.000
Terrein (akkerland)	27.101	€ 9,00	€ 244.000
Terrein (natuur)bos	319.084	€ 1,50	€ 479.000
Erf - tuin	1.697	€ 100,00	€ 170.000
			€ 1.128.000

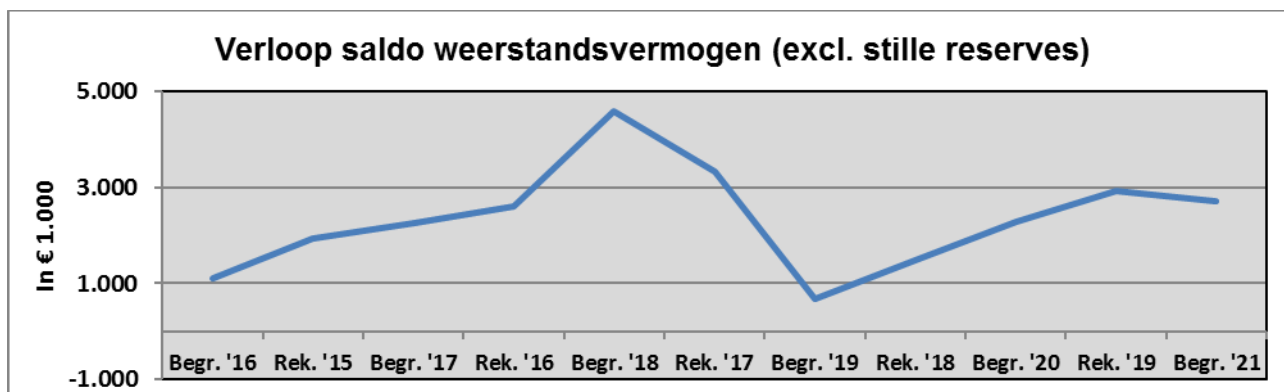
Basis jaarrekening 2019; Inventarisatie maart 2020

4.3.7 Weerstandsvermogen – conclusies

De laatste stap van dit proces is de confrontatie van het berekende financiële risico aan het verwacht vrije deel van het eigen vermogen en aan de totale weerstandscapaciteit van de gemeente:

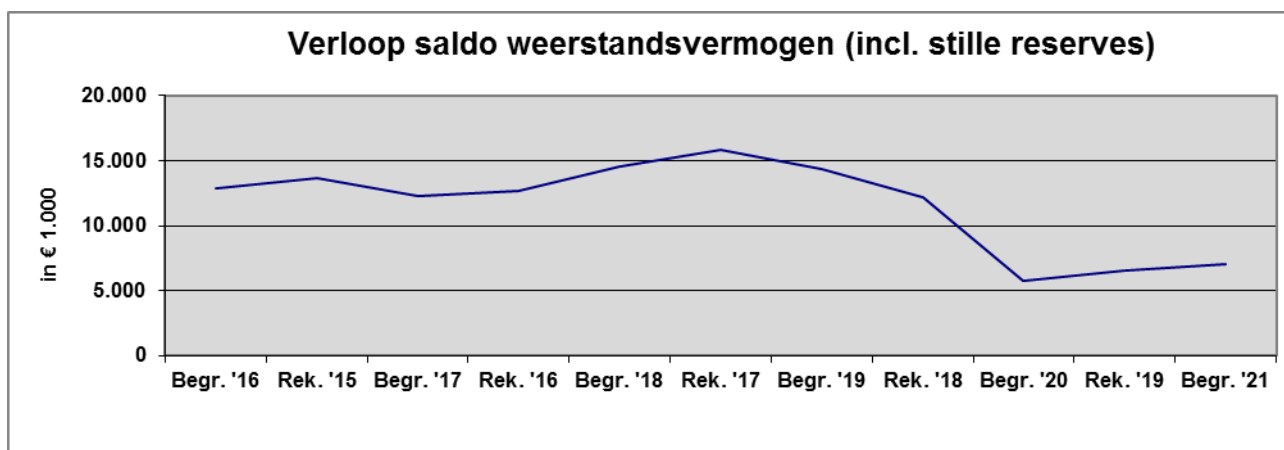
Confrontatie met verwacht vrije deel eigen vermogen

Financiële risico's (paragraaf 4.3.2)	€ 2.997.000 -/-
Verwacht vrije deel eigen vermogen (paragraaf 4.3.5)	€ 4.699.000
	€ 1.702.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 4.3.3)	€ 1.023.000
	€ 2.725.000

Confrontatie met weerstandscapaciteit

Financiële risico's (paragraaf 4.3.2)	€ 2.997.000 -/-
Weerstandscapaciteit (paragraaf 4.3.6)	€ 8.961.000
	€ 5.964.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 4.3.3)	€ 1.023.000
	€ 6.987.000

Conclusie:

Bovenstaand overzicht geeft aan de impact van de investeringen op de vermogenspositie van de gemeente Boekel. In de investeringen is rekening gehouden met het Zuidwand St. Agathaplein (inclusief toename verliesvoorziening € 500.000), de Randweg, woningbouw de Burgt, € 155.000 (verliesvoorziening) bedrijventerrein Venhorst, krediet de Elzen € 120.000 en ook is rekening gehouden met de verkoop van het St. Jangebouw voor € 430.000. Alle bekende en besloten grootschalige investeringen zijn opgenomen in de voorliggende begroting.

In vergelijking met de begroting 2020 stijgt het vrije deel van het eigen vermogen met € 450.000 ondanks dat de financiële risico's toenemen met € 650.000 (totaal € 2.997.000) ten opzichte van 2020. Deze toename is voornamelijk te wijten aan de onzekerheden die zich mogelijk kunnen voordoen bij de herijking van het gemeentefonds. Een eerste indicatie geeft aan dat vooral de kleinere gemeenten nadelig belast zullen worden door de herverdeel-effecten. Voor Boekel zou dat een structureel nadelig effect kunnen betekenen variërend van € 0,5 tot € 1 mln. De gemeente Boekel heeft een dringend beroep gedaan op heroverweging bij de desbetreffende ministeries en de VNG als belangenvertegenwoordiger.

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente Boekel bedraagt € 8.961.000, exclusief bouwgrond. Daarnaast bedraagt de weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf € 1.023.000. De gekwantificeerde risico's zijn berekend op € 2.997.000.

Conclusie

Kijken we naar de ratio van het weerstandsvermogen exclusief grondbedrijf (beschikbare weerstandscapaciteit versus risico's) dan bedraagt die voor 2021: 2,99.

Volgens het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 van de provincie is dit ratio uitstekend te noemen.

Weerstandsnorm		
Waarderings-cijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	voldoende
D	$0.8 < 1.0$	matig
E	$0.6 < 0.8$	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Dat de kosten voor de baat gaan geldt vooral voor de investeringen in het grondbedrijf. Hierdoor lopen schuldposities tijdelijk op en neemt de solvabiliteit tijdelijk af totdat opbrengsten worden gegenereerd en leningen worden afgelost. Dit wordt zichtbaar gemaakt in paragraaf 4.3.8. kengetallen waarbij vanaf 2022 deze ratio's een verbetering laten zien.

Uit de hiervoor vermelde gegevens kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van de kerntaken van de gemeente Boekel niet onder druk komen staan en het vermogen van voldoende omvang is om de investeringen en risico's, zoals die op dit moment bekend zijn, te kunnen bekostigen.

4.3.8 Kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 zijn de volgende kengetallen een verplicht onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing geworden.

Gebleken is dat gemeenteraden het lastig vinden om de financiële positie van hun gemeente te interpreteren en daarop te sturen. Om hen daarbij te ondersteunen is er, bij de vernieuwing van de begrotings- en verantwoordingsvoorschriften voor gemeenten, een aantal kengetallen ontwikkeld. Deze zijn met ingang van de begroting 2016 en jaarrekening 2015 verplicht gesteld.

De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie via de meerjarenbegroting. De normen in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad. Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en te monitoren ten aanzien van:

- Netto-schuldquote (zonder correctie)
- Netto-schuldquote (met correctie)
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Deze aandachtsgebieden vormen met de sluitende meerjarenbegroting en de planning en control cyclus de pijlers voor de sturing van onze financiële positie.

Signaleringswaarden kengetallen

De kengetallen maken het de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. De gezamenlijke provinciale toezichthouders zijn van mening dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt, voor de toezichthouder ook belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeenten.

Oorspronkelijk was het idee dat gemeenten een eigen beleid met bijbehorende normen dienden vast te stellen met betrekking tot de kengetallen. Dit idee heeft de eindstreep niet gehaald. In de ministeriële regeling is nu slechts opgenomen, dat het behulpzaam kan zijn dat de kengetallen worden gerelateerd aan bijvoorbeeld de signaleringswaarden zoals die bij stresstesten worden gehanteerd. De gezamenlijke toezichthouders zijn van mening dat zonder (normen)kaders er geen conclusies getrokken kunnen worden. Er is door de toezichthouders op 10 september 2015 besloten om, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden te benoemen. Hierbij wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de legenda's onder de figuren is per kengetal te zien welke signaleringswaarden zijn besloten en in welke categorie deze vallen.

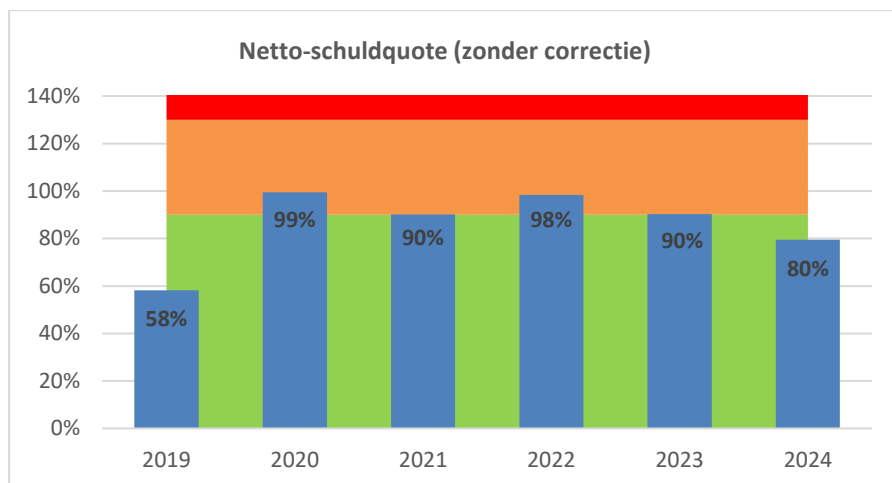
Hierna volgt een toelichting van de kengetallen, waarna ze in de onderstaande figuren zijn opgenomen.

4.3.8.1 Netto Schuldquote (zonder correctie)

Het kengetal netto schuld als aandeel van de inkomsten zegt het meest over de financiële (vermogens)positie van een gemeente. Dit kengetal wordt wel de netto-schuldquote genoemd. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het eigen vermogen in de vorm van reserves zegt daar weinig over. Het eigen vermogen geeft aan in hoeverre het gemeentebezit vrij van schuld is. Dat zegt niets over de hoogte van de schuld waarmee het bezit wel is belast. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van het exploitatie totaal van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De netto-schuldquote (zonder correctie) wordt als volgt berekend:

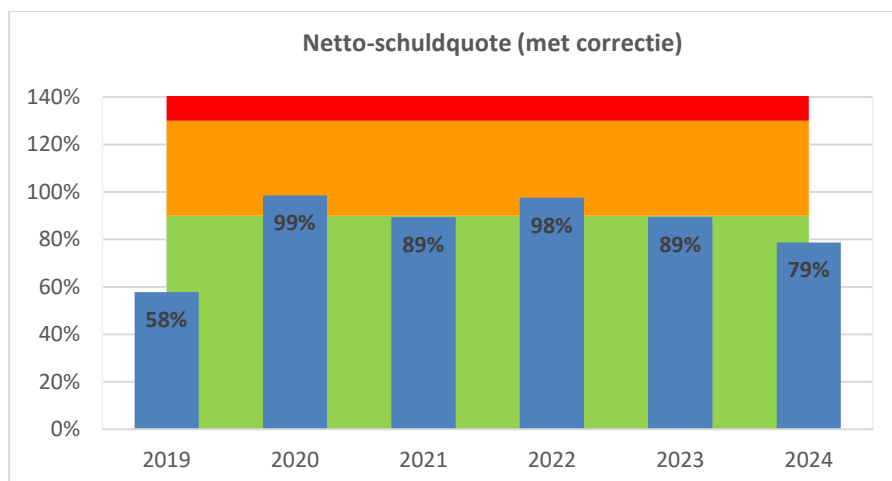
$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

4.3.8.2 Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto-schuldquote (met correctie) wordt als volgt berekend:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - / - (\text{langlopende uitzettingen} + \text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

Algemene normwaarden Netto schuldquote	Schuldquote
Normaal	< 90%
Voorzichtigheid geboden	90-130%
Zeer hoge schuld	> 130%

Omdat er bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug kunnen worden betaald wordt ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen bepaald. Deze wijkt voor onze gemeente nauwelijks af van de netto schuldquote omdat we beperkt geld hebben doorgeleend.

De Netto schuldquote en Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen laten zien dat er meerjarig voorzichtigheid is geboden bij het laten groeien van de het aantrekken van vreemd vermogen. Meer dan voorzichtigheid is geboden vanaf 2021 bij het maken van investeringskeuzes waarbij vreemd vermogen dient te worden aangetrokken. Vanaf 2023 gaat meer ruimte ontstaan.

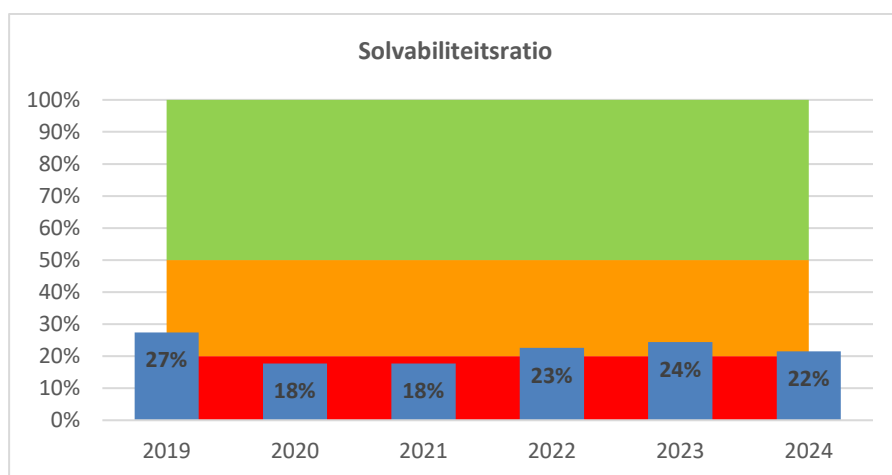
Ten opzichte van begroting 2020 is de Netto Schuldquote 2021 positief ontwikkeld door voornamelijk uitgestelde aankopen in het grondbedrijf. Door een afname van de schuldpositie is vanaf 2023 een forse daling van de Netto Schuldquote te zien.

4.3.8.3 Solvabiliteit

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een methode is het bekijken in hoeverre de in de activa geïnvesteerde vermogen door het eigen vermogen kan worden gefinancierd. In feite wordt er gekeken naar in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

Het solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{eigen vermogen}}{\text{totaal vermogen}}$$

Algemene normwaarden solvabiliteit	Ratio Solvabiliteit
Weinig tot geen schuld	> 50%
Voorzichtigheid is geboden	20 - 50%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Het solvabiliteitsratio voor 2021 bedraagt 18%. Dat betekent dat de organisatie veel bezit heeft wat is gefinancierd met vreemd vermogen (schulden). Dit beeld trekt zich meerjarig door. Voorzichtigheid is geboden in 2021 bij het maken van investeringskeuzes waarbij vreemd vermogen dient te worden aangetrokken.

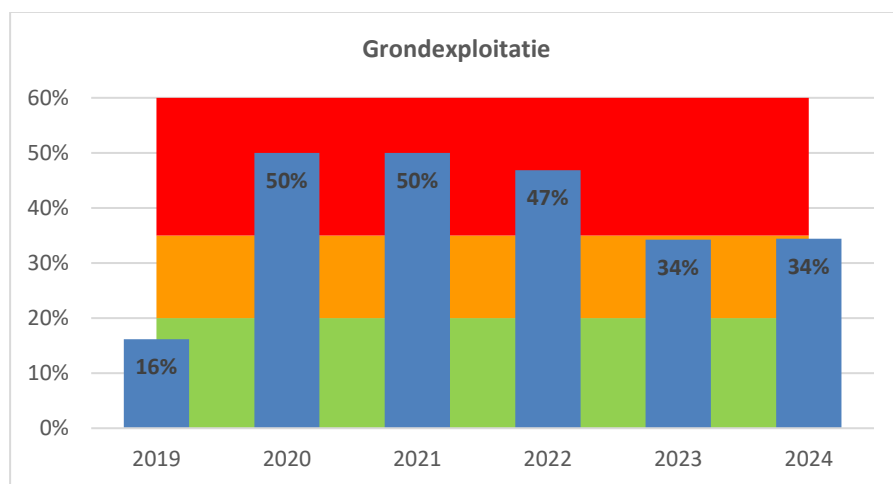
Ten opzichte van begroting 2020 is de solvabiliteitsratio 2021 meerjarig positief ontwikkeld, voornamelijk door een daling van het schulden.

4.3.8.4 Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Het kengetal grondexploitatie wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Algemene normwaarden grondexploitatie	Ratio Grondexploitatie
Veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	> 35%
Redelijk veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	20 - 35%
Normale hoeveel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	< 20%

De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De verwachting is dat de huidige plannen binnen de verwachte termijnen zoals in de grondbedrijf rapportage 2020 zijn vermeld worden gerealiseerd.

De ratio grondexploitatie voor 2021 bedraagt 50%. Dit is een kritieke waarde waarbij meer dan voorzichtigheid geboden is. Meerjarig blijft voorzichtigheid geboden bij grondexploitatie waarbij omzet (verkoop van gronden) op zich laat wachten.

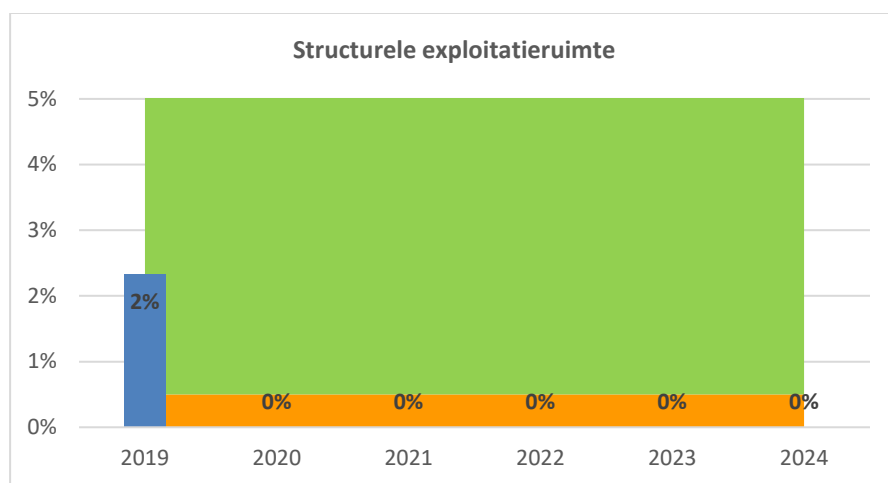
Ten opzichte van begroting 2020 is de grondexploitatie ratio 2021 negatief ontwikkeld door uitgestelde aankopen.

4.3.8.5 Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Dit kengetal is tevens van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. De structurele exploitatie ruimte wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{structurele baten} - \text{structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Algemene normwaarden structurele exploitatieruimte	Ratio Exploitatie ruimte
Beschikbare structurele exploitatieruimte	> 0%
Vrijwel geen structurele exploitatieruimte	0%
Geen structurele exploitatieruimte	< 0%

Op basis van het kengetal blijkt dat er geen structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Dit past binnen ons beleid om strak te begroten maar kan nieuwe investeringsplannen in de weg staan. De structurele exploitatieruimte ratio voor 2021 tot en met 2024 bedraagt 0%.

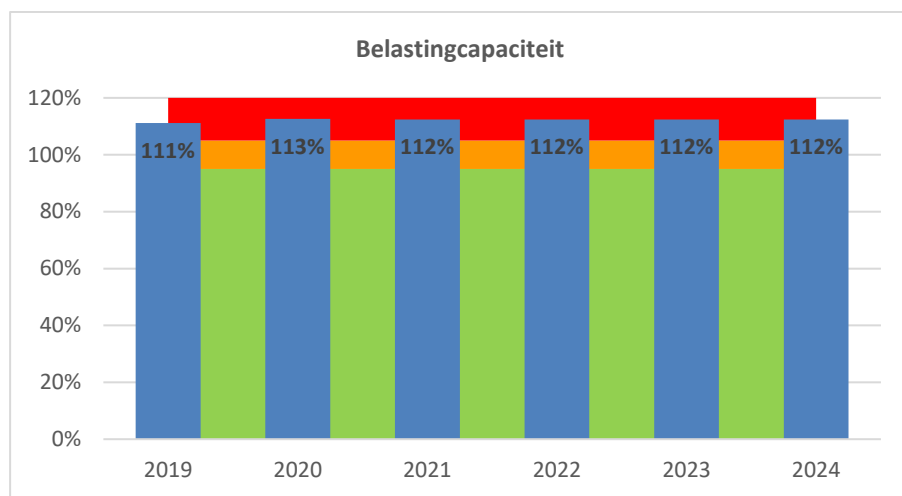
De structurele exploitatieruimte 2021 blijft meerjarig ongewijzigd ten opzichte van begroting 2020.

4.3.8.6 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor.

De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar)}}{\text{woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar)}}$$

Algemene normwaarden belastingcapaciteit	Ratio Belastingcapaciteit
Ruimte in belastingcapaciteit	> 0%
Vrijwel geen ruimte in belastingcapaciteit	0%
Geen geen ruimte in belastingcapaciteit	< 0%

De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2020 bedragen € 777.

De gemiddelde woonlasten 2021 voor inwoners van gemeente Boekel zijn volgens een eerste voorlopige berekening € 871 (incl. tariefzakken). Het kengetal komt daarmee op 112%. De woonlasten van Boekel voor 2021 liggen daarmee 12% boven het gemiddelde van 2020.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Om de leefbaarheid in de gemeente op peil te houden is infrastructuur benodigd. Voor zover deze infrastructuur in beheer en onderhoud is bij de gemeente zijn deze opgenomen in deze paragraaf en hebben we het over kapitaalgoederen. We denken hierbij aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het beleid en de (financiële) consequenties ervan, ten aanzien van de hiervoor genoemde kapitaalgoederen.

4.4.1 Wegen

Beleidskader

In de raadsvergadering van 13 december 2018 is het beleidsplan 2019-2023 vastgesteld. Daarbij is geconstateerd dat er een uitbreiding van het areaal heeft plaatsgevonden van 0,6%. Wij beheren circa 830.000 m2 verhardingen. In het najaar 2020 zal tijdens de inspectie het areaal geactualiseerd worden.

Geconcludeerd wordt dat Boekel voorlopig vasthoudt aan een relatief (op basis van normen) laag budget. Om eventuele problemen of afname in kwaliteit tijdig te kunnen constateren blijven we tweejaarlijks het gehele wegennet controleren. In 2020 is de volgende inspectie gepland. Aan de hand hiervan zullen de financiële consequenties voor het jaar 2021 en verder in beeld worden gebracht.

Financiële consequentie

In het wegenbeheerplan 2019-2023 wordt voorzien in een storting in de voorziening wegbeheer van € 340.000 structureel per jaar. Dit is inclusief € 20.000 voor kleine herbestratingen.

Begroting

De voorziening wegbeheer heeft op 1 januari 2021 een niveau van € 54.300.

4.4.2 Riolering

Beleidskader

Het gemeentelijk beleid inzake riolering wordt verwoord in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2022 (vGRP Boekel 2017-2022). Het vGRP is op 1 juni 2017 door de Raad vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven hoe de gemeente haar zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater de komende periode gaat invullen.

De gemeente Boekel beheert in totaal 60,1 km vrij verval riolering dat wordt afgepompt door in totaal 17 rioolgemalen. Verder heeft de gemeente in het buitengebied nog 368 mini gemaaltjes in het drukriool met daaraan zo'n 67 km persleiding.

Om aan de vGRP te voldoen dient er aan de gemalen gewerkt te worden in de komende twee jaren. Dit is het renoveren van 12 rioolgemalen en de daaraan gerelateerde werkzaamheden in de gemeente. Het uitgangspunt hierbij is dat het gemaal of de betreffende delen hiervan na de renovatie weer voldoet/voldoen aan de gestelde eisen.

Financiële consequenties

In de raadsvergadering van 4 oktober 2018 is het geactualiseerde kostendekkingsplan vastgesteld. De rioolheffing voor 2021 bedraagt € 210,91 voor een gemiddelde woning.

Begroting

De voorziening riolering heeft op 1 januari 2021 een niveau van € 135.179.

4.4.3 Water

Beleidskader

In 2007 is gestart met de zogenaamde gebiedsprocessen om de totale wateropgave te bepalen. Deze opgave bestaat uit het op orde brengen van de watersystemen, zoals verwoord in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeleid 21^e eeuw (WB21). Inmiddels zijn in deze gebiedsprocessen voor de waterthema's als waterkwaliteit, ecologie, verdroging en wateroverlast, de

opgaven bepaald en zijn oplossingsrichtingen beschreven. De eigen regionale visie van het waterschap en de gemeenten op het gebied van waterbeheer en ruimtelijke ordening en regionale specifieke gebiedssituaties zijn hierin meegenomen. De doelen en maatregelen zijn voor onze gemeente terug te vinden in het waterprogramma van het deelstroomgebied Wetering, Leijgraaf, Snelle en Peelse Loop.

De maatregelen betreffen de realisatie van de drie EVZ's die binnen onze gemeentegrenzen liggen, te weten de Aa, de Leijgraaf en de Meerkensloop. De Aa en de Leijgraaf zijn al grotendeels gerealiseerd door de gemeente Meierijstad. De Meerkensloop moet nog (grotendeels) gerealiseerd worden. In het voorjaar van 2017 is een tweede aanzet gegeven voor een aanpak van de EVZ Meerkensloop. Dit omdat er opnieuw subsidies in het vooruitzicht zijn gesteld bij uitvoering. Momenteel kijken waterschap en de provincie naar de prioritering van de EVZ's in de provincie Noord-Brabant.

Financiële consequenties

Op basis van de nog te realiseren kilometers is een eerste inventarisatie gemaakt van de te verwachten kosten. De totale kosten voor het realiseren van de totale EVZ in Boekel bedraagt € 395.000. Er is op dit moment echter een subsidieregeling die 75% van de kosten vergoed, dit betekent dat we met € 100.000 de gehele EVZ opgave in Boekel kunnen realiseren.

Begroting

De inspanning die de gemeente levert op het gebied van water zijn opgenomen in meerdere onderhoudsposten in de begroting.

In de meer jaren begroting is een budget opgenomen van € 100.000 voor de EVZ, uitvoering zal naar verwachting plaats vinden in 2021.

4.4.4 Groen

Beleidskader – Integraal onderhoudsbestek

Beleid op het gebied van groenvoorzieningen wordt (vijf) jaarlijks bijgesteld in het groen-onderhoudsbestek. In totaal beheert de gemeente 23,5 hectare plantsoenen, 66,8 hectare bossen, 2 hectare parkbos en 24,6 hectare grasvelden en een onbekend areaal boomsingels als vrijstaande bomen. In 2018 is een nieuw integraal onderhoudsbestek voor het onderhoud van de openbare ruimte aanbesteed en gegund voor 5 jaar aan IBN voor de periode van 2019 – 2023. Jaarlijks worden de mutaties in de openbare ruimte verwerkt in het bestek. In dit bestek zijn naast het onderhoud van de plantsoenen, ook het onderhoud van de gazons, het vegen van de goten en de onkruidbestrijding opgenomen.

Beleidskader – Bomen/Snoeibestek

Het bomenonderhoud en het uitvoeren van de boomveiligheidscontroles is eind 2018 opnieuw aanbesteed voor een periode van 3 jaar met een optie om nog 3 jaar te verlengen. Op die manier kunnen we aan onze zorgplicht voldoen en alle bomen in Boekel elke 3 jaar controleren.

Herplantverplichting

In 2020 is uitgezocht wat het openstaande bedrag is voor de herplant van bomen binnen de gemeente. In 2020 is er een bestemmingsreserve gevormd waarin een bedrag van €128.550 is opgenomen. Bij toekomstige kapvergunningen zal de bijdrage inzake herplantverplichting worden gestort in de bestemmingsreserve.

Begroting

Voor de uitvoering van het integraal IBN onderhoudsbestek is in de begroting 2021 een bedrag opgenomen van € 370.000. Dit is cf. de gegunde opdracht voor de periode 2019 – 2023. Daarnaast is er € 40.000 opgenomen in de begroting voor het uitvoeren van onderhoud aan bomen. € 30.000 hiervan wordt gebruikt voor regulier snoeiwerk, het uitvoeren van boomveiligheids-controles en directievoering. Omdat wij samenwerken met een nieuwe partij, hebben wij ervoor gekozen om de directievoering uit te besteden. Zij zorgt voor kwaliteitsborging en projectevaluatie. De overige € 10.000 wordt gebruikt voor het kappen en herplanten van bomen.

4.4.5 Gebouwen

Beleidskader:

De gemeente Boekel heeft een Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) voor al haar gemeentelijke gebouwen. Het groot onderhoud waar de gemeente verantwoordelijk voor is, is hierin opgenomen.

Het onderhoud dat wordt beschouwd als klein en dagelijks onderhoud is voor rekening van de gebruikers/beheerders/huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Het Meerjaren Onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. Het plan is begin 2020 bijgewerkt voor de periode 2020 – 2029 met een doorkijk naar de periode 2030 – 2039. Dit plan is financieel meerjarig vertaald in de voorjaarsnota 2020 en daarmee opgenomen in de begroting 2021.

Uitvoeringsniveau:

Per gebouw is er een contractkostenplan, een onderhoudskostenplan CAPEX (investeringen groter dan € 10.000 om de levensduur van de gebouwen te verlengen) en een onderhoudskostenplan OPEX (terugkerende kleinere kosten om het kwaliteitsniveau van de gebouwen in stand te houden) opgesteld.

De investeringenlasten (CAPEX) worden afgeschreven over een periode die aansluit bij de levensduur van de betreffende investering. Daarnaast vindt er jaarlijks een dotatie plaats in een egalisatie voorziening, waaruit de incidentele kosten uit OPEX betaald worden. Daarnaast zijn er in de begroting posten opgenomen voor de onderhoudscontracten, voor regievoering van het gebouwenbeheer, en voor onvoorziene uitgaven.

Financiële consequentie

De storting in de voorziening onderhoud gebouwen bedraagt € 85.000 structureel per jaar.

Begroting:

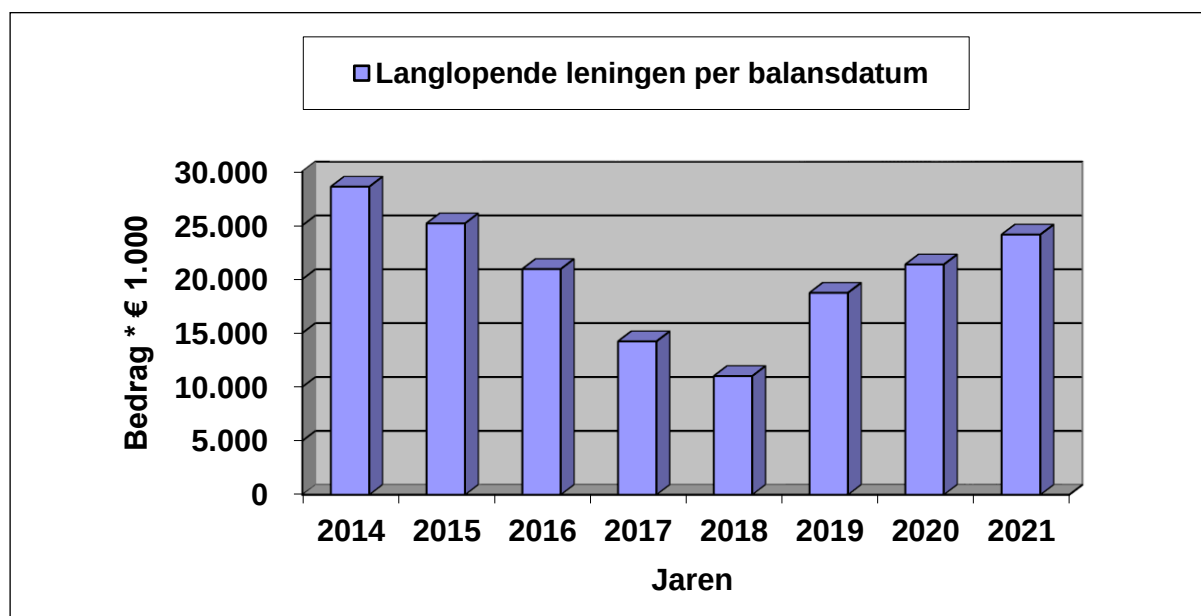
De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 1 januari 2021 € 39.835.

4.5 Financiering

Het keuzemoment voor het aantrekken van een vaste geldlening wordt naast het benodigde inzicht in de geldstromen ook bepaald door de marktverwachtingen en het voldoen aan de wettelijke regelingen en toetsingscriteria van de provincie m.b.t. de kasgeldnorm en de renterisiconorm (wet Fido).

Daardoor is het niet mogelijk/toegestaan om alles met 'kort geld' te financieren. Een instrument waar overigens zo veel als mogelijk gebruik van wordt gemaakt aangezien de rentelasten hierover over het algemeen lager zijn. Het risico van kort geld ligt in de toekomst, op het moment dat de lening afloopt en herfinanciering aan de orde is. Kan op dat moment in de toekomst voor eenzelfde rentepercentage geleend worden, of ontstaan er als gevolg van hogere rentelasten (aanzienlijke) financiële tegenvallers? Om dit risico te ondervangen dient volgens de wet Fido de financiering gestoeld te zijn op een combinatie van lang- en kort vreemd vermogen.

Uit het overzicht van opgenomen geldleningen (bijlage I) blijkt dat er in het begrotingsjaar 2021 naar verwachting één nieuwe langlopende lening zal worden afgesloten van € 5 miljoen. Randvoorwaarde hierbij is wel dat de liquiditeitsplanning zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2020 wordt gerealiseerd. De geplande aflossing op langlopende leningen bedraagt in 2020 € 2,2 miljoen, met een bijbehorende rentelast van € 330.000. De totale langlopende schuld loopt daarmee in 2021 op met € 2,8 miljoen tot circa € 24,2 miljoen.

Daar het merendeel van de in het verleden aangetrokken geldleningen betrekking hebben op grondaankopen die binnen een termijn van 10 jaar tot voldoende omzet moeten leiden is de termijn van de geldlening teruggebracht van de reguliere 25 jaar naar 10 jaar. Deze lijn is in 2013 losgelaten en worden nieuwe langlopende leningen aangegaan met een looptijd van 20 jaar. Dit omdat de verwachte levensduur van de investeringen die met deze middelen gefinancierd zijn eerder 20 (of meer) dan 10 jaar bedragen.

Met behulp van onze liquiditeitsprognose, die met het opstellen van de voorjaarsnota jaarlijks wordt geactualiseerd, wordt getracht de bestaande en toekomstige liquiditeitsbehoefte zo goed mogelijk in beeld te brengen en het aangaan van leningen hierop af te stemmen. Het aantrekken van langlopende middelen zal echter nooit één op één kunnen worden afgestemd op de bestaande behoefte aangezien planning en realisatie van investeringen en/of projecten altijd afwijkingen zullen vertonen. Fluctuaties die hierdoor op korte termijn ontstaan worden opgevangen middels het aantrekken van kort geld (korter dan 1 jaar).

Een substantieel deel van de kosten van de langlopende geldlening heeft een directe relatie met de grondexploitatie. De toegerekende rente aan het grondbedrijf is in 2021 gezakt naar 1,75%, dit is een daling 0,25% ten opzicht van de begroting 2020 (jaarschijf 2021).

4.5.1 Renterisiconorm

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe-) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd vanaf één jaar). Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm heeft betrekking op de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm.

De renterisiconorm wordt bij gemeenten berekend door een vastgesteld percentage van 20% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. De renterisiconorm dient jaarlijks als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag opgenomen te worden. De renterisiconorm bij de begroting wordt meerjarig neergezet.

Het renterisico kan gestuurd worden door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervalkalender en renteherzieningen van de bestaande vaste schuld. Ook de keuze tussen de aflossingsvorm (lineair, annuïtair en fixe) beïnvloedt de aflossingen per jaar en dus ook het renterisico van de komende jaren. Het verlengen van de gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille verlaagt het renterisico.

Berekening renterisico en toetsing aan norm volgens een overzicht opgenomen zoals is voorgesteld in de handreiking treasurystatuut 2015 door het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijkrelaties.

Renterisiconorm 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Variabelen renterisiconorm				
Renteherzieningen (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	2.220	1.970	1.470	1.470
Renterisico (1 + 2)	2.220	1.970	1.470	1.470
Begrotingstotaal jaar T	31.950	30.763	28.560	28.324
Renterisiconorm Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm 2021-2024	6.390	6.153	5.712	5.665
Renterisico Boekel	35%	32%	26%	26%

4.5.2 Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet geeft het bedrag aan dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het ministerie van financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In de volgende tabel is de berekening van de kasgeldlimiet van begroting 2021 opgenomen.

Conform artikel 1 van de wet fido en artikel 2 lid 1 van de regeling ufd0 wordt middels een ministeriële regeling een percentage vastgesteld voor de berekening van de kasgeldlimiet. Momenteel is dit percentage vastgesteld op 8,5%. Voor de kasgeldlimiet geldt een minimumbedrag van € 300 000. Dit percentage is ook opgenomen in het treasury statuut van gemeente Boekel van 2015. Hieronder is het overzicht opgenomen zoals is voorgesteld in de handreiking treasury statuut 2015 door het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties.

Kasgeldlimiet		Begroting	Werkelijk			
		31.950.459	1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	4 ^e kw.
1	Toegestane kasgeldlimiet					
	In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	in een bedrag	2.715.789	2.715.789	2.715.789	2.715.789	2.715.789
2	Omvang vlottende korte schuld	3.054.000	3.054.000	3.280.000	3.506.000	3.732.000
	Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
	Schuld in rekening-courant	776.000	776.000	1.002.000	1.228.000	1.454.000
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	2.278.000	2.278.000	2.278.000	2.278.000	2.278.000
3	Vlottende middelen	402.000	402.000	402.000	402.000	402.000
	Contante in kas	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	Tegoeden in rekening-courant	255.000	255.000	255.000	255.000	255.000
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	144.000	144.000	144.000	144.000	144.000
4	Toets kasgeldlimiet					
	Totaal netto vlottende schuld	2.652.000	2.652.000	2.878.000	3.104.000	3.330.000
	Toegestane kasgeldlimiet	2.715.789	2.715.789	2.715.789	2.715.789	2.715.789
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	63.789	63.789	-162.211	-388.211	-614.211

4.5.3 Renteschema

In het rapport Vernieuwing BBV van de Commissie Vernieuwing BBV was het advies opgenomen om de rentekosten transparant in de begroting op te nemen. Dit advies is overgenomen in het wijzigingsbesluit zoals verwerkt in artikel 13 van het vernieuwde BBV vanaf 1 januari 2016.

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering voortaan in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties, en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand schema worden deze uiteengezet.

Renteschema		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 329.575
b.	De externe rentebaten (idem)	-/- € 253.947
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 75.628
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € 189.723
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € 0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/- € 0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 189.723
d1.	Rente over eigen vermogen	+/- € 0
d2.	Rente over voorzieningen	+/- € 0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ -114.095
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- € -114.095
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 0

4.6 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen en belastingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

4.6.1 Onroerende zaakbelastingen

Doelstelling van de onroerende zaakbelastingen is het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen door heffing en inning.

Ten aanzien van de opbrengst voor de onroerende zaakbelastingen geldt dat de basisverhoging vanaf 2005 gebaseerd wordt op de consumentenprijsindex (CPI) over een gemiddelde van de afgelopen vijf jaar (2015-2019), door het Centraal Planbureau berekend op 1,32 %. In de onderhavige paragraaf is de OZB opbrengst 2021 hiermee verhoogd. In de meerjarenraming (2022-2024) wordt rekening gehouden met 1% prijsindex.

Bij de uitwerking van het Coalitieakkoord in 2018 had het college aangegeven de begroting in meerjarig perspectief sluitend aan te willen bieden. De consequentie hiervan was dat de OZB opbrengst diende te stijgen. Tevens is bij het Coalitieakkoord opgenomen dat de opbrengstverhouding tussen woningen en niet-woningen minder groot zou moeten zijn.

De afspraken bij het Coalitieakkoord resulteren m.b.t. opbrengst OZB 2019-2022 (exclusief CPI):

Verhoging opbrengst OZB 2019-2022				
	2019	2020	2021	2022
Woningen	6%	3%	3%	3%
Niet-Woningen (eigenaar)	1%	3%	3%	3%
Niet-Woningen (gebruiker)	1%	3%	3%	3%

De onroerende zaakbelasting wordt met ingang van 1 januari 2009 berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van hoofdstuk IV van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet-WOZ) wordt vastgesteld.

Voor het jaar 2021 worden de WOZ waarden van alle onroerende zaken door de BSOB opnieuw vastgesteld naar de waardepeildatum 1 januari 2020. Tussen de waardepeildatum en het belastingjaar, waarvoor een waarde wordt vastgesteld, ligt een periode van 1 jaar. De nieuwe totale waarde van alle WOZ objecten zal worden gebruikt om de OZB tarieven voor 2021 te berekenen. Op het moment van de voorbereidingen voor de begroting 2021 zijn de definitieve waarden, zoals gebruikelijk, nog niet voorhanden. Aangezien de definitieve WOZ waarden nog niet bekend zijn kunnen de OZB tarieven dan ook nog niet definitief worden bepaald en vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad aangegeven de ontstane "scheefgroei" tussen de woningen en niet-woningen te herstellen. Vanaf 2020 worden de tarieven gekoppeld aan de Rijkstarieven die gebaseerd zijn op landelijke trends en gemiddelden. In de raadsvergadering van 10 december 2020 zullen de tarieven ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden.

De raming van de opbrengst van de onroerende zaakbelastingen 2021 bedraagt € 2.851.000. Hierbij is rekening gehouden met de hierboven vermelde opbrengststijging van 3% en een prijsindexering van 1,32 % (zijnde de consumentenprijsindex). Meerjarig is rekening gehouden met 3% opbrengststijging (t/m 2022) en met een prijsindexering van 1%. De autonome groei in 2021 bedraagt € 25.847.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten zijn de volgende opbrengsten begroot:

Opbrengsten OZB	2020	2021	2022	2023	2024
ozb eig. woning	€ 1.727.000	€ 1.823.000	€ 1.917.000	€ 1.958.000	€ 1.999.000
ozb eig. niet woning	€ 602.000	€ 630.000	€ 658.000	€ 667.000	€ 676.000
ozb gebr. Niet woning	€ 379.000	€ 398.000	€ 416.000	€ 421.000	€ 428.000
Totaal	€ 2.708.000	€ 2.851.000	€ 2.991.000	€ 3.046.000	€ 3.103.000

Ter vergelijking is in de onderstaande tabel opgenomen wat de opbrengst zou zijn wanneer de rektarieven / rekenpercentages, zoals gepubliceerd in de meicirculaire 2020, worden gehanteerd. De totale OZB-opbrengsten zijn in dat scenario, per saldo € 1.104.603 lager.

Belastingcapaciteit 2021					
Onroerende Zaak Belastingen	opbrengst meerjarenraming 2021	tarieven 2021 Begroting	rektarieven (meicirculaire 2020)	(norm)opbrengst o.b.v. rektarieven	meer (+) minder (-) opbrengst t.o.v. norm
ozb eig. woning	€ 1.822.935	0,14602%	0,08940%	€ 1.100.307	€ 722.628
ozb eig. niet woning	€ 630.175	0,25969%	0,15900%	€ 406.310	€ 223.865
ozb gebr. niet woning	€ 397.724	0,20922%	0,12810%	€ 239.614	€ 158.110
Totaal	€ 2.850.833			€ 1.746.231	€ 1.104.603

Ter vergelijking zijn in onderstaande tabel de tarieven voor 2020 opgenomen zoals die in deze regio worden toegepast.

OZB 2020							
Gemeente	Tarief woningen	Gemeente	Tarief eigenaar niet-woning	Gemeente	Tarief gebruiker niet-woning	Gemeente	Gemiddeld betaalde ozb woningen
Geldrop-Mierlo	0,0778	Geldrop-Mierlo	0,1610	Geldrop-Mierlo	0,1308	Geldrop-Mierlo	217
Son en Breugel	0,0881	Son en Breugel	0,1649	Son en Breugel	0,1407	Uden	264
Landerd	0,0929	Someren	0,1814	Someren	0,1436	Boxmeer	290
Uden	0,0932	Meierijstad	0,2011	Sint-Michielsgestel	0,1621	Oss	294
Meierijstad	0,1102	Deurne	0,2043	Deurne	0,1752	Landerd	308
Asten	0,1106	Asten	0,2201	Asten	0,1794	Son en Breugel	309
Bernheze	0,1144	Laarbeek	0,2254	Nuenen c.a.	0,1826	Meierijstad	326
Oss	0,1153	Nuenen c.a.	0,2274	Boxmeer	0,1831	Asten	348
Boxmeer	0,1154	Helmond	0,2314	Laarbeek	0,1850	Cuijk	349
Someren	0,1154	Sint Anthonis	0,2325	Helmond	0,1851	Helmond	351
Sint Anthonis	0,1169	Boxmeer	0,2333	Gemert-Bakel	0,1856	Sint Anthonis	352
Laarbeek	0,1269	Boekel	0,2406	Sint Anthonis	0,1860	Someren	358
Sint-Michielsgestel	0,1276	Uden	0,2470	Meierijstad	0,1868	Bernheze	367
Nuenen c.a.	0,1332	Sint-Michielsgestel	0,2497	Boekel	0,1939	Laarbeek	377
Deurne	0,1341	Oss	0,2574	Uden	0,1972	Grave	387
Boekel	0,1434	Grave	0,2680	Oss	0,2081	Deurne	408
Mill en Sint Hubert	0,1491	Gemert-Bakel	0,2762	Grave	0,2165	Mill en Sint Hubert	408
Cuijk	0,1493	Bernheze	0,2865	Landerd	0,2210	Sint-Michielsgestel	432
Helmond	0,1520	Mill en Sint Hubert	0,2919	Bernheze	0,2257	Boekel	434
Gemert-Bakel	0,1559	Landerd	0,2928	Mill en Sint Hubert	0,2348	Gemert-Bakel	458
Grave	0,1676	Cuijk	0,3502	Cuijk	0,2619	Nuenen c.a.	465
Gemiddelde	0,1233	Gemiddelde	0,2402	Gemiddelde	0,1898	Gemiddelde	357

Bron: Coelo Atlas 2020; OZB-tarieven van omliggende gemeenten 2020

4.6.2 Afvalstoffenheffing

Doelstelling: het inzamelen en verwerken van huishoudelijk en aanverwant afval. Daarbij is het streven om door middel van gescheiden ophalen het hergebruik van grondstoffen te bevorderen en verwerking van restafval te beperken tegen een kostendekkend tarief.

Het aantal objecten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer een verplichting tot inzameling van huishoudelijk afval geldt wordt voor 2021 geschat op 4.114. Het totaal aantal objecten van 4.183 wordt gecorrigeerd met 149 objecten i.v.m. leegstand en een toename van 80 objecten. De geraamde kosten bedragen € 678.155 (excl. BTW).

Het tarief is voor 2021 op basis van het voorgaande berekend op € 204 (was in 2020 € 193).

Dit betreft het vaste tarief en dat geldt zowel voor een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Het verschil tussen de huishoudens wordt tot uitdrukking gebracht via het gebruik van de opdrukkzakken.

Op basis van het gemiddeld gebruik kwam het Coelo-rapport voor de gemeente Boekel voor 2020 uit op € 201 voor een éénpersoonshuishouden en € 210 voor een meerpersoonshuishouden.

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend:

Totale kosten exclusief overhead:	€ 829.094
Overhead 15%(op sal.kosten)	€ 10.875
Totale kosten	€ 839.969

Totale Opbrengsten	€ 840.000
--------------------	-----------

Afvalstoffenheffing 2020			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Asten	123	Asten	177
Deurne	141	Cuijk	188
Mill en Sint Hubert	158	Deurne	192
Someren	163	Sint Anthonis	202
Laarbeek	167	Boxmeer	204
Landerd	167	Someren	205
Son en Breugel	173	Gemert-Bakel	206
Cuijk	178	Boekel	210
Bernheze	182	Helmond	213
Meerijstad	183	Son en Breugel	217
Nuenen c.a.	183	Mill en Sint Hubert	218
Gemert-Bakel	184	Laarbeek	224
Uden	187	Meerijstad	224
Sint Anthonis	193	Uden	226
Boxmeer	195	Bernheze	234
Boekel	201	Grave	239
Helmond	213	Sint-Michielsgestel	257
Sint-Michielsgestel	213	Nuenen c.a.	257
Geldrop-Mierlo	213	Landerd	263
Grave	230	Oss	278
Oss	278	Geldrop-Mierlo	298
Gemiddelde	187		225

Bron: Coelo Atlas 2020; tarieven afvalstoffen van omliggende gemeenten 2020

4.6.3 Rioolheffing

Doelstelling: de kwaliteit van het rioleringsstelsel op een maatschappelijk geaccepteerd niveau te waarborgen t.b.v. gebruikers van het gemeentelijk rioleringsstelsel, waarbij wordt uitgegaan van een gesloten financieringssysteem.

De Raad heeft op 1 juni 2017 het vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan) 2017-2022 vastgesteld. In dit vGRP is een overzicht opgenomen van de aanwezige voorzieningen in relatie tot de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater plus de voorgenomen maatregelen op deze terreinen.

Medio 2018 is gestart met het opstellen van een actueel kostendekkingsplan. Meerdere factoren maakten het noodzakelijk dit kostendekkingsplan opnieuw op te stellen. De raad heeft op 4 oktober 2018 het nieuwe kostendekkingsplan vastgesteld.

Op dit moment worden alle factoren doorgerekend en kan een eerste indicatie worden afgegeven.

Dit is indicatief, de werkelijke tarieven worden op 10 december 2020 door de raad vastgesteld.

Op basis van het laatst vastgestelde kostendekkingsplan zijn de tarieven in 2019 eenmalig met 16,4% verhoogd. Om alle toekomstige investeringen mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de rioolheffing vanaf 2020 jaarlijks met 4% moet stijgen. De planperiode van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan loopt van 2017-2022, het kostendekkingsplan is een tussentijds kosten actualisatie van het vGRP.

In dit kostendekkingsplan 2018-2020 zijn alle kosten en investeringen in beeld gebracht en is het tarief daarop berekend zodat jaarlijks een 100% kostendekkendheid wordt gehanteerd.

Het tarief dat in rekening wordt gebracht is gekoppeld aan de hoeveelheid afgevoerd water, gemeten in m3.

Categorie	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
t/m 50m3	€ 142	€ 144	€ 168	€ 175	€ 181
51 t/m 150 m3	€ 165	€ 167	€ 195	€ 203	€ 211
151 t/m 250 m3	€ 196	€ 199	€ 232	€ 241	€ 250
251 t/m 500 m3	€ 228	€ 231	€ 270	€ 280	€ 269
Indien per verbruiksperiode meer dan 500 m3 wordt afgevoerd, is daarboven een tarief verschuldigd voor elke volle eenheid van 1m3 afgevoerd water.					
501 t/m 5.000 m3	€ 1,01	€ 1,03	€ 1,19	€ 1,24	€ 1,30
5.001 t/m 10.000 m3	€ 0,73	€ 0,74	€ 0,86	€ 0,90	€ 0,93
10.000 t/m 25.000 m3	€ 0,47	€ 0,48	€ 0,56	€ 0,58	€ 0,60
25.000 t/m 50.000 m3	€ 0,15	€ 0,15	€ 0,18	€ 0,18	€ 0,19
> 50.000 m3	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,06	€ 0,06	€ 0,06

Rioolrechten 2020			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Nuenen c.a.	69	Cuijk	163
Landerd	130	Oss	168
Sint Anthonis	135	Sint-Michielsgestel	169
Sint-Michielsgestel	137	Bernheze	171
Boxmeer	156	Someren	177
Cuijk	163	Meerijstad	180
Meerijstad	168	Son en Breugel	183
Oss	168	Gemert-Bakel	185
Bernheze	171	Landerd	187
Boekel	175	Geldrop-Mierlo	188
Someren	177	Laarbeek	199
Mill en Sint Hubert	177	Sint Anthonis	200
Son en Breugel	183	Grave	201
Gemert-Bakel	185	Nuenen c.a.	202
Geldrop-Mierlo	188	Helmond	202
Deurne	189	Boekel	203
Laarbeek	199	Uden	209
Grave	201	Asten	234
Helmond	202	Boxmeer	245
Uden	209	Mill en Sint Hubert	275
Asten	234	Deurne	289
Gemiddelde	172		201

Bron: Coelo Atlas 2020; tarieven rioolrechten van omliggende gemeenten 2020

4.6.4 Toeristenbelasting

Doelstelling: het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Het tarief voor 2020 bedraagt € 1,10 per overnachting en is afgestemd op het niveau van de tarieven van omliggende gemeenten. Overeenkomstig de meerjarenbegroting wordt het tarief voor het jaar 2020 geïndexeerd met 1,32 % en komt daarmee voor 2021 op € 1,11 per overnachting.

4.6.5 Grafrechten, begrafenisrechten

Leges grafrechten en begraafrechten

De kosten voor het beheer en onderhoud van de totale begraafplaats worden bekostigd uit het totaal aan reserveringen. Het aantal vestigingen van grafrecht en verlengingen loopt sterk terug. Mensen kiezen steeds vaker voor cremen. Reeds vanaf 2012 zien we een daling van aanvragen van zo'n 40%. In 2020 werd door deze terugloop het tarief met 15% verhoogd. Voor 2021 gaan we enkel uit van de prijsindexering van 1,32%.

	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Grafrecht					
- per graf	917	930	1.041	1.198	1.213
- verlenging	461	467	523	602	610
- urnengraf	917	930	1.041	1.198	1.213
- verlenging urnengraf	461	467	523	602	610
Begraafrecht					
- volwassen (> 10 jr.)	549	556	623	647	656
- kinderen (< 10 jr.)	380	385	431	447	453
- urn	322	327	366	381	386
Opgraven					
Opgraven lijk/asbus	331	336	340	391	396
Begraven na opgraven	167	170	172	198	200
Verstrooien as	56	57	58	66	67
Gedenkwand Venhorst					
Gedenkplaatje	56	57	58	66	67
Herbegraven en gedenkplaatje	291	297	300	346	350

4.6.6 Bouwleges en overige leges en vergoedingen

Doelstelling: het door middel van het opleggen van leges en vergoedingen komen tot kostendekking van diverse door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en producten.

In 2020 worden de tarieven verhoogd op basis van de consumenten prijsindexpercentage van 1,32 %. Een aantal leges is wettelijk gelimiteerd of vastgesteld; hiervoor wordt uiteraard geen verhoging doorgevoerd.

4.6.7 Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument van de gemeente om de armoede te bestrijden. Hierbij worden door de gemeente de wettelijke mogelijkheden ten volle benut. Als de aanslag juist is opgelegd en men niet in staat is vanwege de financiële situatie - ook niet door middel van een betalingsregeling - deze aanslag te betalen, kan men kwijtschelding vragen. Met betrekking tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100% van de normuitkering die de belastingschuldige naar de maatstaven van het Bijstandsbesluit landelijke normering zou kunnen krijgen.

Volledige of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden toegekend voor rioolrechten, afvalstoffenheffing en onroerend zaakbelasting. Geen kwijtschelding wordt verleend voor graf- en begrafenisrechten, marktgelden, toeristenbelasting en leges.

4.6.8 Lastenontwikkeling

Onderstaande tabel geeft over 2018 - 2020 de totale heffingen weer in euro's per inwoner van gemeenten in de omgeving van Boekel.

Totaal gemeentelijke heffingen - euro/inwoner	2018	2019	2020
Geldrop-Mierlo	365	381	402
Sint-Michielsgestel	379	387	430
Boxmeer	447	444	452
Grave	424	427	459
Son en Breugel	423	428	461
Meerijstad	445	445	465
Laarbeek	378	381	469
Bernheze	420	446	470
Landerd	444	464	479
Someren	416	422	481
Boekel	433	441	483
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	486	489	491
Oss	478	489	495
Asten	457	467	508
Sint Anthonis	451	486	510
Cuijk	403	421	514
Gemert-Bakel	447	479	514
Deurne	496	504	520
Mill en Sint Hubert	505	488	525
Helmond	522	535	545
Uden	550	543	562
Bron: CBS			

De totale gemeentelijke heffingen bestaan uit:

Onroerendezaakbelasting woningen, Onroerendezaakbelasting niet-woningen, Parkeerheffingen, Precariobelasting, Toeristenbelasting, Overige belastingen, Rioolheffing, Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing, Secretarieleges burgerzaken, Begraafplaatsrechten, Leges wonen en bouwen, Overige leges.

In onderstaande tabel is opgenomen hoe vanaf 2018 de lokale woonlasten zich hebben ontwikkeld. De vergelijking met de omliggende gemeenten is in zoverre te maken, dat er rekening moet worden gehouden met het verschil tussen het vastrecht en het totale bedrag aan afvalstoffenheffing dat betaald moet worden. In onderstaande lastenontwikkeling is de afvalstoffenheffing gebaseerd op het vastrecht.

Lastenontwikkeling 2018 t/m 2021				
	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde waarde woning	€ 252.800	€ 261.000	€ 276.000	€ 300.000
Eenheid	%	%	%	%
OZB tarief woning	0,1511%	0,1573%	0,1516%	0,14595%
Gemiddelde aanslag OZB	€ 382,08	€ 410,58	€ 418,28	€ 437,85
Afvalstoffenheffing	€ 159,00	€ 159,00	€ 193,00	€ 204,00
Rioolrecht	€ 167,00	€ 195,00	€ 203,00	€ 211,00
Lasten totaal	€ 708,08	€ 764,58	€ 814,28	€ 852,85

4.6.9 Totaaloverzicht kostendekkendheid leges 2021

Met deze kostenonderbouwing wordt een inzicht gegeven in kostentoerekening van de activiteiten die een direct verband hebben met de te leveren diensten waarvoor middels de legesverordening worden gevraagd.

De vereisten voor kostendekkendheid van de leges zijn als volgt:

- Leges mogen maximaal kostendekkend zijn op ramings- c.q. begrotingsbasis (baten gedeeld door lasten maximaal 100%);
- De 3 titels uit de legesverordening worden elk afzonderlijk op kostendekkendheid beoordeeld, kruissubsidiëring binnen het totaal van de leges is toegestaan;
- Bij Titel 3 geldt dat behalve als geheel, tevens per hoofdstuk de maximale 100% kostendekkend geldt;
- Kosten van werkzaamheden die geen verhaalbare (belastbare) dienst zijn, worden niet toegerekend waaronder;
 - Kosten van beleid;
 - Kosten van handhaving, toezicht en controle (m.u.v. 1e controle na oplevering) v.w.b. titel 2;
- De gecompenseerde BTW op kosten (BTW-compensatiefonds), wordt als kostenpost meegenomen.

Totaaloverzicht kostendekkendheid leges begroting 2021		Lasten excl. overhead en BTW			Totale		
		overhead en BTW	Overhead	BTW/BCF	Lasten	Baten	Kostendekking
					€	€	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening						
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 23.890	€ 2.960	€ 1.042	€ 27.892	€ 9.500	34,06%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 265.218	€ 31.564	€ 6.628	€ 303.410	€ 101.300	33,39%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 41.708	€ 3.896	€ 818	€ 46.422	€ 12.500	26,93%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	€ 460	€ 62	€ 13	€ 535	€ 200	37,36%
Hoofdstuk 8	Vastgoed informatie *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 576	€ 78	€ 16	€ 670	€ 250	37,30%
Hoofdstuk 10	Kinderopvang	€ 6.913	€ 935	€ 196	€ 8.044	€ 3.000	37,29%
Hoofdstuk 11	Leegstandwet *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 16	Wet op de Kansspelen	€ 1.840	€ 249	€ 52	€ 2.141	€ 800	37,36%
Hoofdstuk 18	Kabels en leidingen	€ 25.542	€ 3.116	€ 1.179	€ 29.837	€ 10.000	33,52%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	€ 4.608	€ 623	€ 131	€ 5.362	€ 2.000	37,30%
Hoofdstuk 20	Diversen	€ 345	€ 47	€ 72	€ 464	€ 150	32,32%
Totaal titel 1		€ 371.100	€ 43.529	€ 10.149	€ 424.777	€ 139.700	32,89%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving /						
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen						
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling concept aanvraag						
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 4	Vermindering en teruggaaf						
N.v.t.	N.v.t.						
Hoofdstuk 6	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 485.493	€ 34.330	€ 19.809	€ 539.632	€ 420.200	77,87%
Hoofdstuk 7	Bestemmingsplanherzieningen en/of wijzigingen zonder activiteiten						
Hoofdstuk 8	In deze titel niet benoemde beschikking						
Totaal titel 2		€ 485.493	€ 34.330	€ 19.809	€ 539.632	€ 420.200	77,87%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn						
Hoofdstuk 1	Drank en Horecawet	€ 19.495	€ 2.636	€ 554	€ 22.685	€ 1.750	7,71%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	€ 27.851	€ 3.766	€ 791	€ 32.408	€ 2.500	7,71%
Hoofdstuk 3	Gebruiksvergunning in verband met brandveiligheid *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4	Prostitutiebedrijven *	-	-	-	-	-	-
Totaal titel 3		€ 47.346	€ 6.402	€ 1.344	€ 55.093	€ 4.250	7,71%
Diversen							
	Graf- en begrafenisrecht	€ 134.823	€ 1.709	€ 26.017	€ 162.550	€ 101.500	62,44%
Totaal Diversen		€ 134.823	€ 1.709	€ 26.017	€ 162.550	€ 101.500	62,44%
Totaal totale legesverordening		€ 1.038.762	€ 85.970	€ 57.320	€ 1.182.052	€ 665.650	56,31%
* Geen afzonderlijke kosten / opbrengsten begroot!							

4.7 Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar gemeente Boekel bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt.

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV in de uitgave van 2016, maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht);
- een bestuurlijke belang;

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Het criterium om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen op te nemen in deze paragraaf als verbonden partij is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;

- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting kunnen de onderdelen c, d en e niet altijd worden ingevuld. Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

Hieronder volgt een toelichting per verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen:

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 165.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 808.000	€ 808.000
	Vreemd vermogen	€ 792.000	€ 793.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		
Risico's	Binnen de GR KCV is voor de exploitatiekosten geen weerstandsvermogen opgebouwd. Hier is sprake van outputfinanciering met een open einde karakter. Dit kan risicovol zijn wanneer in een jaar de kosten incidenteel oplopen. De deelnemende gemeenten betalen dan een hogere bijdrage (achteraf).		

GGD Hart voor Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 368.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 10.147.000	€ 8.528.000
	Vreemd vermogen	€ 7.889.000	€ 8.371.000
	De begroting 2021 bevat geen balans.		
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		

Risico's	Door het Coronavirus komen we in een economische crisis waarvan de gevolgen en impact niet duidelijk is. Dit geldt ook voor de GGD Hart voor Brabant. In de begroting klinkt voldoende realiteitszin door ten aanzien van de Coronacrisis. Alles in de bedrijfsvoering van de GGD is erop gericht om zo min mogelijk uit de pas te lopen.
----------	---

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Ze verzorgen de administratie en gebruiken voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 1.114.360.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 26.968.000	€ 29.968.000
	Vreemd vermogen	€ 3.123.000	€ 3.123.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		
Risico's	Sinds 1 januari 2015 (Participatiewet) kunnen er geen mensen meer in de Wsw instromen. Dit geldt ook voor mensen met een Wsw-indicatie die op de wachtlijst stonden voor een Wsw-plek. Zij krijgen mogelijk bijstand. Bestande Wsw'ers met een vast dienstverband houden hun baan en hun salaris.		

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 427.500		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 8.148.000	€ 8.186.000
	Vreemd vermogen	€ 11.168.000	€ 10.905.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het geraamde positieve resultaat van 2021 bedraagt € 106.000		
Risico's	N.v.t.		

Brabant Historisch Informatiecentrum	
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 36.000.

De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 1.195.000	€ 1.415.000
	Vreemd vermogen	€ 3.061.000	€ 2.187.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		
Risico's	Het BHIC heeft in haar paragraaf weerstandsvermogen de risico's benoemd. Deze zijn beperkt.		

Veiligheidsregio Brabant-Noord			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 645.600 Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Brandweer Brabant-Noord € 615.000 GHOR € 18.000 BzBN € 12.600		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ 8.189.000	€ 8.104.000
	Vreemd vermogen	€ 37.529.000	€ 50.916.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het verwachte resultaat van 2021 voor mutaties reserves bedraagt € 270.000,- negatief. Na mutaties reserves is het resultaat nihil.		
Risico's	Als de Europese deeltijdrichtlijnen voor de brandweervrijwilligers van kracht wordt, wordt het private arbeidsrecht van toepassing op het overgrote deel van de ambtenaren. De ontwikkelingen op het vlak van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren kan leiden tot het (gedeeltelijke of volledig) einde van vrijwillige brandweer en een kostenstijging van 30% tot 50%. Daarnaast spelen risico's binnen de huisvesting op middellange en lange termijn. Dit kan een hogere inwonersbijdrage met zich mee gaan brengen.		

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.		
Financieel belang	<i>Sinds 2012 wordt er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.</i>		
De verwachte omvang van het eigen		1-1-2021	31-12-2021

vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	Eigen vermogen	€ 13.749.000	€ 13.708.000
	Vreemd vermogen	€ 23.696.000	€ 27.096.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het verwachte resultaat in 2021 voor mutaties reserves bedraagt € 41.000,- negatief. Het verwachte resultaat na mutaties reserves is nihil.		
Risico's	De vergunning op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg is verlengd tot 2021. Het risico bestaat dat de RAV een of beide vergunningen verliest. Alle personeel zal dan overgaan naar de nieuwe vergunninghouder. Dit geldt ook voor het wagenpark en gebouwen. Mocht een opvolgende partij wagens, materieel en dergelijke niet willen overnemen, dan kunnen de reserves van de RAV deze desintegratiekosten dekken. Het risico wordt ingeschat op € 4,37 miljoen.		

Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit geldt voor al het onderwijs: basisscholen, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's).		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 25.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		
Risico's	Het RBL BNO hanteert een maximale reserve van 10% op de begroting. De regionale afspraak is dat een overschot boven deze 10% terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Als er extra middelen nodig zijn, wordt een verzoek hiervoor door het RBL BNO voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Door het overschot tijdelijk vast te houden kan het RBL BNO sneller en efficiënter inspelen op een eventuele daling aan inkomsten, hiermee wordt voorkomen dat een restitutie direct wordt gevolgd door een verzoek om extra middelen. Mogelijk ontvangt het RBL BNO in 2021 een lagere bijdrage vanuit het Nieuwe programma Voortijdig Schoolverlaten en Kwetsbare Jongeren (convenant 2021-2024). In de kadernota 2021 is afgesproken de gevolgen hiervan op te vangen door het overschot op de reserve 2019 (nog) niet uit te keren.		

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015	
Bestuurlijk belang	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal jeugdigen 0 t/m 17-jarigen.

De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021	
	Eigen vermogen	€	n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€	n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.			
Risico's	n.v.t.			

Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2015				
Bestuurlijk belang	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouders Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.			
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het ontvangen rijksbudget Wmo.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021	
	Eigen vermogen	€	n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€	n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.			
Risico's	n.v.t.			

Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)				
Bestuurlijk belang	Burgemeester			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De BSOB voert voor onze gemeente taken uit op het gebied van het waarderen van onroerende zaken en het heffen en innen van belastingen.			
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 161.000.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2019		31-12-2019	
	Eigen vermogen	€	453.000	€ 535.000
	Vreemd vermogen	€	10.534.000	€ 12.885.000
	De begroting 2021 bevat geen balans.			
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.			
Risico's	In het treasury statuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven. In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan			

	dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Zoals vastgesteld in de financiële verordening, dienen niet onderkende of risico's die niet financieel afgedekt zijn, welke gedurende het begrotingsjaar geschieden, initieel op te worden gevangen ten laste van de post onvoorzien. In de financiële verordening artikel 4 lid 2 is de post onvoorzien vastgesteld op 0,6% van de begroting met een minimum van € 50.000. In de ontwerp 1e begrotingswijziging 2020 staat het volgende risico beschreven: Vastgesteld is dat in de afgelopen jaren de gezamenlijke omvang van de opdrachten, vanwege hun specifieke branchekennis, per leverancier toeneemt. Om te voorkomen dat er in de toekomst risico gelopen wordt in relatie tot de geldende aanbestedingsregels wordt het inkoopbeleid in 2020 geëvalueerd.
--	--

Openbaar Onderwijs Oost Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Coördinatie en uitoefening bevoegd gezag openbaar onderwijs in Bernheze, Oss, St. Oedenrode, Uden, Veghel, Boekel en Landerd.		
Financieel belang	Allen gezamenlijk.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ nv.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Er worden geen kosten gemaakt.		
Risico's	n.v.t.		

Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel				
Bestuurlijk belang	Wethouder			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Organiseren en coördineren van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval			
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 594.000 (inclusief vergoeding kunststof en zwerfafvalvergoeding).			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021	
	Eigen vermogen	€	Niet bekend	€ 926.000
	Vreemd vermogen	€	Niet bekend	€ 1.758.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.			
Risico's	De kosten afvalverwerking worden voor 100% doorberekend in de tarieven reinigingsrechten.			

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden:

Vennootschappen en coöperaties

Brabant Water N.V.	
Bestuurlijk belang	Wethouder
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening
Financieel belang	In verband met de solvabiliteit van Brabant Water is besloten de jaarresultaten toe te voegen aan de algemene reserve. Er vindt geen uitkering van dividend meer plaats.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2019 31-12-2019
	Eigen vermogen € 635.876.000 € 665.384.000
	Vreemd vermogen € 456.756.000 € 479.546.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het jaar 2019 kende een positief resultaat van € 29.508.000
Risico's	Zowel de bestuurlijke inbreng, als het financieel risico is te verwaarlozen.

Stichtingen en verenigingen

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)	
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 9.400
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021 31-12-2021
	Eigen vermogen € n.v.t. € n.v.t.
	Vreemd vermogen € n.v.t. € n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.
Risico's	De verwachting is dat de komende jaren het aantal casussen toeneemt qua aantal en complexiteit.

Regio Noordoost Brabant			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regio heeft ten doel het bevorderen en stimuleren van de regionale economische ontwikkeling in de regio Noordoost-Brabant. Dit doel wordt verwezenlijkt door de ontwikkeling van projecten en programma's, het stimuleren van economische samenwerking en innovatie, actieve werving van economische activiteiten en ondernemingen, het initiëren, adviseren en bemiddelen bij subsidies en ander overheidsinstrumentarium, het verstrekken van bijdragen om niet en risicodragende investeringen in (projectmatige) economische activiteiten en ondernemingen en alle andere activiteiten en werkzaamheden die bijdragen aan het bereiken van de doelstelling. Daarnaast is er nog een bestuursconvenant met gemeenten en waterschappen.		
Financieel belang	De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 34.120.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2019	1-1-2019
	Eigen vermogen	€ 185.000	€ 93.000
	Vreemd vermogen	€ 1.194.000	€ 1.465.000
	Recentere gegevens zijn niet bekend.		
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2021 is nihil.		
Risico's	n.v.t.		

Overige verbonden partijen

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)			
Bestuurlijk belang	Burgemeester uit de regio		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.		
Financieel belang	De opbouw van de bijdragen aan het RIEC bestaan uit een vast bedrag per gemeente en daarnaast een bijdrage per inwoner. De bijdrage in de begroting 2021 is geraamd op € 12.500.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2021		31-12-2021
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De omvang van het financiële resultaat over 2019 is nihil, gegevens over 2021 zijn nog niet bekend.		
Risico's	n.v.t.		

4.8 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw en investeringen op maatschappelijke terreinen. Het grondbeleid heeft daarnaast natuurlijk een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, vormen meer en meer een belangrijk onderdeel van de totale exploitatie.

Gelet op de risico's, zeker in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is niet voor niets een afzonderlijke paragraaf over het grondbedrijf verplicht gesteld.

4.8.1 Visie

Taak van het grondbedrijf is het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een aantrekkelijke gemeente. De gemeente Boekel heeft de komende jaren nog een fors woningbouwprogramma te realiseren. Ondanks de covid-19 crisis is de vraag naar woningen tot op heden gelijk gebleven. Volgens de prognoses zullen de komende jaren 60 woningen per jaar gebouwd moeten worden. Een aantal ontwikkelingen worden actief door de gemeente opgepakt.

Waar het strategisch gemeentelijk van belang is, zal afgewogen worden of grondpositie of ontwikkelingen door derden of in combinatie met de gemeente, noodzakelijk of gewenst is. Het spreekt voor zich dat eventueel gemaakte of te maken kosten door de gemeente bij grondexploitatie met derden verrekend zullen worden via een overeenkomst of vast te stellen exploitatieplan.

Momenteel is nog zeer beperkt grond beschikbaar voor vestiging van bedrijven. Voor de toekomst zal worden gekeken naar een uitbreiding van het bedrijventerrein.

De lopende en geplande projecten in exploitatie binnen de Gemeente Boekel zijn:

- De Donk fase 1;
- De Donk fase 2 ;
- Peelhorst;
- De Run;
- De Burgt fase 1;
- Voskuilen fase 3;
- Vlonder West fase 3;
- Venhorst Bedrijventerrein;
- Neerbroek Vlonder Noord;
- De Schutboom;
- De Driedaagse;
- Centrumplan Boekel.

Overige projecten die nog niet in exploitatie genomen zijn binnen de Gemeente Boekel:

- De uitbreiding van het bedrijventerrein in Boekel is mede afhankelijk van de aanleg van de randweg. Een locatie aan "Lage Raam" is hiervoor in beeld.

Naast projecten van de gemeente Boekel worden er ook door particulieren projecten geïnitieerd, de zogenaamde passieve complexen. Hierbij ligt het initiatief bij de particulier. De gemeente Boekel sluit of heeft exploitatieovereenkomsten (zogenoemde anterieure overeenkomsten) afgesloten met deze (particuliere) ontwikkelaars. Hierin wordt afgesproken onder welke voorwaarden en vergoeding van kosten de gemeente haar medewerking wil verlenen aan het initiatief.

Gronduitgifte

Nieuwe uitgifte van kavels is voorzien in het plan De Run (3^e en laatste fase) en De Burgt (fase 1a). In het plan Peelhorst te Venhorst zijn nog enkele kavels vrij.

4.8.2 Beleid inzake reserve en risico

In de gemeente Boekel is sprake van zeer omvangrijke activiteiten in het kader van grondexploitatie. Binnen de grondbedrijf rapportage worden uitsluitend de actieve complexen beschouwd. Alle complexen voorzien in de geprognostiseerde behoefte aan woningen en bedrijven. De omvangrijke activiteiten leiden ook tot een flinke boekwaarde. Totaal een positief getal (€ 5 miljoen) geeft aan dat er meer kosten dan opbrengsten zijn geboekt. In onderstaande tabel is daarvan een detaillering gegeven.

GRONDBEDRIJF COMPLEXEN	Boekwaarde 31-12-2019
Woningbouw	
De Donk fase 1	-/- 148.900
De Donk fase 2	-/- 624.723
Peelhorst	189.478
De Run	898.910
De Burgt fase 1	347.542
Voskuilen fase 3	21.819
Bedrijventerrein	
De Vlonder West fase 3	653.327
Venhorst Bedrijventerrein	369.068
Neerbroek Vlonder Noord	517.815
Mix	
Schutboom	1.732.622
De Driedaagse	906.241
Centrumplan	240.374

Tabel 1: Boekwaarde per d.d. 31.12.2019 cf. grondbedrijf rapportage 2020

Weerstandsvermogen

In de afgelopen jaren zijn forse investeringen gedaan in het kader van dorpsontwikkeling en grondexploitatie. Bij de ontwikkeling van de gebieden zijn in beperkte mate particuliere partijen betrokken. Veel plannen kenmerken zich door een lange looptijd en grote investeringen. Naar aanleiding hiervan is het noodzakelijk dat jaarlijks een toets wordt uitgevoerd op het beschikbare weerstandsvermogen voor grondexploitatie.

Het nemen van risico's zal niet alleen moeten worden gezien in relatie tot het grondbedrijf, maar tevens in relatie tot andere geprioriteerde of te prioriteren plannen / projecten in Boekel. Tegen deze achtergrond achten wij het noodzakelijk dat het beschikbare weerstandsvermogen wordt getoetst en gerapporteerd, in het kader van de grondexploitatie.

Er is een berekening / inschatting gemaakt van het gewenste weerstandsvermogen versus beschikbare middelen. Deze analyse laat een overschot zien op het wenselijk weerstandsvermogen van circa € 1.023.000.

Risicoanalyse

De prioriteit zal liggen bij het beperken van de risico's en het afwegen van mogelijke investeringen. Het vaststellen van de jaarlijkse grondexploitatie door de raad is een belangrijk instrument voor de raad om de koers uit te zetten en adequaat te kunnen sturen op risico's. Uit de grondbedrijf rapportage blijkt dat de komende jaren een gefaseerde en beperkte uitgifte van zowel woningbouw kavels als bedrijfskavels is voorzien. De verwachting is dat de komende jaren de prognoses worden gerealiseerd. Echter verdere afboekingen en / of het vormen van voorzieningen kan toch op bepaalde projecten noodzakelijk zijn.

Overigens blijkt uit de cijfers van de Provincie dat Boekel niet te maken heeft met een krimpscenario en als een van de weinige gemeenten nog in inwonertal zal groeien tot 2037. De woningbehoefte is dus wel degelijk aanwezig.

Woningen	2021	2022	2023	2024
Rijwoning / Sociale huur	24 won	24 won	23 won	24 won
Tweekapper	26 won	26 won	24 won	20 won
Vrijstaand / vrije kavel	5 won	8 won	7 won	8 won
Particuliere ontwikkeling	0 won	36 won	30 won	0 won
TOTAAL AANTAL WONINGEN	55 won	94 won	84 won	52 won

Tabel 2 uitgifte planning woningbouw cf. grondbedrijf rapportage 2020

Bedrijfskavels	2021	2022	2023	2024
De Vlonder West fase 3	2.644 m²			
Bedrijfskavel	2.644 m²			
Venhorst Bedrijventerrein	1.939 m²			
Bedrijfskavel	1.939 m²			
Neerbroek Vlonder Noord				2.323 m²
Bedrijfskavel				2.323 m²
Schutboom			5.029 m²	2.957 m²
Bedrijfskavel			5.029 m²	2.957 m²
De Driedaagse	1.000 m²	1.690 m²	2.092 m²	
Bedrijfskavel	1.000 m²	1.690 m²	2.092 m²	
TOTAAL AANTAL M² BEDRIJFSKAVELS	5.583 m²	1.690 m²	7.121 m²	5.280 m²

Tabel 3 uitgifte planning m² bedrijfskavels cf. grondbedrijf rapportage 2020

De Raad heeft meerdere instrumenten voor het beheersen van de grondexploitatie. Zo kennen we de jaarlijkse beoordeling van het weerstandsvermogen in combinatie met de jaarlijkse vaststelling van de geactualiseerde grondexploitaties en informatie over de actuele ontwikkelingen gedurende het jaar. We rekenen per jaar met een grondwaarde stijging van 1,5% tot en met 2022 en daarna jaarlijks met 1%.

Reserves

De algemene reserve van het grondbedrijf en de vaste reserve van het grondbedrijf blijven intact en kunnen eventueel worden aangewend voor de dekking van toekomstige risico's.

Bijlage A - Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder	Budgethouder
Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid				
A	0.	<i>Bestuur en ondersteuning</i>		
A	0.1	Bestuur	Burgemeester Bos	Jo Marcic Margie Philipse
A	0.2	Burgerzaken	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Burgemeester Bos	Hans van Zutven
A	0.4	Overhead	Burgemeester Bos	Jo Marcic Margie Philipse
A	0.5	Treasury	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.61	OZB woningen	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.62	OZB niet-woningen	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.63	Parkeerbelasting	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.64	Belastingen overig	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.8	Overige baten en lasten	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.9	Vennootschapsbelasting	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.10	Mutaties reserves	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Burgemeester Bos	Ton Klomp
A	1.	<i>Veiligheid</i>		
A	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Burgemeester Bos	Jo Marcic
A	1.2	Openbare orde en veiligheid	Burgemeester Bos	Jo Marcic
Programma B - Verkeer en vervoer				
B	2.	<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>		
B	2.1	Verkeer en vervoer	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.2	Parkeren	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.3	Recreatieve havens	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.4	Economische havens en waterwegen	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
B	2.5	Openbaar vervoer	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
Programma C - Economie & VHROSV				
C	3.	<i>Economie</i>		
C	3.1	Economische ontwikkeling	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	3.4	Economische promotie	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
C	8.	<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>		
C	8.1	Ruimtelijke ordening	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
C	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
C	8.3	Wonen en bouwen	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie				
D	4.	<i>Onderwijs</i>		
D	4.1	Openbaar basisonderwijs	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	4.2	Onderwijshuisvesting	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.	<i>Sport, cultuur en recreatie</i>		
D	5.1	Sportbeleid en activering	Wethouder Tielemans	Anne-Marie de Gouw
D	5.2	Sportaccommodaties	Wethouder Tielemans	Anne-Marie de Gouw
D	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.4	Musea	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.5	Cultureel erfgoed	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.6	Media	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
D	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven

Bijlage A - Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder	Budgethouder
Programma E - Sociaal domein				
<i>E</i>	6.	<i>Sociaal domein</i>		
E	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.2	Wijkteams	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.3	Inkomensregelingen	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.4	Begeleide participatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.5	Arbeidsparticipatie	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
E	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
Programma F - Volksgezondheid en milieu				
<i>F</i>	7.	<i>Volksgezondheid en milieu</i>		
F	7.1	Volksgezondheid	Wethouder Willems	Anne-Marie de Gouw
F	7.2	Riolering	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
F	7.3	Afval	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven
F	7.4	Milieubeheer	Wethouder Buijsse	Hans van Zutven
F	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Wethouder Tielemans	Hans van Zutven

Bijlage B - Overzicht van reserves & voorzieningen

		Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
		1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Nummer	SALDO VAN REKENING						
980310	Saldo van de rekening algemene dienst	737.522	0	0	0	0	0
	TOTAAL SALDO VAN REKENING	737.522	0	0	0	0	0
	ALGEMENE RESERVES						
980010	Vaste reserve	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
980011	Algemene reserve	4.154.421	4.569.828	4.569.828	4.569.828	4.569.828	4.569.828
980060	Vaste reserve grondbedrijf	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261
980061	Algemene reserve grondbedrijf	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110
	TOTAAL ALGEMENE RESERVES	7.228.792	7.644.199	7.644.199	7.644.199	7.644.199	7.644.199
	OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES						
980230	Boecult	76.059	81.059	86.059	91.059	96.059	101.059
980231	Monumentenbeleid	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
980233	Fonds kunst & cultuur	125.577	115.577	110.577	105.577	100.577	95.577
980234	Fonds bovenwijkse voorzieningen	17.627	17.627	17.627	17.627	17.627	17.627
980235	Fonds groen voor rood	15.664	15.664	15.664	15.664	15.664	15.664
980236	Pensioen gewezen wethouder	288.369	275.193	262.017	248.841	229.275	207.579
980237	Vitaal Buitengebied Boekel	282.378	152.878	152.878	152.878	152.878	152.878
980239	Egalisatiereserve Stg. Speeltrein	44.228	44.228	44.228	44.228	44.228	44.228
980240	Duurzaamheid	0	202.000	202.000	202.000	202.000	202.000
980241	Herplantverplichtingen	0	128.550	128.550	128.550	128.550	128.550
	TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	889.904	1.072.778	1.059.602	1.046.426	1.026.860	1.005.164
	VOORZIENINGEN						
980410	Wegbeheer	545.730	54.300	43.585	21.870	18.155	440
980411	Onderhoud gebouwen	209.006	39.835	39.361	64.611	112.108	139.813
980412	Pensioenverplichtingen	272.699	332.699	392.699	452.699	512.699	572.699
980413	Verliesgevende complexen	6.853.000	6.853.000	6.853.000	6.853.000	6.853.000	6.853.000
980414	Gemeentelijk rioleringsplan	135.179	135.179	135.179	135.179	135.179	135.179
980415	Afvalstoffenheffing	32.767	32.767	32.767	32.767	32.767	32.767
980416	Nog te maken kosten afgesloten complexen	52.784	52.784	52.784	52.784	52.784	52.784
980510	Dubieuze debiteuren	95.772	95.772	95.772	95.772	95.772	95.772
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.196.938	7.596.337	7.645.148	7.708.683	7.812.465	7.882.455
	RECAPITULATIE						
	SALDO VAN REKENING	737.522	0	0	0	0	0
	ALGEMENE RESERVES	7.228.792	7.644.199	7.644.199	7.644.199	7.644.199	7.644.199
	OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES	889.904	1.072.778	1.059.602	1.046.426	1.026.860	1.005.164
	VOORZIENINGEN	8.196.938	7.596.337	7.645.148	7.708.683	7.812.465	7.882.455
	TOTAAL GENERAAL	17.053.155	16.313.313	16.348.948	16.399.307	16.483.523	16.531.817

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves en voorzieningen												
S=structureel / I=incidenteel	S/I	Saldo 01-01-'20	begroting 2020	Saldo 01-01-'21	begroting 2021	Saldo 01-01-'22	begroting 2022	Saldo 01-01-'23	begroting 2023	Saldo 01-01-'24	begroting 2024	Saldo 01-01-'25
980310: Saldo van de rekening algemene dienst		737.522	-737.522	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Algemene Dienst 2019		737.522	-737.522		0		0		0		0	
980010: Vaste reserve		1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000	0	1.000.000
Geen mutaties												
980011: Algemene reserve		4.154.421	415.407	4.569.828	0	4.569.828	0	4.569.828	0	4.569.828	0	4.569.828
Voordelig saldo rekening 2019	I		737.522		0		0		0		0	
Afkopen overeenkomst - IV Langstraat	I		-301.565		0		0		0		0	
Duurzaamheid (overhevelen naar bestemmingsreserve)	I		-202.000		0		0		0		0	
Herplantverplichtingen (overhevelen naar bestemmingsreserve)	I		-128.550		0		0		0		0	
Krediet De Elzen	I		-120.000		0		0		0		0	
Verkoop St. Jangebouw	I		430.000		0		0		0		0	
980060: Vaste reserve grondbedrijf		401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261	0	401.261
Geen mutaties												
980061: Algemene reserve grondbedrijf		1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110	0	1.673.110
Geen mutaties												
980230: BoeCult		76.059	5.000	81.059	5.000	86.059	5.000	91.059	5.000	96.059	5.000	101.059
Van reserve Fonds kunst en cultuur	S		5.000		5.000		5.000		5.000		5.000	
980231: Monumentenbeleid		40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000	0	40.000
Geen mutaties												
980233: Fonds kunst en cultuur		125.577	-10.000	115.577	-5.000	110.577	-5.000	105.577	-5.000	100.577	-5.000	95.577
Naar reserve Boecult	S		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000	
Deelname de Cultuurloper 2017-2020	I		-5.000		0		0		0		0	
980234: Fonds bovenwijkse voorziening		17.627	0	17.627	0	17.627	0	17.627	0	17.627	0	17.627
Geen mutaties												
980235: Fonds groen voor rood		15.664	0	15.664	0	15.664	0	15.664	0	15.664	0	15.664
Geen mutaties												
980236: Pensioen gewezen wethouder		288.369	-13.176	275.193	-13.176	262.017	-13.176	248.841	-19.566	229.275	-21.696	207.579
Uitbetaling pensioen gewezen wethouder	S		-13.176		-13.176		-13.176		-19.566		-21.696	

[illegible]

Bijlage D - Toelichting aard en reden van reserve en voorziening

ALGEMENE RESERVES

980010 Vaste reserve

De vaste algemene reserve is bestemd voor opvang van tekorten en buffer voor risico's, waarvoor geen voorziening is getroffen. Cf. Nota financieel beleid 2015 (Raadsbesluit 11 december 2014) is de minimale omvang van deze reserve € 100 per inwoner.

980011 Algemene reserve

Deze reserve is vrij aanwendbaar. In de begroting 2021 zijn alle claims tot en met 2024, voor zover deze per 1 juli 2020 bekend waren, geactualiseerd.

980060 Vaste reserve grondbedrijf

Het doel van deze reserve is om risico's in de grondexploitatie, die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, op te vangen. Jaarlijks wordt een analyse van de weerstandscapaciteit in relatie tot de hoogte van de vaste reserve grondbedrijf gemaakt.

980061 Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is vrij aanwendbaar in het kader van de grondexploitatie. In de begroting 2021 zijn alle claims tot en met 2024, voor zover deze per 1 juli 2020 bekend waren, geactualiseerd.

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

980230 Boecult

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt € 5.000 gestort vanuit fonds Kunst en Cultuur. Het exploitatieresultaat wordt jaarlijks via deze reserve afgewikkeld.

980231 Monumentenbeleid

In de vergadering van 20 mei 2008 heeft de raad besloten de reserve Monumentenbeleid te handhaven met een maximum van € 40.000. Doel van deze reserve is het kunnen verstrekken van bijdragen voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle panden. Het verlenen van subsidies voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten valt hieronder.

980233 Fonds kunst & cultuur

De doelstelling van dit fonds is investeringen in andersoortige inrichtingselementen, die een extra kwalitatieve impuls betekenen voor het openbaar gebied: Beeldende Kunst en Cultuur te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980234 Fonds bovenwijkse voorzieningen

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980235 Fonds groen voor rood

Voor infrastructurele voorzieningen, die méér gebieden omvatten dan alleen het exploitatiegebied van het grondbedrijf en waarbij de uitvoering veelal niet in directe relatie staat met deze grondexploitatie, is dit fonds grote werken gevormd. Jaarlijks wordt dit bedrag met de rapportage van de grondexploitatie geëvalueerd. In de huidige grondexploitatie vindt afdracht van fondsvorming niet meer plaats.

980236 Pensioen gewezen wethouder

Het doel is de dekking van toekomstige pensioenverplichtingen van gewezen wethouder.

980237 Vitaal buitengebied Boekel

Het fonds Vitaal Buitengebied Boekel moet worden besteed aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitsverbetering van het Boekelse buitengebied. Dit kan fysieke kwaliteitsverbetering zijn die voortvloeit uit de Structuurvisie Boekel, uit de Verordening Ruimte of eventuele projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Vitaal landelijk Boekel.

980239 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt een bedrag begroot in de exploitatie van € 15.000. Hiervan zullen de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen worden gedekt. De over- en onderschrijdingen zullen worden geëgaliseerd middels deze reserve, Cf. Raadsbesluit 15 december 2016.

980240 Duurzaamheid

De reserve duurzaamheid is met de jaarrekening 2019 gevormd uit de middelen die het Rijk in 2019 beschikbaar heeft gesteld voor de transitievisie warmte. Binnen de gemeente Boekel worden de middelen ingezet voor het opstellen van de duurzaamheidsvisie. Daarin wordt breder gekeken dan alleen naar transitievisie warmte (lees: hoe krijgen we Nederland van het gas af).

980241 Herplantverplichtingen

De reserve herplantverplichtingen betreft een egalisatie reserve om invulling te geven aan herplant inzake een verleende kapvergunningen. Medio 2020 is de reserve gevormd om de nog in te vullen verplichting uit het verleden te kunnen voldoen. Tevens zal jaarlijks de ontvangen herplant vergoedingen gestort worden in de reserve zodat deze ontvangen middelen geormerkt zijn.

VOORZIENINGEN

980410 Voorziening wegbeheer

Doel van deze voorziening is grote fluctuaties in onderhoudskosten op te vangen (egalisatie). Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het wegbeheerplan, Cf. Raadsbesluit 28 februari 2019. In deze laatste bijstelling is het onderhoud tot en met 2023 beschreven.

980411 Voorziening onderhoud gebouwen

De gemeente beschikt over financiële beheersplannen voor de gebouwen in eigendom van de gemeente. Om de kwaliteit van de gebouwen op het gewenste niveau te houden is het van belang dat het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd in overeenstemming met de onderliggende financiële beheersplannen.

980412 Voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenvoorziening voor de zittende wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen.

980413 Voorziening verliesgevende complexen

De voorziening is gevormd voor het afdekken van verliesgevende grondbedrijfcomplexen, deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Bij het vormen van de hoogte van de voorziening is uitgegaan van de meest recente notitie grondbeleid van de commissie BBV.

980414 Voorziening gemeentelijk rioleringsplan

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor de riolering begrotingstechnisch budgettair neutraal, met uitzondering van de BTW-component, worden opgenomen. Daarop wordt het tarief rioolrecht gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van rioolrechten te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980415 Voorziening afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor het inzamelen van afval begrotingstechnisch budgettair neutraal zijn, met uitzondering van de BTW-component. Daarop wordt het tarief afvalstoffenheffing gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van afvalstoffenheffing te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980416 Voorziening nog te maken kosten afgesloten complexen grondbedrijf

Voor een aantal afgesloten grondbedrijf complexen zijn nog te maken kosten geraamd.

980510 Voorziening dubieuze debiteuren

Betreft een voorziening voor dubieuze debiteuren. Met name debiteuren inzake leenbijstand en BSOB, daar waar er een risico is dat men niet aan de betaalverplichtingen (aflossing) kan voldoen.

Bijlage E - Overzicht incidentele lasten en baten

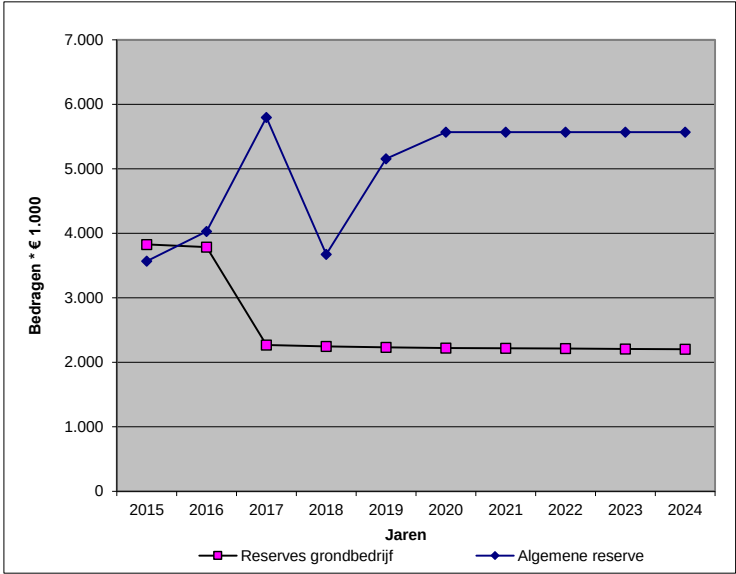
Programma	Omschrijving	2021	2022	2023	2024
SPECIFICATIE Lasten					
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	60.000	12.000	0	0
	Vervanging hardware - Raad	0	10.000	0	0
	Procedure burgemeestersbenoeming	15.000	0	0	0
	Afscheid burgemeester	10.000	0	0	0
	Inhuur achterstanden Archiefbeheer	35.000	0	0	0
	Vervanging hardware - Griffie	0	2.000	0	0
B	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
	-				
C	Economie & VHROSV	210.000	150.000	0	0
	Intergrale gebiedsontwikkeling de Elzen	60.000	0	0	0
	Bestemmingsplan Kommen	150.000	150.000	0	0
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	10.000	0	10.000	5.000
	Bijdrage Peelrandbreuk	10.000	0	0	0
	Feestverlichting	0	0	10.000	5.000
E	Sociaal domein	0	0	0	0
	-				
F	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
	-				
Totaal incidentele lasten		280.000	162.000	10.000	5.000

Programma Omschrijving	2021	2022	2023	2024
------------------------	------	------	------	------

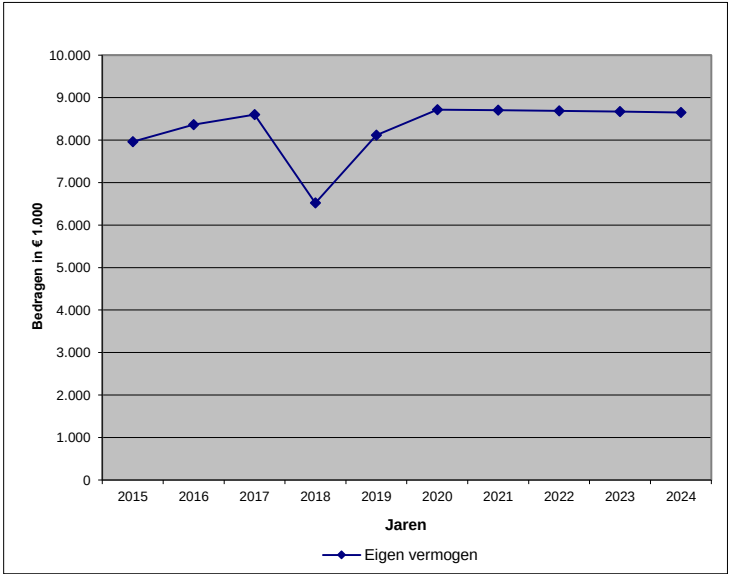
SPECIFICATIE Baten					
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	0	0	0	0
	-				
B	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
	-				
C	Economie & VHROSV	170.000	0	0	0
	Inbreng gemeenteground - de Run	170.000	0	0	0
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0
	-				
E	Sociaal domein	0	0	0	0
	-				
F	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
	-				

Bijlage F - Ontwikkeling resultaat en Eigen Vermogen

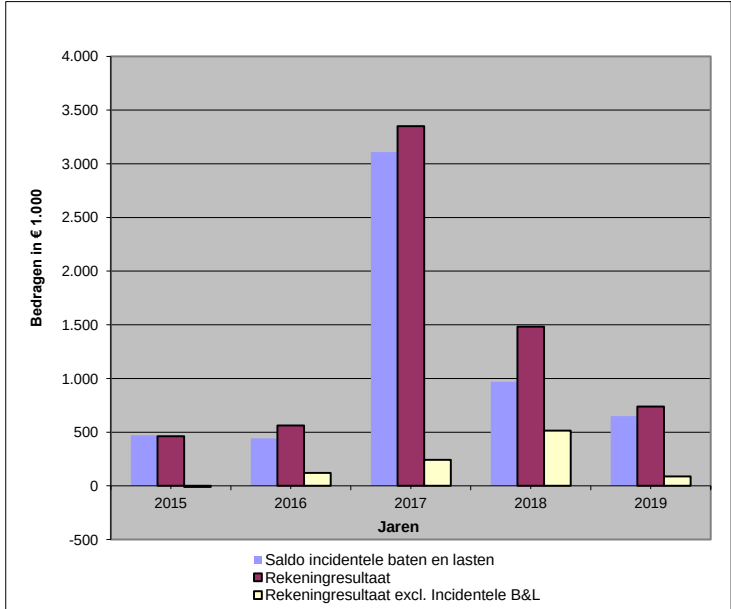
	2015 31-dec	2016 31-dec	2017 31-dec	2018 31-dec	2019 31-dec	2020 31-dec	2021 31-dec	2022 31-dec	2023 31-dec	2024 31-dec
Algemene reserve vast	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
vrij	2.567.751	3.028.432	4.797.241	2.675.972	4.154.421	4.569.828	4.569.828	4.569.828	4.569.828	4.569.828
SUBTOTAAL	3.567.751	4.028.432	5.797.241	3.675.972	5.154.421	5.569.828	5.569.828	5.569.828	5.569.828	5.569.828
Bestemmingsreserves	564.609	548.304	533.065	594.716	731.035	923.909	915.733	907.557	892.991	876.295
Grondbedrijf vast	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261	401.261
vrij	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110	1.673.110
fondsvorming	1.753.666	1.713.816	193.863	173.909	158.869	148.869	143.869	138.869	133.869	128.869
SUBTOTAAL	3.828.037	3.788.187	2.268.234	2.248.280	2.233.240	2.223.240	2.218.240	2.213.240	2.208.240	2.203.240
Reserves / EV TOTAAL (excl. rekeningresultaat)	7.960.397	8.364.923	8.598.540	6.518.967	8.118.695	8.716.976	8.703.800	8.690.624	8.671.058	8.649.362
Rekeningresultaat	461.000	563.000	3.351.000	1.482.949	737.522					
Reserves / EV TOTAAL (incl. rekeningresultaat)	8.421.397	8.927.923	11.949.540	8.001.916	8.856.217					
Incidentele baten	1.124.600	1.428.600	3.158.500	1.107.000	1.486.000					
lasten	654.100	986.000	49.600	139.000	836.000					
SALDO	470.500	442.600	3.108.900	968.000	650.000					
Rekeningresultaat (excl. incidentele B&L)	-9.500	120.400	242.100	514.949	87.522					
SALDO mutatie eigen vermogen	395.168	506.526	3.021.617	-3.947.624	854.301					

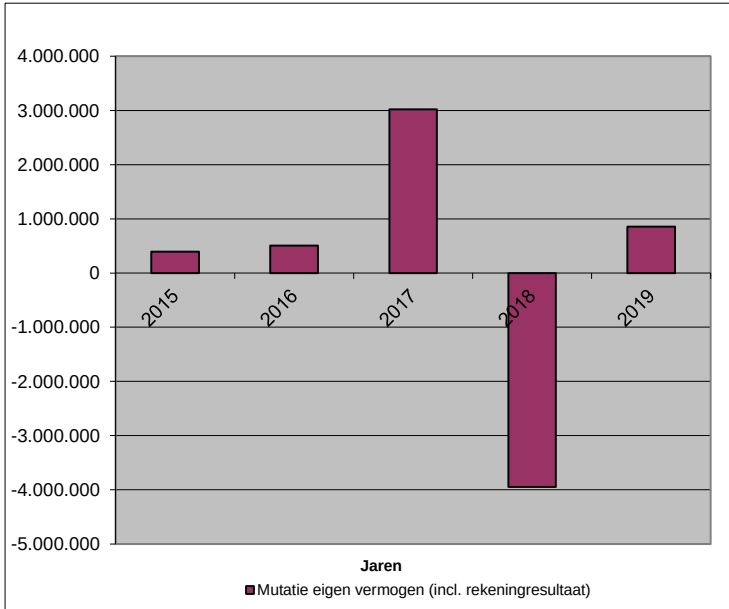
Figuur 1: ontwikkeling van de algemene reserve en reserves grondbedrijf

Figuur 2: ontwikkeling van de reserves / eigen vermogen

Figuur 3: incidentele baten versus rekeningresultaat

Figuur 4: mutatie eigen vermogen

Bijlage G - Begrotingsgegevens EMU 2021

Gemeenten zijn met ingang van de begroting 2006 verplicht om het EMU-saldo over jaar T-1, T en T+1 in de begroting op te nemen, zodat de gemeenteraad inzicht heeft in het EMU-saldo.

Onderstaande standaardtabel is hiertoe uitgeleverd. Conform artikel 71 van het BBV (informatie voor derden) dienen de EMU-gegevens vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan het CBS en de toezichthouder te worden gezonden.

Bedragen x € 1.000		2020 (T-1)	2021 (T)	2022 (T+1)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves zie BBV, art 17c)	-36	79	113
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	946	981	1.105
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	485	485	485
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.082	3.859	816
+ 5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+ 6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
- 7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
+ 8	Baten bouwgrondexploitatie, voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord			
- 9	Betalingen ten laste van de voorzieningen, voorzover deze transacties met derden betreffen	1.086	436	421
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
- 11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo		-1.773	-2.750	466

Bijlage H - Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2021-2024

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	1-1-2021	31-12-2021	1-1-2022	31-12-2022	1-1-2023	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024
Vaste activa								
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	23.546	25.906	25.906	25.103	25.103	25.329	25.329	24.295
Financiële vaste activa	479	471	471	464	464	456	456	448
Totaal vaste activa	24.025	26.378	26.378	25.566	25.566	25.785	25.785	24.743
Viottende activa								
Voorraden	10.818	12.025	12.025	14.356	14.356	9.732	9.732	7.570
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	258	258	258	258	258	258	258	258
Overlopende activa	144	144	144	144	144	144	144	144
Totaal viottende activa	11.220	12.427	12.427	14.758	14.758	10.134	10.134	7.972
TOTAAL ACTIVA	35.245	38.804	38.804	40.324	40.324	35.919	35.919	32.715

PASSIVA	1-1-2021	31-12-2021	1-1-2022	31-12-2022	1-1-2023	31-12-2023	1-1-2024	31-12-2024
Vaste passiva								
Eigen vermogen	8.717	8.769	8.769	8.790	8.790	8.770	8.770	8.670
Voorzieningen	648	696	696	760	760	864	864	934
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	21.468	24.248	24.248	22.278	22.278	20.808	20.808	19.338
Totaal vaste passiva	30.833	33.714	33.714	31.828	31.828	30.442	30.442	28.942
Viottende passiva								
Netto viottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	3.054	3.732	3.732	7.138	7.138	4.119	4.119	2.415
Overlopende passiva	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358
Totaal viottende passiva	4.412	5.090	5.090	8.496	8.496	5.477	5.477	3.773
TOTAAL PASSIVA	35.245	38.804	38.804	40.324	40.324	35.919	35.919	32.715

Bijlage I - Staat van opgenomen geldleningen

Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2021	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2021	Stand 01-01-2022	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2022
€ 1.000.000	2028	4,350%	€ 320.000	€ 0	€ 12.990	€ 40.000	€ 280.000	€ 280.000	€ 0	€ 11.250	€ 40.000	€ 240.000
€ 4.500.000	2030	3,735%	€ 1.800.000	€ 0	€ 63.178	€ 180.000	€ 1.620.000	€ 1.620.000	€ 0	€ 56.455	€ 180.000	€ 1.440.000
€ 5.000.000	2021	2,700%	€ 500.000	€ 0	€ 13.056	€ 500.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 5.000.000	2022	1,740%	€ 1.000.000	€ 0	€ 16.280	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 0	€ 7.580	€ 500.000	€ 0
€ 5.000.000	2033	2,835%	€ 3.250.000	€ 0	€ 91.497	€ 250.000	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 0	€ 84.409	€ 250.000	€ 2.750.000
€ 10.000.000	2039	0,632%	€ 9.500.000	€ 0	€ 58.205	€ 500.000	€ 9.000.000	€ 9.000.000	€ 0	€ 55.045	€ 500.000	€ 8.500.000
€ 5.000.000	2040	1,000%	€ 5.000.000	€ 0	€ 49.370	€ 250.000	€ 4.750.000	€ 4.750.000	€ 0	€ 46.870	€ 250.000	€ 4.500.000
€ 5.000.000	2041	1,000%	€ 0	€ 5.000.000	€ 25.000	€ 0	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 0	€ 48.750	€ 250.000	€ 4.750.000
			€ 21.370.000	€ 5.000.000	€ 329.575	€ 2.220.000	€ 24.150.000	€ 24.150.000	€ 0	€ 310.358	€ 1.970.000	€ 22.180.000

Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2023	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023	Stand 01-01-2024	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024
€ 1.000.000	2028	4,350%	€ 240.000	€ 0	€ 9.510	€ 40.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 0	€ 7.774	€ 40.000	€ 160.000
€ 4.500.000	2030	3,735%	€ 1.440.000	€ 0	€ 49.732	€ 180.000	€ 1.260.000	€ 1.260.000	€ 0	€ 43.009	€ 180.000	€ 1.080.000
€ 5.000.000	2021	2,700%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 5.000.000	2022	1,740%	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
€ 5.000.000	2033	2,835%	€ 2.750.000	€ 0	€ 77.322	€ 250.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 0	€ 70.234	€ 250.000	€ 2.250.000
€ 10.000.000	2039	0,632%	€ 8.500.000	€ 0	€ 51.885	€ 500.000	€ 8.000.000	€ 8.000.000	€ 0	€ 48.725	€ 500.000	€ 7.500.000
€ 5.000.000	2040	1,000%	€ 4.500.000	€ 0	€ 44.370	€ 250.000	€ 4.250.000	€ 4.250.000	€ 0	€ 41.870	€ 250.000	€ 4.000.000
€ 5.000.000	2041	1,000%	€ 4.750.000	€ 0	€ 46.250	€ 250.000	€ 4.500.000	€ 4.500.000	€ 0	€ 43.750	€ 250.000	€ 4.250.000
			€ 22.180.000	€ 0	€ 279.068	€ 1.470.000	€ 20.710.000	€ 20.710.000	€ 0	€ 255.361	€ 1.470.000	€ 19.240.000

Bijlage J - Beleidsindicatoren

Beleidsveld (Taakveld)	Naam Indicator	Eenheid	Boekel	Jaar
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,10	2021
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,10	2021
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	493	2021
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	18%	2021
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% % van totale lasten	12%	2021
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	241	2019
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	2018
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	2018
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,9	2018
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,1	2018
3. Economie	Functionering	%	47,6	2019
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	147	2019
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2018
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	11	2018
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,6	2018
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-wekelijks sporters	%	42,3	2016
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	550,3	2019
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	2015
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	2018
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	72,3	2019
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Geen data	2018
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	143	2018
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	117,4	2018
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8	2019
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,7	2019
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	x	2019
6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	450	2019
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	32	2018
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	10,9	2018
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	278	2019
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	18	2019
8. Vhrosv	Demografische druk	%	71,4	2020
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	810	2020
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	847	2020

Bron: <http://www.waarstaatjegemeente.nl> - d.d. 21.07.2020